

Revistă premiată cu medalia și diploma „Pamfil Șeicaru” pentru literatură 2008 și „Premiul de excelență” al Uniunii Ziaristilor Profesioniști din România 2011-2012

Climata

150
Anul 16
august 2022

Director fondator: Ion Iancu Vale

Director editor:

prof.dr. Gheorghe-Valerică Cimpoaia

Director imagine: Anton Gagi

literare

Revistă literară și de cultură românească

Fondată: mai 2007

Pictură de Josephine Wall

Climate literare

CUPRINS

Taras Sevcenco/ Poeme...3
Gheorghe Valerică Cimpoca/ In căutarea adevărului(68)...4
Anton Găgiu/ Filozofia mea (XIV)...6
Delia Stăniloiu/ Povestiri insolite...7
Stejărel Ionescu/ Eveniment literar cu George Roca...8
Mihai Batog Bujeniță/ Cititorul, cheia de boltă a progresului social...9
George Petrovai/ Fantastic, magic și fabulos in cultura...11
Sebastian Dragan/ Poezii...13
Vavila Popovici/ Pedepsirea, răzburarea...14
Vic Merlan/ Radiografia pălmașului român...16
Gheorghe Constantin Nistoroiu/ Artur Gabriel Silvestri...18
Octavian Paler/ Durer, între măsură și exces...19
Colaj liric/ Itaca...20
Ion Iancu Vale/ Poezii...21
Ionel Bota/ Irina Lucia Mihalca-Poezia...22
Kosta Vianu/ Apocalipsa ca un autobuz îndelung așteptat...23
Roni Căciularu/ Originalitate și farmec în arta ceramistei Marga Grauenfels...24
Altnsis de Nobilis/ Poezii...26
Livia Ciupercă/ O zi aniversară...27
Mihai Neagu Basarab/ Insomnia cuvintelor...29
Ilica Anton/ Tu pece frecvență ești?...30
Gruia Cojocar/ Sevă de vară-aer de vacanță..32
Ion Păchia Tatomirescu/ "Execuție" și monolog bifurcat...33
Elena Buică/ Notă de lectură despre " Vine seninul"...35
Beatrice Vaisman/ Cine sunt eu...36
Geo Calugăru/ Introspecții sau calea către vocea sufletului...37
Elena Oprea/ Poeme...39

INFO CLIMATE

Coperta 1
Pictură de **Josephine Wall**

Școala de șoferi „ROȘU”,
cu sediul în Târgoviște
„Calea Domnească“ Nr.334,
(lângă Piese auto „Claunic”)
își continuă activitatea,
într-o nouă formulă de lucru,
și anul acesta.
Telefoane utile:
Conducerea: 0727370009;
0765913705
Secretariat: 0727042360

Vă așteptăm

CONTURI PENTRU DEPUNERI DESCHISE LA BANCA TRANSILVANIA TÂRGOVIȘTE
RO54 BTRL 01601201U02393XX - pentru depuneri în LEI - RO 04 BTRL EURCRT00U0239301 - PENTRU
DEPUNERI ÎN EURO (SWIFT: BTRLR022) - USD: RO44BTRLUSD CRT00U0239301

Redacții asociate - România:

Bacău, Bistrița, Brașov, Cluj-Napoca, București, dev,
Focșani, Iași, Suceava, Turnu-Severin, Hunedoara,
Mangalia, Olănești, Dragnea, Ploiești.

Alte țări: Anglia, Australia, Belgia, Canada,
Danemarca, Elveția, Franța, Germania, Gibraltar,
Israel, Italia, Macedonia, Portugalia, Republica
Moldova, Serbia, Spania, SUA, Ucraina.

Redactor șef: *Ion Iancu Vale*

Redactor șef-adjunct: *prof.dr. Gheorghe Valerică Cimpoca*

Colegiul redacțional: *Anton Găgiu, Florea Turiac, George Piteș, Vasile Didoacă Dojana, Ion Teodor Palade, Sebastian Drăgan, Carmen Georgeta Popescu*

Fondatori:

Ion Iancu Vale
Mircea Cotârță
Sebastian Drăgan

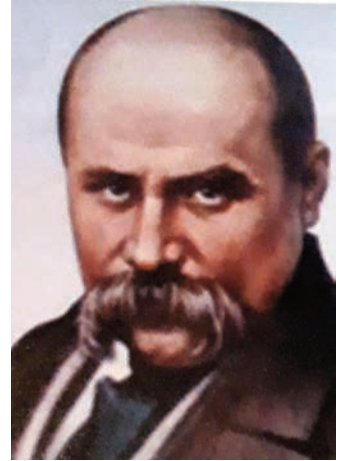
Colaboratori principali: Mihai Antonescu, Nicolae Bălașa, Elena Buică, Roni Căciularu, Luca Cipolla, George Coandă, Florian Copcea, Melania Cuc, Emilia Dănescu, Mircea Drăgănescu, George Filip, Dan Gîju, Dimitrie Grama, Dragoș Niculescu, Djamel Mahmud, Menuț Maximilian, Gavril Moisa, Octavian Mihalcea, Monica Mureșan, Ștefan Lucian Mureșanu, Florin Vărlan Neamțu, George Petrovai, Vavila Popovici, Georgeta Resteman, Puiu Răducanu, George Roca, Viorel Roman, Dorel Schor, Claudia Serea, Gabriela Căluțiu Sonnenberg, Al. Florin Țene, Baki Ymeri, Virginia Mateiaș, Gheorghe Neagu, Mihai Merticaru, Ioana Stuparu.

Răspunderea deontologică a materialelor publicate aparține exclusiv semnatărilor

Revistă editată de Societatea Culturală și Prietenie „LA NOI ACASĂ” Târgoviște ISSN 1843-035X
Revista apare în colaborare cu Societatea Scriitorilor Târgovișteni
Tehnoredactare: Mariana Briceag; Secretariat: Reta Sofronie Iancu; Administrare site: Dorin Let

POEME

Taras SEVCENCO

Maria

* * *

Tu singură-ai rămas, străină,
Amară sub amarul cer,
Sărmano, soarta îți e haină!
Lipsiți de duh și-nspăimântați
Fugiră frații de furtună,
Și tu a trebuit să-i cauți
Și să-i aduni iar împreună.
Și noaptea-n jurul tău au stat
Să-ți plângă,
Maică Preacurată,
De spaima lor i-ai scuturat
Ca de o pleavă blestemată.
Și, Maică Sfântă, iar la loc
Ai pus nădejdea să se-mbrace
Cu visul tău cuvânt de foc
În sufletele lor sărace.
Și le-ai turnat cuvântul sfânt,
Să prindă-n inimă tărie.
O, pentru sfântul tău cuvânt,
De-a pururi laudă, Marie!
Bărbații sfinți, pe drumul lung,
Cuvântul l-au purtat în lume,
În numele aceluia prunc
Pe care l-ai născut anume.
Și adevăr au răspândit
Tu sfântă mamă între mame.
Sub gard măhnită ai murit
De chin sfârșită și de foame.
Amin!
.....
Călăii fața și-o scuipară
Preabuno, și te rușinară.
Cu aurul cuprins de pară
Te-ai re-nnoit în oameni iară,
În suflete de robi, curate,
Sărace și îndurerate!

Visam cum sălcii se plecară
Peste al apelor obraz.
Era pe-aproape o căscioară
Cu flori tăcute în privaz.

Bunicul murmura în barbă.
Îi adormea în brațe-un țânc.
Și vântul mirosea a iarbă
Și răsărea o stea'n adânc

Și mama cobora duioasă
Cu zâmbet bun, cu țâța dulce,
Și pruncul și-l lua acasă
Pe perne proaspete să-l culce.

Oftând se închina moșneagul,
Prin sălcii soarele-apunea.
Și-ncet târând cu el toiagul
Spre vis bătrânul se ducea.

Testament

Săpați-mi în ziua morții mele
Mormântul în iubita Ucraină,
În stepa verde, necuprinsă,
Care surâde în lumină.

Voi sta de veghe-n lanul de porumb,
Ascultând prin anii care se petrec
Cum susură la praguri apa,
Valurile Niprului care tot trec și trec.

Când voi auzi cum, în năvala lor,
Duc cu ele către marea albastră
Sângele vrăjmașilor Ucrainei,
Voi părăsi definitiv țarina noastră,

Voi părăsi acest pământ și voi zbura
Spre-Naltul Tron Ceresc – unde eu
Mă voi ruga... dar până în ziua
libertății

Nu voi crede-n bunul Dumnezeu.

Îngropați-mă, ridicați-vă-n picioare
Și rupeți lanțurile, priviți spre astre.
Botezați-vă libertatea câștigată
Cu sângele dușmanului țării voastre.

Apoi în noua, glorioasa familie
A celor liberi, în cuvinte puține,
Dar alinătoare și liniștite,
Pomeniți-mă, rogu-vă, și pe mine.

În căutarea adevărului (68). Despre Ispită (2)

„Toată ispita este îngăduită de Dumnezeu pentru vindecarea sufletului bolnav.”

- Citat din Sfântul Ioan Damaschin

Gheorghe Valerică CIMPOCA

Prof.dr. Gheorghe Valerică CIMPOCA

Dacă, așa cum s-a întâmplat și la sfârșitul secolului al XX-lea, la un moment dat apare un stat sau o organizație de state care pretind că ține locul lui Dumnezeu, omul nu trebuie să i se închine, ci este mai bine să-și piardă viața, să fie liber.

Instinctiv, este mai ușor să ne încredințăm unui astfel de stat, pentru că tot ceea ce ni se prezintă ca purtător de mântuire, sau ca oportunitate pentru a supraviețui și a ne salva, imediat este omagiat. Acest stat sau uniune de state, care se prezintă ca singura purtătoare de adevăr și democrație, se extinde rapid pe întreaga planetă, chipurile apărând-o de primejdiile venite de la ceilalți, care nu le cedează bogățiile și bunurile materiale pe care le dețin. Este ca o umbră care acoperă lumina soarelui și se extinde tot mai mult. De asemenea, aceste state se supun și se închină idolilor lor, pregătiți să stăpânească planeta. Profetii spuneau: **„V-ați construit idoli, i-ați sculptat, i-ați pus într-un loc, iar când vă simțiți rău, când apare vreun pericol, mergeți și vă încredințați lor”**. Există mereu acest mecanism, ceva căruia ne încredințăm, ca să cerșim mântuirea falsă, accesul la bani și bunăstare. Faptul că Iisus le cere banul fariseilor și-i întreabă al cui este chipul de pe monedă, înseamnă: **„Cui vă încredințați?”. Cui încredințați speranța voastră? Cui încredințați perspectiva mântuirii voastre?**, toate acestea se află în spatele întrebărilor lui Iisus. În capitolul. 13 din Apocalipsa lui Ioan se vorbește despre **“balaurul”**, adică de satana, care transmite întreaga lui putere **“fiarei”**, spre a duce la îndeplinire planul de acaparare. Cine este satana și cine este fiara momentului pe această planetă se vede din tot universul. Satana face tot posibilul să se dea mielușel și folosește toate mijloacele de informare pe care le stăpânește. Nu ne mai prostiți cu dezinformările și produsele falsificate pe calculatoare și difuzate în multimedia!! În ce constă un stat satanic? Oare în faptul că vorbește ca mielul, dar nu este miel? Nu! Ci în ceea ce stă scris în versetele 16-18: **„Și ea îi silește pe toți, pe cei mici și pe cei mari, și pe cei bogați și pe cei săraci, și pe cei slobozi și pe cei robi, ca să-și pună semn pe mâna lor cea dreaptă sau pe frunte. Încât nimeni să nu poată cumpăra sau vinde, decât numai cel ce are semnul, adică numele fiarei, sau numărul numelui fiarei. Aici**

este înțelepciunea. Cine are pricepere să socotească numărul fiarei; căci este număr de om.”. Ce înseamnă? Înseamnă că dacă un om nu are numărul pe frunte sau pe mână, dacă nu gândește și acționează așa cum cer stăpânii, nu poate merge la piață, nu poate cumpăra nimic, deci nu mai poate supraviețui. Înseamnă că există unele legi absurde, precise, care te obligă să gândești și să te porți așa cum hotărăsc stăpânii, căci dacă nu, nu mai ai dreptul de a trăi pe această planetă. Aceste legi pot fi nu numai economice, ci și de altă natură, devin obligatoriu pentru toți oamenii și sunt inscripționate sub forme diverse: cărți de identitate, pașapoarte biomimetrice, pașapoarte sanitare, alte forme de control. Acum codul preferat pentru orice lucruri, obiecte sau ființe, este codul quare sau QR (Quick Response Code). Chiar dacă aspectul este unul foarte simplist, cu ajutorul codurilor QR se pot stoca cantități foarte mari de date și, mai mult, indiferent cât de multe informații conțin, prin scanarea lor, utilizatorul are acces la aceste informații foarte rapid – de aici și denumirea de cod de răspuns rapid. Este un exemplu al satanei care se folosește de tehnologii moderne inventate de om. Iar faptul că există războaie și victime, nu interesează clasa conducătoare, pentru că astfel economia crește și este puternică. Depinde de felul în care te folosești de economie: **pentru a stăpâni sau pentru a sluji**. Există pericolul unei omologări (conduite) generale, datorită căreia toți să gândim și acționăm urmând idolul puterii, pentru că locuiește în noi. Iar în zilele noastre este mult mai ușor să urmărim idolul, pentru că dacă dorim să avem unele lucruri și să supraviețuim, este obligatoriu să purtăm inscripția întotdeauna cu noi. O mare parte din lume trăiește ca și cum nu ar exista, căci plătește prețul altui tip de viață, al nesupunerii față de stăpânire. Noi ar trebui să știm a desluși ce înseamnă în societatea noastră ce să-i dăm Cezarului și anume ce-i al Cezarului și lui Dumnezeu ceea ce este a Lui Dumnezeu, pentru că Dumnezeu este fratele nostru. Ar trebui să știm felul în care să stabilim în această lume o societate tot mai justă, căci acesta este angajamentul creștin, grija față de semenii lor. Iar grija față de aceștia nu se face printr-o strategie care distruge sau care răzvrătește. Problema zilelor noastre constă în a pune un suflet uman în toate legile, mai ales în cele economice. Spre exemplu, în Italia există peste 200 mii de legi în sfera economică, în Franța 10 mii, iar în Germania 3 mii. Ar fi suficiente o mie și totul ar merge foarte bine. Cele care depășesc o mie au ca scop să protejeze categoriile de oameni privilegiate, adică îi apară (dispensează) de lege. Nedreptățile prin

legi s-au răspândit rapid, mai ales în România, astfel că numai o mică parte din români (parlamentari, guvernanți, procurori, judecători, primari) beneficiază de majoritatea bunurilor materiale din această țară. Aceste nedreptăți sunt întărite și sprijinite din exteriorul țării, prin dominare și sclavie economică în favoarea corporațiilor și a băncilor multinaționale. Mai nou, acum o mare parte din banii țării sunt îndreptați spre înarmare. Se cumpără la prețuri foarte mari tehnică militară depășită, care nu folosește la nimic. Stăpânii lumii spun că este pentru descurajare. Dar ce caută mii de soldați străini pe teritoriul țării care nu fac altceva decât să consume resursele financiare ale românilor? Este o metodă de supraveghere pentru ca majoritatea rezervelor țării să fie atribuite și dirijate țărilor dominatoare (chipurile ocrotitoare). O perioadă lungă, noi românii am fost lipsiți de unele bunuri și am recurs de cele mai multe ori la raționalizare, investind în dezvoltarea țării. A venit momentul trădării și a trebuit ca în numele integrării în Europa și în NATO, să distrugem toată economia țării și să devenim o colonie consumatoare de bunuri occidentale. O dată cu integrarea ne-am aliniat la obligațiile occidentului, legile uniunii au devenit legi obligatorii. O dată cu inventarea crizelor mondiale induse de legile capitaliste, noi românii am ajuns să cerșim unele bunuri chiar produse de noi, dar înstrăinate capitalului străin. Trebuie să suportăm și crizele altora, chiar dacă noi nu avem criză. Acum se aplică deviza „**toți pentru unul și unul pentru toți**”, adică noi românii să strângem cureaua și pentru „bieții” nemți, care o duc rău cu energia. Moș Ion Roată avea dreptate când spunea că la asumarea „**greutăților**” participă numai pălmașii, nu și boierii. Dar, nu va fi nici așa de „bine”, cum o spun cei puternici, ci vom fi obligați să dăm aproape tot din biata Românie. În schimb avem o clasă politică bine văzută de cei puternici, aservită în totalitate puterilor occidentale, o clasă de oameni îmbogățiți fără muncă. Ei nu se gândesc decât la reformele care să-i avantajeze, ori aceste reforme le sunt dictate din exterior. Ce trebuie făcut ca totul să intre în normal? Ar trebui date reforme în favoarea celor mai săraci. Dar pentru acest lucru ne trebuiesc cât mai mulți creștini la conducerea statului român, nu neomarxiști fabricați în laboratoarele puterilor străine și puși la putere prin metode nedrepte (propagandă prin multimedia, furturi de voturi și sondaje false). Creștinul ar trebui să fie atent față de toate aceste lucruri și să vadă cum poate să i se dea lui Dumnezeu ceea ce este a Lui Dumnezeu, adică iubirea față de El și față de aproapele său. Și astfel îi poate da Cezarului ceea ce este a Cezarului dar nu să i se dea mai mult, ca și cum Cezarul ar fi Dumnezeu. Pericolul constă în a da totul Cezarului, chiar și sufletele spre a ne atinge scopurile materiale, puterea și plăcerea. Nu aceste „realități” sunt absolutul, ci absolutul este Dumnezeu. În cap. 12-14 din **Apocalipsă** se insistă pe faptul că această situație este universală, pentru că a „**sedus locuitorii pământului**”. Aceste mecanisme tind să supună tot mai mulți oameni.

În primele secole exista o întrupare precisă a acestei omologări, Imperiul Roman, care stăpânea de-a lungul Mării Mediterane. În comentariile la Apocalipsă s-a făcut această comparație: această acțiune a fiarei care seducea întregul pământ – adică acel teritoriu – înfăptuia o unificare care nu era una a fraților în numele Tatălui, ci în numele dumnezeului August. Această experiență a primelor comunități este similară cu cea din zilele noastre, când experimentăm alte feluri de omologare care folosesc mereu același mecanism, cel de a se prezenta ca promotori ai adevărului și ai mântuirii, ca singurii deținători ai adevărului, ai tehnocrației, și ca singuri garanți ai mântuirii, pentru că fiara folosește limbajul mielului. Vorbește despre viață, despre viitor, despre speranță, despre mântuire... Ce s-a întâmplat atunci în Imperiul Roman, care cuprindea doar zona Mediterană sub o singură putere și o singură lege, în zilele noastre se întâmplă în întreaga lume, căci există un singur imperiu economic. Așadar, azi avem o unificare reală. Dar ce valori stau în spatele acestei uniformizări? Cine este dumnezeul acestui imperiu mondial? Banul, competiția... Și exact în această situație trebuie să-i dăm lui Dumnezeu ceea ce este a Lui Dumnezeu. Adică să relativizăm banul și competiția și să facem în așa fel încât toată această putere mondială, în locul competiției absurde să fie atentă față de săraci, să respecte persoana umană în libertate și dreptate. Să nu spunem că va fi o lume diferită, că aceasta trebuie aruncată; în această lume, ce trebuie să facem pentru a-i da lui Dumnezeu ceea ce este a Lui Dumnezeu? **Avem mereu această libertate, iar când ne-o iau, ne-o reluăm** prin diferite mijloace mai mult sau mai puțin pașnice. Pericolul nu-i să nu fim liberi, căci în zilele noastre suntem extrem de liberi, putem să le facem pe toate și contrariul a toate, numai să nu încălcăm anumite reguli. **Astăzi, adevărata sclavie este cea interioară, cea a modelelor introiecției, adică ce model de om urmăm?** Urmăm omul ideal din mintea noastră? Aceasta este adevărata sclavie! **Toți urmăm modelul omului competitiv, agresiv, dar unde-i omul care are milă, care-i respectă pe alții și libertatea acestora, care este atent față de cei slabi?** Aceasta este adevărata problemă. Tema noastră este un „**câmp deschis de lucru**”, iar noi nu avem rețeta în buzunar ca să putem spune ce este de făcut. Iisus nu ne-a dat-o. Dar ne putem inspira de la El, adică în orice situație ne-am afla, putem să ne comportăm așa cum s-a comportat El. Iisus a trăit în timpul Imperiului Roman și i-a dat Cezarului ceea ce era a Cezarului: **nu avea bani, deci nu plătea taxe. Stop!** Și i-a dat lui Dumnezeu ceea ce era a lui Dumnezeu. Iisus a trăit fraternitatea în situația Sa istorică, la fel de contradictorie și controversată ca situația din zilele noastre. Prin urmare, suntem chemați exact în societatea noastră să trăim fraternitatea între noi și paternitatea lui Dumnezeu, în aceste contradicții care sunt prezente deja la nivel mondial.

Va urma

FILOZOFIA MEA (XIV)

Anton GAGIU

Ne propunem mai jos să vorbim succint despre adevăr. Acesta poate să vină din experiență și se numește adevăr sintetic, sau se poate baza pe existența unui sistem ontologic de referință, deci pornind de la existența oricărei persoane, adică un adevăr absolut sau un adevăr relativ, acesta din urmă este un adevăr metafizic. Există și adevăr pur formal care se numește adevăr analitic. Pentru că adevărul nu este o ecuație cu

un răspuns cert sau o lege a fizicii verificată de practică, ci o noțiune filozofică ce conține subiectivul și obiectivul laolaltă este necesar să pătrundem mai adânc în universul său. Uneori trăim aberații precum cele care spun că: „acesta este adevărul pe care-l văd eu”, iar acest lucru se întâmplă frecvent atunci când vine vorba de controverse. Nu aici însă ne vom opri. Teoria despre adevăr indiferent cum ar fi el, a fascinat pe mulți dintre gânditorii epocilor istorice încă din antichitate. Fiecare a încercat să pătrundă cât mai adânc în abisul reflecțiilor despre adevăr. Unii au și reușit să aducă la lumină înțelesuri care să revoluționeze gândirea, alții au stins lumina anumitor perioade istorice și au lăsat adevărul la porțile istoriei filozofiei. În fiecare dintre noi este cuprins adevărul, acesta vine cu noi odată cu creșterea, cu derularea existenței. El este un fel de adn existențial care-l marchează pe fiecare, altfel spus, creează o tipologie a individului care nu poate fi exclusă din existența acestuia, pentru că fără ea entitatea biologică așa cum o știm nu poate evolua. Am putea să-i spunem că-l personalizează pe individ. Sunt propuse în filozofie mai multe niveluri filozofice de concepere a adevărului, cum ar fi: nivel ontologic, logico-semantic, valorico-existențial și nivelul gnoseologic. Nu, nu mi-am propus să le analizăm pentru că nu facem lecții, ci doar să reflectăm puțin retrospectiv la ceea ce spuneau marii filozofi despre adevăr și neadevăr ca să vedem cât de aplicabile sunt astăzi acele ziceri/înțelepciuni de care ne lovim din când în când în cotidianul nostru. G. W. F. Hegel părintele dialecticii ne spunea că: „adevărat și neadevărat pot aparține și lucrurilor sensibile, acțiunilor omenești... o acțiune proastă este neadevărată, deoarece noțiunea voinței rezonabile în această acțiune nu are conținut obiectiv; dimpotrivă, zice el, o acțiune adevărată ar trebui să aibă altă predestinație”. În literatura de specialitate, adică cea filozofică s-au conturat trei teorii ale adevărului, care au rămas așa de-a lungul timpului: teoria adevărului-corespondență, a adevărului coerentă și a adevărului

pragmatic. Prima teorie, cea a adevărului-corespondență în forma ei cea mai cunoscută, aparține lui Aristotel, el spune că: „numai judecățile pot avea valoare de adevăr” și mă opresc la una dintre cele mai cunoscute lucrări ale sale, anume „Metafizica” în care spune că, o enunțare adevărată este ce prin care spui că ceea ce este este și că ceea ce nu este nu este, iar a enunța că ceea ce este nu este, sau că ceea ce nu este este, constituie o propoziție falsă”. Această teorie a fost dezvoltată de către unul dintre cei mai mari filozofi din istoria filozofiei Immanuel Kant. Acesta având în vedere că adevărul este condiția necesară și indispensabilă pentru perfecțiunea cunoașterii nu neagă ideea că: „adevărul constă într-o concordanță a cunoașterii cu obiectul” și mai zice că: „eu pot compara obiectul cu cunoștința mea numai prin faptul că îl cunosc, căci obiectul fiind în afara mea, iar cunoștința în mine, eu nu pot aprecia totuși niciodată altceva decât concordanța dintre cunoștința mea despre obiect cu ea însăși”. După aceste prezentări succinte ale unor teorii despre adevăr cred că putem exclude din start aserțiunea potrivit căreia „ce spun este adevărat pentru că așa spun eu”, adică adevărul nu poate exista doar pentru că așa vrea un subiect, ci pentru că el este acolo independent de o anumită voință sau putință. I. Kant face deosebirea în cadrul procesului de cunoaștere între aspectul obiectiv, material și cel subiectiv, formal și așa ajunge să abordeze două probleme distincte, anume: a) dacă există un criteriu universal și material al adevărului și b) dacă există un astfel de criteriu universal și formal al adevărului. Să vedem la ce concluzie ajunge mai departe marele filozof: la prima problemă „un criteriu universal și material al adevărului nu este posibil, acesta ar fi contradictoriu în sine însuși”, în ceea ce privește criteriul universal și formal al adevărului filozoful prezintă următoarea soluție: „adevărul formal constă în concordanța cunoștinței cu ea însăși, făcând abstracție totală de orice obiecte și deosebirile dintre ele.” Mai târziu în secolul XX alți filozofi precum: B. Russell, K. Popper, L. Wittgenstein definesc adevărul prin modalități diverse ale corespondenței unei propoziții logice cu fapte, evenimente sau alte entități empirice ca forme ale realității. Cu alte cuvinte noi nu putem susține adevărul sau falsul unei propoziții logice fără a examina lumea lucrurilor din jur, cum spune Russell). Deci nu ai cum să spui că „este adevărat pentru că așa spun eu”. Nici persoanele, fie ele și publice cu notorietate nu pot susține ceva ca fiind adevărat fără o probațiune obiectivă dincolo de logică, de judecata de valoare a acelei persoane. Ca să atingem cel puțin miezul unui astfel de subiect ne mai trebuie însă mult timp și spațiu pentru că adevărul ca noțiune filozofică este mult mai profund decât ne putem închipui la o incursiune sumară în istoria filozofiei.

POVESTIRI INSOLITE

CADOU

Delia STĂNILOIU

Continuare din numărul trecut

S-a sculat în grabă s-a bărbierit s-a îmbrăcat frumos. Vroia să facă o impresie bună familiei Clarei. Când s-au cunoscut era îmbrăcat sport așa cum se îmbrăca de fiecare dată când pleca la drum în interes de afaceri sau chiar la plimbare în afara Bucureștiului. Doar atunci când avea întâlniri importante totdeauna lua la el și alte haine adecvate momentului. Deși era singur de multă vreme s-ar fi putut spune că era un bărbat pedant. Totdeauna i-a plăcut să se îmbrace cu gust, la fel cum îi plăceau parfumurile bune. Era un bărbat elegant, de o eleganță rafinată și discretă. Plecă de acasă încrezător și cu speranță că lucrurile se vor derula așa cum își dorește. Orașul duminică dimineața era mult mai liber față de restul săptămânii așa că nu-i trebui mult să ajungă din zona Obor unde locuia până la Piața Unirii. Coborî pe Bd. Decebal, trecu pe lângă magazinul Unirea apoi făcu stânga spre chei și merse spre Mitropolie. Trecu pe lângă strada care urca spre Mitropolie apoi a două stradă în dreapta era strada Sfânta Ecaterina unde locuia Clara. Intră pe stradă și incetinii mașina. Nu mai fusese niciodată pe această stradă deși era cât se poate de centrală. Era o stradă frumoasă cu case vechi specific arhitecturii interbelice, cu un fel de viluțe parter sau maxim cu un etaj, construcții solide dar grațioase cu fier forjat la ferestre, cu garduri din zid și fier forjat același model cu cel al grătilor de la ferestre, majoritatea elegante. Părea că Bucureștiul de altădată poposisse pe această stradă a cărei vechime era dată și de stejarii mari care străjuiau strada din loc în loc. Merse încet de la un capăt la altul în speranța că va întâlni pe cineva ieșind din vre-o curte pe care să-l întrebe de familia Fulger. Nu se întâmplă asta. Strada părea pustie. Se duse până la capătul străzii, se întoarse, și mai făcu turul acesta încă odată, uitându-se cu atenție pe fiecare parte. Era dezamăgit de această întâmplare se gândea că demersul său va fi zădărnicit la modul cel mai stupid de... întâmplare. Apoi, deodată privirea-i căzu pe o curte a cărui gard era identic cu gardul de la casa Clarei de lângă Sibiu. Prin gard la un colt al curții văzu un stejar bătrân care străpunsese gardul. Își aduse aminte că în noaptea întâlnirii cu Clara aceasta-i spusese când vorbise de casa

și familia din București despre stejarul cu pricina crescut în gard. O speranță se ivi în sufletul lui. Va suna la poartă și va întreba dacă aici locuiește familia Fulger. Dacă nu este aici, atunci se va scuza și...nu vru să gândească mai departe ce va face. Își dorea din tot sufletul să fie aici, mai mult un al șaselea simț îi spunea că aceasta este casa.

Coborî din mașină, luă valijoara și se apropie de poartă. Puse degetul pe sonerie și...inima îi bătu nebunește. Stătu o clipă să se liniștească apoi închise ochii și sună. Din casă se auzi lătratul unui câțel. Auzi ușa de la intrare, pași se apropiară de poartă și aceasta se deschise. O femeie cam la 50 de ani, minionă, cu părul culoarea grafitului și ochi albaștri apărură în poartă cu o figură contrariată și întrebătoare. Alex salută și întreabă dacă aici locuiește familia Fulger. Femeia răspunse afirmativ.

- Sunt Alexandru Davidescu, o cunoaștință a Clarei și am pentru sora ei un cadou de nuntă. Femeia se uită îngrozită la el se albi la față, părul că-și caută echilibrul apoi se sprijini de poartă și îngăimă:

- Domnule dacă e o glumă, e foarte proastă iar dacă nu e, e înfricoșător. Fu rândul lui Alex să facă ochii mari.

- Doamnă nu e nici o glumă am un cadou pentru sora dumneaei, de altfel speram să o găsesc acasă. Dar dacă-mi permiteți întrebarea, dumneavoastră cine sunteți?

- Sora Clarei, veni sec răspunsul.

- Nu știam că sunteți mai multe surori, din povestirile ei știam numai de Aida.

- Eu sunt Aida domnule, singura ei soră și, credeți-mă, ..nu înțeleg nimic.

- Doamnă, vă mărturisesc, eu sunt și mai nedumerit decât dumneavoastră. Îi întinse valijoara. Acesta este cadoul. Femeia îl poftii să intre spunându-i că problema nu poate fi lămurită în poartă și că e mai bine să intre. Intrară într-o curte generoasă și îngrijită, casa semăna destul de mult cu cea de lângă Sibiu ceea ce te-ar fi dus cu gândul că același arhitect fusese creatorul celor două case. Femeia deschise ușa, intră, el o urmă. Intrară într-un hol, apoi într-o sufragerie modernă de data asta. Sesiză că și aici nimic nu era pus la întâmplare, ci totul era aranjat cu același bun gust și rafinement. Din perete, dintr-o pictură mare îi zâmbea Clara în toată splendoarea ei. Îl poftii să ia loc. Apoi ea deschise valijoara, scoase caseta, o deschise și la vederea colierului izbucni în plâns.

- Domnule Davidescu, sora mea Clara, este moartă de 20 de ani, într-un groaznic accident de tren în gara de la Sibiu. A doua zi era cununia mea civilă, ea venise dintr-un turneu din America se oprise la casa noastră de lângă Sibiu să se odihnească, apoi noaptea avea un tren spre București. Cred că a întârziat la tren căci acesta plecase când a sosit ea în gară. A alergat după el, a reușit să se prindă cu mâinile de bara trenului dar probabil nu a avut suficientă putere căci s-a rostogolit sub roțile lui. Am făcut acest scenariu după povestirile martorilor oculari care au privit îngroziți scena. Am fost devastați atunci când a doua zi am primit telefon de la poliția din Sibiu cu vestea că sora mea murise călcată de tren. Vestea a venit cu două

→ Continuare în pag. 8

EVENIMENT LITERAR - CU GEORGE ROCA PE DRUMUL ÎNTORTOCHEAT AL VIEȚII

Stejărel IONESCU

Duminică, 12 aprilie 2022, de Rusalii, s-a desfășurat, începând de la ora 17, în Sala de conferințe a Pensiunii Zefir din Timișoara, un foarte interesant eveniment literar: lansarea, în prezența autorului, a celui de al treilea volum din amplul și generosul proiect literar-cultural, intitulat „Taina scrisului”, proiect de

anvergură, inițiat și realizat, cu dăruire și competență, de scriitorul și jurnalistul român, trăitor în Sydney, Australia, George Roca.

Recentul tom a apărut la Editura Academiei Româno-Australiene pentru Cultură și Arte, cu sediul în Sydney, și înmănunchează, în cele 600 de pagini ale sale, „eseurile de motivație literară” a 150 de scriitori români, din țară și din străinătate. O carte utilă și pasionantă, ce se adresează, deopotrivă, oricărui cititor preocupat de fenomenul literar, precum și comentatorului specializat (critic și istoric literar).

Evenimentul a avut amfitrion pe poeta Cornelia Chifu, a fost moderat de scriitoarea și universitara Mirela-Ioana Dorcescu și a beneficiat de prezența a

numeroși scriitori și intelectuali din Timișoara: Monica M. Condan, Veronica Balaj, Eugen Dorcescu, Ticu Leontescu, Stejărel Ionescu, Marioana Rus, Paraschiva Florescu, Mariana Lungu, Dumitru Mnerie, Iuliana Leontiuș ș.a.

Volumul al treilea are 600 pagini și cuprinde 50 de scriitori, care prin eseurile lor își face fiecare după placul povestirii lor și a vieții lor de până acum, fiecare prezentându-și de la naștere epopeea vieții literare.

Este cel de al III-lea volum, până în prezent în cele trei volume au apărut 150 de scriitori, o antologie inițiată de autor, cu eseuri de motivație literară, antologie apărută prin grija jurnalistului și scriitorului româno-australian, George Roca.

Antologia ce a apărut până în prezent în trei volume este de fapt o descifrare a tainelor vieții literare a fiecărui autor, George Roca spunând că omul în viață este dator să facă un copil, să planteze un pom sau să scrie o carte. Deci cine în viață nu e în stare să facă un copil, sau să planteze un pom cel puțin să scrie o carte, pentru a lăsa ceva în urma lui care să dăinuie peste ani, sau de ce nu, peste veacuri.

Prin aceste scrieri, care de fapt sunt niște scurte prezentări și nu interviuri, unde fiecare dintre scriitori vine cu un cuvânt spus despre viața sa literară, scriitorul George Roca, încearcă să lase în urma sa, „la stingerea lumânării”, cu însuși spunea, o „rocă”, care să dăinuie în timp, și care niciodată să nu se sfarme.

→ Continuare din pag. 7

ore înainte de cununia mea civilă care nu a mai avut loc. De altfel la câteva luni părinții au murit unul după altul neputând suporta pierderea Clarei. Ea era mândria lor, era o pianistă cunoscută cu mare succes la public. A murit în plină ascensiune a carierei ei. Știam că vine special pentru cununia mea și că are un cadou special pentru mine. Nu s-a găsit nimic la locul accidentului în afară de poșeta ei care-i rămăsese agățată de mână. Am trait toți anii aceștia cu idea că cineva furase de la locul accidentului acest cadou, apoi când văzuse ce e în valioară... Aida cu lacrimi în ochi îi povestea întâmplarea în timp ce lui Alex îi vâjâia capul de parcă, era într-un carusel. Încercă să se adune, o rugă pe Aida să-i aducă un pahar cu apă, pe care-l bău pe nerăsuflăte. Își revenii puțin. Trăia un sentiment pe care îi era imposibil să-l definească, mai mult chiar îl simțea cu toată ființa lui deși nu era pe deplin conștient de el. Aida îi spuse că nu înțelege totuși cum a ajuns acest cadou la el și cum a cunoscut-o pe Clara și de ce a durat 20 de ani până să aducă cadoul.

- A fost rândul lui Alex să o uluiască. Era așezată pe

scaun când începuseră să-i povestească de întâlnirea lui cu Clara de săptămâna trecută noaptea pe peronul din gara Sibiu. Se lămuriră că era noaptea când exact acum 20 de ani avusese loc accidentul și muți de uimire înțeleseseră amândoi cât de mult dorise ea să ofere acest cadou dacă se întrosese de dincolo de moarte folosindu-se de Alex pentru a putea trimite cadoul la destinație. Aida asculta uimită și parcă uneori uita să respire. El îi povestii cum e casa lor de lângă Sibiu, îi dădu amănunte și ea înțelese că ceea ce spune este adevărat. Când într-un târziu, Alex termină de povestit se lăsă o tăcere grea. Aida rămăsese stană de piatră pe scaun și numai lacrimile care curgeau nestingherite pe obrajii palizi arătau că are viață în ea. Atunci el se ridică, și se îndreptă spre Aida, se ridică și ea. Alex se apropie, o îmbrățișă, apoi o salută și ieși fără un cuvânt. În stradă, în răcoarea toamnei târzii simțea că respiră mai bine dar realiză că se simte mai bătrân...cu vre-o cu douăzeci de ani. Se urcă în mașină și porni spre casă. Orașul era la fel de liber, toamna la fel de târzie, numai el nu mai era deloc la fel.

- Sfârșit.

CITITORUL, CHEIA DE BOLTĂ A PROGRESULUI SOCIAL

Moto: O piatră prețioasă nu valorează nimic dacă nu e șlefuită; un om nu valorează nimic până când se educă. – Proverbe despre carte, China

Mihai BATOG BUJENIȚĂ

În general vorbind, istoria civilizației umane, luată fiind în considerație doar actuala civilizație și nu anterioarele, are marcate ca puncte de răscruce unele evenimente, descoperiri sau realizări, care marchează o cotitură în ceea ce numim progresul societății. Astfel se consideră un uriaș pas înainte apariția cuvintelor articulate, respectiv graiurile, care au permis hominilor un altfel de schimb de idei, unul care putea transmite și concepte abstracte.

Apoi, dar nu neapărat în această ordine, folosirea focului cu imensele sale repercusiuni asupra condițiilor de viață, apărare, protecție sau vânatoare, însă și a modului de preparare a hranei cu efecte directe în dezvoltarea fizică și, mai ales, intelectuală a ființelor. Tot acest eveniment va face posibilă confecționarea altor unelte, prelucrarea metalelor ori defrișarea pădurilor odată cu trecerea la o agricultură stabilă, din ce în ce mai performantă. După revoluția industrială numărul descoperirilor și al realizărilor crește exponențial așa că de la tranzistor, o minune a vremurilor sale și până la micro-cipuri, ori descifrarea hărților genetice, distanța în timp devine neglijabilă însă evoluția societății tehnologice, implicit a cunoașterii generale, este de-a dreptul spectaculoasă.

Sunt perfect de acord că toate aceste descoperiri/realizări au dus la salturi incredibile din punct de vedere al evoluției sociale, a omului ca ființă integrată planului cosmic, dar nu pot să nu observ, cu o oarecare uimire, rolul nepermis de discret care i se acordă scrisului ca eveniment major în evoluția omenirii. Scrisul împreună cu cititul sunt elementele dinamice ale evoluției sociale, ale progresului tehnic, simultan cu evoluția spirituală a indivizilor, implicit a societăților. Se poate afirma, înfruntând unele rezerve, că și inițierea, ca fenomen de sine stătător, este în bună măsură efectul lecturării vechilor scrieri devenite din ce în ce mai oculte, ceva mai mult decât meditația, exercițiu spiritual cu efectele rezultate ca fiind benefice în primul rând asupra individului și mai puțin asupra colectivităților.

Putem verifica destul de simplu modul în care binomul scris-citit a influențat evoluția marilor grupuri de oameni de la triburi la popoare și până la națiuni. Acolo unde școlile

au funcționat, iar oamenii au fost îndemnați prin diferite metode să citească și să scrie, putem vorbi despre societăți avansate în plan civilizațional spre deosebire de cele contemporane timpului acelaia unde acest exercițiu era destinat numai elitelor, lipsit deci

de forța fenomenului de masă. Dacă evreii, grecii, sumerienii sau fenicienii sunt popoare care au lăsat în urma lor civilizații care ne uimesc sau ne încântă și în prezent este pentru că nevoile zilnice (mai ales comerțul) i-au obligat să fie ceea ce acum numim oameni culti, buni cunoscători ai legilor de tot felul, ai culturilor înconjurătoare, dar și de oportunitățile deschise de specificul cultural al celor cu care intrau în contact.

Dar dacă despre scris nu putem vorbi fără să aducem în discuție și planul subtil care duce de cele mai multe ori la apariția fenomenului (sunt scrieri care sfidează calea simplă a transcrierii fonemelor!) cititul depinde doar de voința omului, iar aceasta, în societățile care au avut evoluții surprinzătoare în plan cultural, a fost nu numai o nevoie a individului ci și, în bună măsură, o necesitate socială, prin urmare stimulată sau încurajată de sistem. De-a lungul istoriei putem observa că atunci când unele societăți dezvoltate cultural sunt cucerite, uneori chiar absorbite de cuceritori mai puțin civilizați se produce un fenomen foarte interesant. După momentul cuceririi de tip militar cultura celor învinși devine ea însăși victorioasă, iar cuceritorii devin, nolens-volens, cuceriiți. Cel mai bun exemplu al acestui aparent paradox ar putea fi versurile marelui poet Horatius, contemporan și protejat al lui Mecena (Gaius Cilnius Maecenas) acest adevărat „ministru al culturii” din preajma primului împărat roman, Octavianus Augustus: *Graecia capta ferum victorem cepit/et artes intulit agresti Latio: „Grecia cucerită și-a cucerit sălbaticul cuceritor/și și-a împământănit măiestria în Latiul cel rustic” (Horatius, Epistole).*

Interesant este faptul că și în contemporaneitate amintirile noastre, reflectate cel mai bine de industria cinematografică, aduc în prim plan ideea și imaginile unei Cetăți Eterne din perioada de după cucerirea Greciei, deci a Romei imperiale, când orașul Etern avea într-adevăr grandoarea și strălucirea unei cetăți moderne, civilizate, adevăratul centru politic, spiritual și cultural al lumii de atunci. Ceea ce este destul de departe de sobrietatea, s-ar putea spune chiar atmosfera anostă a orașului din vremea republicii ca să nu mai vorbim de timpurile regale când Roma era un fel de sat mai mare, iar Atena era orașul de referință al culturii din zona Europeană. Însă, trebuie să observăm și faptul că ridicarea marilor așezări umane, transformarea acestora în adevărate centre, dar și focare, de cultură, se înfăptuiește doar atunci când scrisul, dar mai

cu seamă cititul, devin activități care cuprind în bună măsură masele. Fără să exagerăm însă, fiindcă marea majoritate a oamenilor vremii, mai ales cei de la țară, erau analfabeți. Cum însă în orașe activitățile de comerț deveniseră prioritare, iar moneda era principala marfă tranzacționată cunoașterea scrisului și a cititului devenea cumva parte inseparabilă a modului de viață urban.

La creșterea spectaculoasă a fenomenului a contribuit în mare măsură teatrul, iar cel grecesc excelează în domeniu, însoțit și de apariția formelor incipiente de presă, întrucât în marile centre de cultură circulă tot felul de scrieri (acum le-am numi afișe) unele anunțând hotărâri imperiale sau modificările operate de senat pe textul unor legi, însă erau și multe texte satirice la adresa puternicilor zilei, inclusiv a împăratului sau dictatorului (tiranul, etc...). Acest gen de comunicare era cât se poate de compatibil cu spiritul liber și critic al grecilor, mai târziu și al romanilor, dar presupunea citirea directă, fără intermediar așa cum se întâmpla cu decretul, ba mai mult, oarecum clandestin, deoarece delatorii nu lipseau nici atunci, iar consecințele erau dintre cele mai nedorite.

Precum ușor se poate observa, toate aceste lucruri se petreceau în mediul urban, fiind chiar necunoscute în mediul rural. Și aceasta este una din cauzele care în timp a produs o netă distanțare între cultura tradițională și conservatoare a satului (indiferent de imperiu, republică sau zonă geografică) și mediul urban, dinamic, mai mereu revoluționar și dornic de schimbări, supus presiunilor cunoașterii altor zone, aici negustorii cu poveștile lor erau catalizatori, în general pentru asigurarea unor condiții de viață mai bune, dar și câștigarea unor libertăți, precum cea de exprimare, gen de libertate care în rural nu avea nici o importanță. Cu timpul, adâncirea unor asemenea contraste între viața urbană și cea rurală va duce la tensiuni sociale, în cel mai bun caz benigne, vizibile și în zilele noastre.

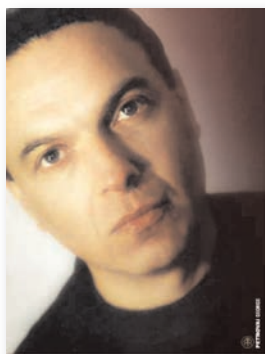
Mult mai târziu, cam prin secolele XVII-XIX, când în Europa au început să triumfe ideile iluministe, una din acestea privea exact ridicarea nivelului de cultură a maselor însă procesul s-a dovedit a fi mult mai dificil decât și-au închipuit ideologii acestei adevărate revoluții în viața societăților. Cauzele au fost, în principal, două! Prima și cea mai importantă venea exact din partea celor care considerau școlarizarea un efort inutil și costisitor, prin urmare de evitat deoarece în contextul multiplelor activități domestice din rural cititul sau scrisul nu erau necesare, nu aduceau nici un plus de abilități pentru țărani, dar mai exista și teama că acel școlit își va disprețui comilitonii, va deveni un leneș îngâmfat, inutil colectivității în care se născuse. Argumentele, unele aparent economice, altele morale, iar cele mai multe ținând de firea omenească în care invidia își are locul ei de nezdruncinat, făceau din societatea rurală un adversar natural al culturii prin școlarizare. Este adevărat că, mai ales după al doilea Război Mondial, statele europene au adoptat măsuri energice, de cele mai multe ori coercitive, pentru a elimina analfabetismul endemic în care se aflau

majoritatea entităților statale. Numai că și anterior acestor vremuri, când totuși aceste idei circulau în Europa iluministă, printre oponenții de marcă ai fenomenului erau active chiar structurile de putere, cele care ar fi trebuit să ia măsurile necesare punerii în operă a ideilor reformatoare, dar și indivizii din clasele sus-puse, nu puțini, care aveau convingerea fermă că ridicarea nivelului de cultură al maselor le va scoate pe acestea din obediența datorată inculturii. În cel mai bizar mod cu putință s-a putut observa confluența comportamentelor celor două segmente sociale care păreau de neîmpăcat: oprimații și oprimatorii. Rezultatele au fost și au rămas vizibile până în zilele noastre, iar exemplul narodnicilor care încercau să culturalizeze masele din imperiul țarist au creat mai mult o pagină de istorie amuzantă decât o adevărată lecție.

Tot din această zonă culturală, spațiul slav, avem în patrimoniul spiritual al omenirii o frumoasă legendă intitulată: Inima lui Danco. Metaforic vorbind, legenda îl prezintă pe tânărul Danco asumându-și răspunderea de a scoate poporul său din suferință și teamă conducându-l pe un drum extrem de greu care traversa niște codri întunecați și plini de primejdii. Pentru a goni întunericul eroul, deja contestat de cei leneși care credeau că era mai bine dacă nu plecau și se supuneau cuceritorilor, își scoate inima din piept și lumina ei îi ajută pe cei care-l urmau să iasă din codrii cei înspăimântători. Doar că la ieșire, eroul se prăbușește, iar inima sa care mai pâlpaie încă este călcată în picioare de cei care-și arogă acum faptele de vitejie. Un destin tipic pentru deschizătorii de drumuri, o legendă tipică prin tragismul ei care s-ar dori moralizator. Moralizator? Pentru cine? Pentru cei care doreau de fapt să trăiască în bezna ignoranței și a supunerii lașe? Din păcate, legenda este atât de puțin cunoscută încât doar în acest sens, al necunoașterii, dă valoarea reală a conceptului de izvor al înțelepciunii... Cert este că, în general vorbind, tezele iluministe care își propuneau să ducă lumina cunoașterii prin ridicarea nivelului de culturalizare al maselor și prin dezvoltarea sistemelor de instruire (școlarizare) nu au avut succesul scontat deși eforturi în acest sens s-au făcut. Rezistența la cultură a fost augmentată de-a lungul timpului de tot felul de ziceri populare care se doreau înțelepte și ironice. Chiar marele Creangă ne spune cum tatăl său, analfabet, dar și lipsit de viziune, spunea mai mereu, râzând de dorința mamei, tot analfabetă, dar care își dorea mult ca fiul ei, micul Ionică, să învețe carte și, eventual, să ajungă preot: „Logofete, brânza-n cui, lapte acru-n călămări, chiu și vai prin buzunări!”, puteam să rămân cum era mai bine: „Nic-a lui Ștefan a Petrei”, om de treabă și gospodar în Humulești. Vorba ceea: Decât codaș în oraș, Mai bine-n satul tău fruntaș. Mama însă era în stare să toarcă-n furcă, și să învăț mai departe. Și tot cihăia mama pe tata să mă mai dea undeva la școală, căci au- zise ea spunând la biserică, în „Parimei”, că omul învățat înțelept va fi și pe cel neînvățat slugă-l va avea. Ion Creangă (**Amintiri din copilărie**)

Va urma

FANTASTICUL, MAGICUL ȘI FABULOSUL ÎN CULTURA ROMÂNĂ

George PETROVAI

Continuare din numărul trecut

Cea de-a doua biografie, desfășurată în timp ideal, este de fapt lecția oferită lui Dasa de bătrânul yoghin în legătură cu iluziile și suferințele vieții sale ulterioare: găsit în pădure chiar de infidela Pravati, Dasa este repus în drepturile sale legitime, are un băiat, dar el nu se

poate bucura de liniște și fericire, căci încep războaiele cu prințul vecin, ațâțat împotriva-i de mama lui vitregă, războaie din care iese înfrânt și prizonier, cu țara ocupată, casa distrusă și fiul ucis.

Trezindu-se din acest vis halucinant pe malul izvorului din care trebuia să ia apă pentru yoghin, Dasa apreciază lecția primită, își dă seama de deșertăciunea zbaterii umane, așa că cere îngăduința înțeleptului să trăiască în preajma lui, pentru a învăța prin meditație, asceză și respirație să-și îndrepte privirea dinspre exterior spre interior. Ceea ce bătrânul yoghin încuviințează...

Voinicul Stoicea din Moara lui Călfar are parte de un sfârșit complet diferit. Pesemne că la asta a contribuit atât cadrul geografic, cât și timpul istoric cu alte conotații decât cel indian, timp în care Galaction își plasează acțiunea...Căci văzându-și visul de mărire și îmbogățire complet sfârșit îndată după trezire, ba pe deasupra fiind și batjocorit de bătrânul vrăjitor, Stoicea nu întrevede altă soluție decât sfârșirea vălului mayei printr-un gest funest: zboară cu bâta de cioban creierii moșneagului, iar el se aruncă cu capul înainte în iazul satanic..

În pofida acestor deosebiri în legătură cu modul de înțelegere și acceptare a iluziilor, în ambele scrieri se descoperă nucleul povestirii indiene cu Narada și Vișnu. Fără îndoială că două sunt elementele cheie ce permit identificarea acestui nucleu:

1) Conflictul dintre esență și aparență – Omul prozaic și profan are de-a face doar cu aparențele, pe când sfântul și inițiatul au capacitatea de-a ieși din timp, astfel putând să trăiască eternitatea clipei și să înțeleagă graiul esențelor;

2) Apa ca element vital și ca mediu primordial, care permite la început doar reflectarea, iar apoi translația între lumea aparențelor și cea a esențelor.

*

Nuvelele lui Vasile Voiculescu se remarcă prin insistența cu care autorul cultivă fabulosul și construiește magicul. Utilizând tehnica povestirii în povestire, Voiculescu abordează cu succes motivele fundamentale ale folclorului: vraja, descântecul, întoarcerea în timp, relația strânsă cu natura etc., pentru ca în felul acesta să poată dezvolta teme favorite care l-au individualizat și, mai ales, l-au impus în perimetrul nuvelisticii românești moderne: matricea acvatică a genezei reflectată în

Pescarul Amin, mai exact cea cu neamul Aminilor ce se trage din pești, plămuirea unui trecut fabulos (Ispitele părintelui Evtichie), demonismul erotic (Iubire magică, Lostrita), mitul vânătorii și al protovânătorului (Revolta dobitoacelor), magia satului însuflețit de iubire întru Hristos și de solidaritate umană (Ciorbă de bolovan), la fel ca și magia prin care omul înzestrat cu o „bunătațe de oțel” (Bujor din Misiune de încredere) izbutește să se (re)integreze în natură și să-i controleze fenomenele.

Diversitatea subiectelor condimentate cu supranatural, limba meșteșugită și îmbogățită cu arhaisme și regionalisme, iar acolo unde-i cazul (Ispitele părintelui Evtichie), prezența umorului admirabil strunit, toate acestea asigură nuvelor și povestirilor lui Vasile Voiculescu prospețime și atractivitate.

*

Neîndoios că Mircea Eliade este scriitorul român care a acordat cel mai mare interes și cel mai mult spațiu literar redării fantasticului sub diverse chipuri artistice. Dovadă în acest sens stau cele cinci volume de Proză fantastică apărute în anul 1991 la editura Fundația Culturală Română, în ele fiind cuprinse nuvelele și povestirile cu conținut fantastic, adică o însemnată componentă a operei sale.

Dar cu mici excepții, fantasticul mai mult sau mai puțin voalat este prezent pretutindeni în romanele lui Mircea Eliade. Pînă și în Maitreyi el este deslușit sub înfățișări magice, atât în dragostea eroinei principale pentru un arbore tânăr (animism erotic), cât și în legământul ei de logodnă îndreptat spre „mama pământ”, atunci când dragostea pentru Allan devine mistuitoare.

Dacă putem vorbi de misterul Maitreyi, căci romanul rămâne deschis și autorul nu precizează nicăieri dacă eroina sa este o fată inocentă ori o femeie rafinată, ci, dimpotrivă, el caută să întretină și să amplifice enigma prin lansarea unor noi semne de întrebare, tot așa Ileana – eroina romanului Nuntă în cer, una din cărțile preferate ale autorului, ne apare din discuțiile lui Hasnaș și Mavrodin, cei doi prieteni îndrăgostiți de ea la momente diferite, drept o ființă nepământească prin misterul în care reușea să se drapeze.

Indiscutabil că și Ileana i-a iubit pe cei doi. Însă dragostea ei ispitită de absolut are o certă înclinație spre fantasticul aflat în starea sa incipientă, și anume straniețea, prin aceea că alimentează suspiciunile și întretine suferința cuplului: „Se întâmplă ceva”, comentează Hasnaș, „dincolo de noi și de dragostea noastră, care ne face să suferim și să căutăm suferința”.

Însă frumusețea cărții consistă tocmai în enigma și straniul închise în gogoșa dragostei, iar Ileana – din punctul de vedere al lui Mavrodin – rămâne mireasa ideală, ființa menită unei nunți eterne. Asemenea lui Maitreyi, și tot ca aceasta – pură ori perversă, celestă ori infernală, Ileana rămâne eterna femeie eminesciană, realitate și iluzie în același timp.

Întrucât toate scrierile lui Eliade sunt încărcate de mituri și simboluri (el chiar a fost numit „savantul simbolurilor”) – așa cum, de altminteri i se și cuvine unui eminent istoric al religiilor -, numele eroinei sale n-a fost ales la întâmplare, ci reprezintă simbolul continuității dragostei Ileanei Cosânzeana din basmele noastre, altfel spus veșnica aspirație a omului în general, a românului în special spre frumusețe și fericire. Căci – nu-i așa? – orice carte închide între copertile sale fantezia stărnită de basmele mai vechi și mai noi, sau cum afirma însuși Eliade: „Romanul este cartea despre oameni”...

De reținut că o altă Ileana, dar proiecția aceleiași Ileana Cosânzeana, apare în romanul Noaptea de Sânziene, carte considerată de însuși Mircea Eliade drept capodopera sa incontestabilă. Este acea Ileană tânără și frumoasă,

descendentă dintr-o străveche familie boierească și cu studii în străinătate, pe care Ștefan Viziru, personajul principal al cărții, o întâlnește în pădurea Băneasa în 23 iunie 1936, ziua solstițiului de vară (Sânzienele).

Deși o iubește nespuse de mult pe nevastă-sa Ioana, totuși Viziru se simte atras de-a dreptul irezistibil de ființa care i-a apărut într-un mod mistic în acea zi a anului când, spune tradiția, la miezul nopții se deschid cerurile.

Ori Ștefan Viziru, spirit obsesiv și torturat de sentimentul că omenirea rătăcește într-un labirint, simte nevoia imperioasă să se retragă din timp și din spațiul profan pentru a trăi în ceea ce el numește Sâmbu (camera de hotel unde se preface că pictează), care ca tărâm al Shambalei sau spațiu privilegiat este un alt fel de Nirvana. Iar astfel de lucruri esențiale precum Sâmbu, ieșirea din timp sau întâlnirile și convorbirile cu solitarul Anisie, un sihastru „ce trăiește ca ființă totală”, Ștefan nu le poate discuta decât cu Ileana.

Iată de ce, după ani de mari încercări prin care trece Europa (al doilea război mondial), România (dictatura, rebeliunea legionarilor, bombardamentele, bolșevismul) și el însuși (anii de campanie, moartea soției și a copilului în timpul bombardamentelor), Ștefan Viziru continuă să alege după cea care i-a fost ursită, și nu poate s-o ajungă. „E ca Ileana Cosânzeana”, mărturisește el unui alt personaj.

Ajuns la Paris cu mult noroc, fapte și întâmplări ce conferă romanului o notă autobiografică smulșă din realismul terifiant al acelor vremi, Ștefan Viziru continuă s-o caute pe Ileana cu aceeași înfrigurare. În sfârșit, când după 12 ani are loc întâlnirea lor de-a dreptul magică, tot în noaptea de Sânziene, numai că de data asta în pădurea Royoumont de lângă Paris, și când Viziru speră că acum o va păstra lângă el, mor amândoi într-un accident de mașină.

Concluzia romanului este cât se poate de limpede: Nici cuplul ideal, nici fericirea supremă nu pot fi realizate aici pe pământ decât în vis, în imaginație! Este ceea ce și face, de altminteri, Mircea Eliade în acest roman stufos, unde se discută enorm și cu folos, dar unde nu se realizează tipuri, întrucât personajele nu se coagulează în adevărate caractere, căci ele nu sunt sondate și disecate fără milă, ci sunt lăsate să viseze, să zîmbească și să șoptească aproape la fiecare pas!

Prin urmare, Noaptea de Sânziene conține elemente fantastice, straniu sau fabuloase, inserate firesc în urzeala realistă a acțiunii. Dar, după cum cu justețe afirmă Dumitru Micu, „fantasticul lui Eliade este de mitologie, un fantastic relativ, consecința incapacității omului modern de a gândi mitic”. Este ceea ce, cu autoritatea-i cunoscută, susține și Eugen Simion: „În prozele mai vechi ale lui Eliade, magicul domină suprafața textului, în cele de după război, magicul se retrage în adâncul textului. Locul magicului este luat, de fapt, de o forță spirituală mai complexă (miticul), care continuă să se manifeste în existența omului modern”.

Riguros vorbind, spațiul și timpul de translație din opera lui Mircea Eliade, acel tărâm fantastic la care aspiră eroii săi, apare astfel doar pentru neinițiați. „Căci în sens elevat”, susține Dumitru Micu, „acel tărâm e realul însuși, realul absolut”. Iată de ce, după opinia aceluiași critic, novelistica de maturitate a lui Eliade – fantastică doar în aparență, în pofida inserțiilor de supranatural –, este, de fapt, „o proză de cunoaștere sui-generis, o proză de idei, revelatorie”.

Dacă fantasticul s-ar reduce doar la înspăimântător, atunci dintre toate scrierile sale, doar Domnișoara Christina, o altfel de Prăbușire a casei Usher, s-ar încadra în această definiție. Firește, la fel ca în scrierile lui Caragiale, altul este cadrul desfășurării acțiunii din micul roman eliadesc: este un conac din Câmpia Dunării, fosta proprietate a domnișoarei Christina,

cea care s-a preschimbat în strigoi dupăuciderea ei în anul 1907 de către propriul vechil și, totodată, amant

Autorul creează în roman o atmosferă de mister și spaimă, ceea ce, de altfel, conferă valoare artistică scrierii: în curtea conacului se rădesc vietățile, păsările pier, câinele se târăște la picioarele oamenilor, iar țărani evită conacul ca pe un loc blestemat. Deși toate personajele se comportă ciudat în această atmosferă îmbibată cu vrajă demonică, totuși, micul roman dobândește tonalități terifiante doar în episoadele unde își face apariția domnișoara Christina – frumoasă, diabolică, îmbrăcată exact ca în portretul ei, așezat pe un perete al conacului. Parfumul de violete pe care-l răspândește de fiecare dată, este dovada concretă a aparițiilor domnișoarei Christina.

Și întocmai ca în celebra povestire a lui Poe, în final conacul bântuit de strigoi se va prăbuși, numai că în acest caz el va fi mistuit de flăcări!

Dar Mircea Eliade a studiat și alte fețe ale fantasticului. Iată, bunăoară, Secretul doctorului Honigberger, nuvelă care, în pofida abundenței de elemente tehnice din practica yoga, se dovedește deosebit de antrenantă prin situațiile insolite plăsmuite de autor și prin straniu de natură hoffmaniană căruia îi dă viață. Doctorul Zerlendi, elev al indianistului brașovean Johan Honigberger, practică cu asiduitate tehnicile yoga, astfel că – prin asceză și meditație – ajunge să se facă invizibil, să efectueze ieșirea din timp și apoi să dispară pentru totdeauna în miraculosul tărâm al Shambalei

Atmosfera de straniu se îndesește în finalul nuvelei, deoarece autorul creează o situație de derută totală prin tehnica translației în timp: cadrul, deși pare același, este schimbat, și personajele nu se mai recunosc, deci n-au cum să se înțeleagă!

„Omul poate trăi aievea în trecut”, se afirmă în nuvela Nopti la Serampore, ba mai mult – susține un inițiat din această nuvelă -, el poate chiar modifica trecutul, pentru că legile acestui „univers de iluzii și aparențe” au putere numai asupra celui ce crede în ele.

Tot o superbă ieșire din timp realizează Eliade cu profesorul Gavrilesco, după ce acesta pătrunde pe domeniul și în bordeiul „țigăncilor”. Nuvela La țigănci, o capodoperă a prozei eliadești, ne asigură cu vârf și îndesat că timpul este o iluzie. Numai că iluzia profesorului de pian Gavrilesco, este inversă aceleia încercată de pustnicul Narada. El crede că a stat în bordeiul „țigăncilor” doar câteva ore, însă după revenirea în timpul real (în tramvai, acasă, în vizită la eleva sa), constată cu stupeoare că a dispărut fără urmă vreme de doisprezece ani!...

Nuvelele editate de Eliade după anul 1960 au ca subiect anumite relații ascunse între viața „de aici” și puterile miraculoase „de dincolo”. În nuvela O fotografie veche de 14 ani se învederează puterea concretă a credinței, facultatea deslușirii viitorului răzbate din Ghicitor în pietre, iar în povestirea Un om mare este redat miraculosul în dezvoltarea sa de neoprit, și anume cazul unui individ cu nume hazliu – Eugen Cocoaneș, care începe din senin să crească, și crește mereu până ajunge la o înălțime de zeci de metri, douăzeci după unii, treizeci după alții.

N.B.: Între povestirea Un om mare și nuvela Pigmeul a scriitorului rus Fiodor Sologub există similitudini care ne îndreaptă atenția spre o interesantă paralelă. Ambele scrieri studiază cu mijloace artistice proprii apariția miraculosului de natură monstruoasă, precum și groaza tragicomică a indivizilor asupra cărora s-a abătut respectiva năpastă. Dar dacă Mircea Eliade optează pentru miraculosul creșterii înspăimântătoare, Sologub prezintă procesul invers – cel al micșorării continue a lui Saranin, până ce aceste ajunge cât un fir de praf, luat mai la urmă de vânt.

POEZII

Sebastian DRĂGAN

Nedumicat

Până la dincolo sunt aici, acum
Stau drept și aruncat pe-un umăr
De stea și nici nu știu cum
Să te mai aduc pe-o literă din
constelația mea
cât timp adu-mec
și sunt drum
Pe marginea clipei sunt zid
Din zdrențe de aer și amurg
La răsărituri mă îndemn s-ajung
Când mă aluneci și mă alung
Sunt doar un ochi albastru de murg
În cruciș de mare, în lat și-n lung
Eu știu că nu-ți ajung, mă lasă
Pe lacuri oarbe să hălăduiesc
Din văi spre coaste, să mă duc
Și să mă beau ca un cucernic
Preavrednic păcătos
nelecuțit de zbor
Nedumicat
Pleca-vor lumile în cor de ascuțite
voci,
pătrunde-vor să mă scufunde
Toate mirările, toate distanțele
Tu mă ascunde de tăcere
sub fardul și sub osul tău

Primum non nocere

Eroii în alb au omorât-o pe mama
țipetele ei de durere au rămas
încrustate în pereții de la U.P.U.
și-apoi s-au smuls și-au alergat pe
coridoarele goale,
prin saloanele goale, din spitalul gol,
Încerc și-acum să le dezlipesc cumva
de acolo,

să le duc-aduc-arunc înspre cer;
Sau să le îngrop în norii din gura
raiului
(Sufletul, ca să ierte, trebuie ca trupul
să țipe! Să urle! Să fie clocot!)
Eroii în alb au omorât-o pe mama
și crima aceasta perfectă
Se rostogolește pe coridoarele
spitalului, ca un ecou,
fără să poată fi oprită
vreodată,
nici de știrile de la televizor care
împrăștie cu demență frica,
nici de complicii genocidului
planificat
care, cu zâmbetul pe buze,
ne spun mincinos că totul va fi bine.
Eroii în alb au omorât-o pe mama.
„Știi, am lăsat-o singură-n salon și
când m-am întors nu mai respira”
Așa mi-a spus asistenta morții, așa
mi-a spus
Iar privirea medicului coborâtă-n
pământ, complice,
m-a înrădăcinat definitiv în zborul
prin ape
Uitată într-un pat, agonizând în
tăcere, să nu deranjeze pe nimeni,
mama nu a îndrăznit să spună că o
doare,
își consumase durerea zilnic, o viață.
Eroii în alb au omorât-o pe mama
Iar în cele cinci ceasuri de sânge cât
a fost chinuită
De incompetență, de indiferență și de
uitare,
Știi sigur că Dumnezeu a luat-o de
mână
și-a plimbat-o pe câmpiile pline de
flori
și miresme îmbietoare
Știi că Dumnezeu a strâns-o la piept

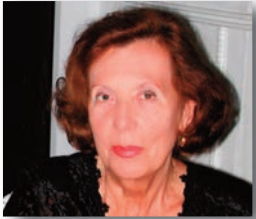
Pentru ca ea nu a cerut de la noi
nimic,
niciodată.
Iar Dumnezeu i-a dat ce-a vrut
și nu a avut pe pământ:
o îmbrățișare!
Ea a plecat ca o respirație caldă
pe obrazul Lui.

Hămesit

Și mi-ai cântat, asurzitor, în gând
Te auzeam cu ochiul orb al dragostei,
la rând,
Când nu știam nici cum, nici cât, nici
când
Doar carnea de pe os sau sufletul să-
mi vând ?
Când mi-ai cântat, asurzitor, în gând
Nici chipul nu-ți ghiceam sub degetul
nătăng
Te mângâiam cu pleopa de pe
obrazul stâng
Juram să te sărut, să râd, să mor, să
plâng
Mai cântă-mi, zău, nu mă lăsa, că-s
surd
Și ochiul drept al dragostei mă-
mpiedică s-aud
Tot mersul, pașii, glezna și marșul
meu zălud
Spre alte dimineți grăbite să le-
mpung
Cu cornul alb de inorog, s-alung
Neliniștea din aripi și ceasul în
amurg
Tu mi-ai cântat, asurzitor, în gând.

PEDEPSIREA, RĂZBUNAREA

Vavila POPOVICI

„De aproape două mii de ani ni se predică să ne iubim, iar noi ne sfâșiem.” - Mihai Eminescu

Pedepsirea este acțiunea de condamnare, sancționare, osândire a vinovatului sau a vinovaților. O pedeapsă este un tratament dur care este aplicat ca răspuns față de o atitudine considerată ca reprobabilă, imorală sau deplasată. Ea constă în impunerea unei sancțiuni unei persoane, în scopul de a o face să respecte ordinea și de a o descuraja să mențină acest tip de atitudine. Este impusă de o autoritate superioară celor care i se supun. De exemplu, un stat în relația cu cetățenii săi, un conducător de țară cu membri conducători ai altei țări, o armată cu prizonierii săi, un angajator cu angajații săi, un profesor cu elevii lui, un părinte cu copiii săi, sau un stăpân cu animalele de companie.

Pedeapsa este o sancțiune legală, motivată fie de dorința de a învăța prin constrângere sau de dorința de a pedepsi. Motivația este, de multe ori, ilustrată de dictonul „*Cine iubește pedepsește*”.

Există două mari tipuri de pedepse: *corporală și morală*. Prima constă în lăsarea unei urme pe corpul persoanei vinovate; cea de-a doua înseamnă plasarea persoanei vinovate într-o situație dureroasă din punct de vedere psihologic. Prima pedeapsă poate fi un simplu semn, fără consecințe pe termen lung, cum ar fi o palmă peste față, dar poate merge până la executarea sentinței de moarte, însoțită uneori de torturarea în public.

Această gradare a pedepselor variază în funcție de culturi și epoci. Pedeapsa este înțeleasă în mod diferit de culturile iudeo-creștine, arabe și asiatice. În religia creștină nivelul de pedeapsă pentru aceeași abatere diferă între catolici și protestanți, de exemplu. În Occident, pedeapsa a evoluat din Antichitate până în secolul al XXI-lea. În Antichitate era folosită adesea pedeapsa reflexivă (vinovatul era pedepsit cu o pedeapsă corporală, chiar dacă a săvârșit delictul din

culpă cu scopul de a preveni recidiva): incendiatorii erau arși de vii, hoților sau tâlharilor li se tăia mâna, blasfemiatorului sau celui care comitea crima de lesmajestate i se tăia limba, recidiviștilor li se tăia o parte sau întreaga ureche. În Evul Mediu, tortura a fost folosită atât ca pedeapsă, cât și pentru a obține o mărturisire. Începând din secolul al XIII-lea, închisoarea ca formă de pedeapsă represivă și „terapeutică” era impusă de legile seculare (regele și autoritățile orașenești stabileau detenția în închisori, de la temnițe la pivnițe), dar și de dreptul canonic (detenția în mănăstiri), Biserica Catolică neavând dreptul să pronunțe condamnări la moarte.

În lucrarea de filozofie juridică „*Des délits et des peines*” publicată în 1764, Cesare Beccaria – jurist, economist și publicist italian, unul dintre cei mai mari gânditori ai iluminismului – a fondat dreptul penal modern stabilind sistemul proporționalității pedepsei în funcție de gravitatea infracțiunii. El considera „barbară” practicarea torturii și pedeapsa cu moartea, și recomanda mai degrabă prevenirea criminalității decât pedepsirea acesteia, inițiind astfel prima mișcare aboliționistă. Pentru mici delictive și contravenții el recomandă sistemul de amenzi în loc de sistemul de pedepse.

Privitor la Biblie, în Vechiului Testament, legea prevedea pedeapsa cu moartea pentru diverse fapte, deci Dumnezeu permitea pedeapsa capitală, dar în același timp, Dumnezeu nu cerea întotdeauna pedeapsa cu moartea atunci când ea era meritată. El se mânia cu o măsură infinită, și totul era păstrat într-un echilibru perfect. De asemenea, Dumnezeu a dat autoritate guvernului de a determina când este necesară pedeapsa capitală (Geneza 9:6; Romani 13:1-7). Este nebiblic să gândim că Dumnezeu se opune pedepsei capitale în toate cazurile. Creștinii nu ar trebui niciodată să se bucure când pedeapsa capitală este aplicată, dar în același timp, creștinii nu ar trebui să se lupte împotriva dreptului guvernului de a executa făptașii celor mai rele crime.

Însărcinat cu operațiunile externe ale Gardienilor Revoluției și reprezentant în regiune al ayatollahului Ali Khamenei, generalul Soleimani a murit în data de 3 ianuarie 2020. În urma unui raid executat de aviația americană cu o dronă asupra convoiului său pe aeroportul din Bagdad. Odată cu el au fost ucise alte câteva persoane. Potrivit Pentagonului și președintelui Donald Trump care a ordonat raidul, acesta a fost menit să descurajeze noi operațiuni ale Forței Al-Quds, deci o pedepsire, după ce acțiunile acesteia au provocat moartea a numeroși militari americani sau din țări aliate ale SUA, ultima fiind un atac cu rachete comis săptămânile trecute asupra unei baze irakiene de la

Kirkuk, soldat cu moartea unui subcontractant american și cu rănirea mai multor militari americani și irakieni. „Generalul Qassem Soleimani a ucis sau rănit grav mii de americani de-a lungul unei perioade îndelungate de timp și plănuia să ucidă mulți alții ... dar a fost prins! El este responsabil direct sau indirect pentru moartea a milioane de oameni”, a argumentat președintele Trump într-un mesaj pe Twitter, într-o altă postare el afirmând că „Iranul nu a câștigat vreodată un război, dar niciodată nu a pierdut o negociere”, ceea ce a sunat a încurajare pentru mediere.

Răzbunarea este dreptatea pe care și-o face cineva singur, pedepsind pe cel de la care a suferit un rău, o nedreptate. Este un act prin care cel care se consideră, jignit, nedreptățit caută a se revanșa, să-și facă singur dreptate, spălând rușinea îndurată și pedepsind în numele lui pe cel de la care a suferit un rău. După obiceiul arhaic „ochi pentru ochi și dinte pentru dinte”. Indianul Mahatma Gandhi (Mahatma în traducere – suflet mare), cel care a inițiat revoltele nonviolente, afirma că „dacă aplici soluția ochi pentru ochi, întreaga lume va ajunge oarbă”.

Una dintre formele extreme ale răzbunării este vendetta – ura puternică, setea nestăpânită de răzbunare sângeroasă pentru o injurie, un omor, divulgarea unui secret etc., frecventă în Corsica și Sicilia, și care se extinde și se transmite asupra tuturor rudelor victimei, obligate să se răzbune cu orice preț.

Filozoful englez Francis Bacon spunea că omul care se răzbună este egalul dușmanului, iar dacă nu o face, îi este superior. Cred că abținerea de la răzbunare este dovada puterii unui om; să ai puterea să ierți răul ce ți s-a făcut dar să nu-l uiți, pentru a-l îngădi în sufletul tău și a nu permite să se repete. În mod pragmatic, după cum considera Winston Churchill „Nimic nu este mai costisitor și mai steril decât răzbunarea.”

Un om cu gândul răzbunării este stăpânit de furie și nu se poate bucura niciodată de liniște. Ioan Gură de Aur spunea că „Dorința de răzbunare aduce nefericire”, iar datoria noastră este de a aștepta judecata stăpânilor sau a judecătorilor, întrucât „Răzbunarea atrage după sine răzbunarea” avertiza și eruditul olandez Erasmus, în lucrarea „Despre război și pace”.

Răzbunarea provine din lipsă de tărie și moralitate, și uneori chiar din ignoranță, adevărata răzbunare fiind desăvârșita iertare, înțelepciunea de a ceda, răspunsul amabil, bunătatea, toate acestea având puterea de a dilua ura și a împinge până în ridicol agresivitatea. Răzbunarea asupra adversarului învins este chiar nedemnă și profund condamnată. Iar „cine se răzbună după victorie este nevrednic de biruință”, spunea scriitorul și filozoful francez Voltaire, cel cu un spirit critic ascuțit.

Răzbunarea este un act incorect pentru că, în ultimă

instanță, aceasta nu rezolvă nimic. Este incorect pentru că acest lucru cimentează dușmănia în loc să unifice legăturile de prietenie sau de simplu respect. Și este incorect pentru că produce daune chiar persoanei care cultivă gânduri de răzbunare.

După uciderea generalului Soleimani la ordinul lui Donald Trump, răzbunarea a fost promisă atât de oficialii iranieni, cât și de fiica generalului.

„Textul coranic face apel la cei dăruți cu minte și le atrage atenția că sunt stăpânii unei vieți prin recurgerea la răzbunare, viață pe care o vor lua asupra lor. Nu este o alegere ușoară pentru credinciosul musulman, căci textul nu-i spune exact ce trebuie să facă, ci îl pune în situația de a alege. O alegere dificilă, căci este vorba despre o viață și despre păcatul de neiertat de a decide asupra ei, substituindu-te astfel divinității”, scrie experta Laura Sitaru (Universitatea din București, departamentul arabic) despre răzbunare la radicalii musulmani.

Or, încălcând voia Divinității se face un păcat greu. Divinitatea îngăduie o pedeapsă, care nu este răzbunare, ci o anumită corecție care intervine în viața noastră, o învățătură pentru căință, adică recunoașterea greșelii făcute.

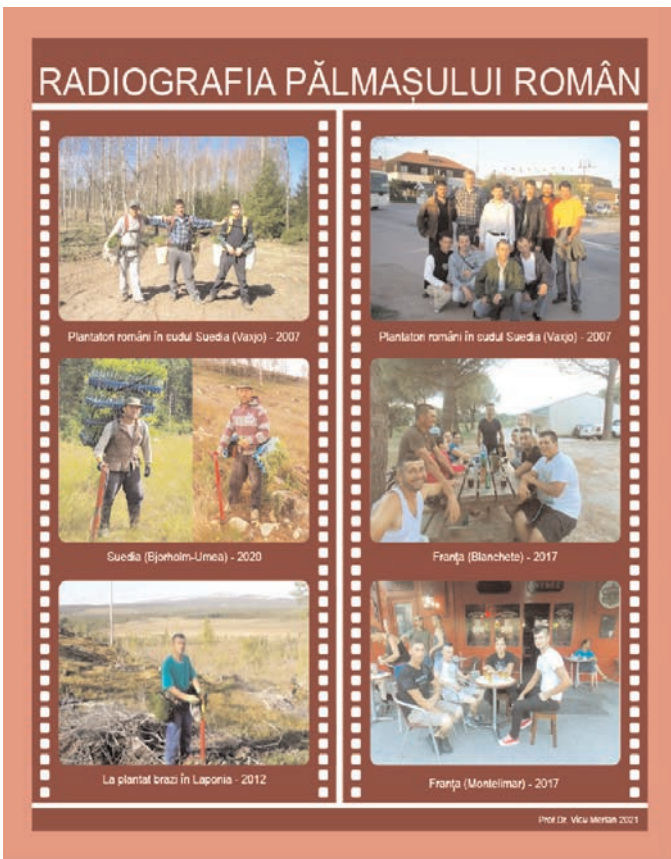
Iubirea este sentimentul care îl poate schimba pe om. Omul care iubește devine cu totul altă persoană. El gândește altfel, devine mai bun, mai puțin orgolios, mai plin de viață, cu dorința de a dăru și nu cea de a lua, de a lega prietenie, a împărtăși bunele și relele, zâmbetele și lacrimile. O persoană poate iubi în multe feluri, prin înțelepciune, afecțiune, simpatie, atașament, ajutor, prietenie. Iubirea îndeamnă oamenii la cele mai nobile gesturi, la dialoguri convenite folosind frumoase cuvinte, duce la legarea de prietenii, de care oamenii au atâta nevoie. Neiubirea are un singur drum, cel al răului și al răzbunării.

„În iubire nu este frică, ci iubirea desăvârșită alungă frica, pentru că frica are cu sine pedeapsa, iar cel ce se teme nu este desăvârșit în iubire.” (I Ioan 4, 18)

Și totuși „de aproape două mii de ani ni se predică să ne iubim, iar noi ne sfâșiem”, și nu suntem în stare să înfrângem ura și răzbunarea, aceste impulsuri umane atât de dăunătoare vieții noastre.

La scurt timp după moartea lui Qassem Soleimani, Iranul l-a numit pe Esmail Ghaani drept nou șef al Forței Quds. Acesta a promis să continue proiectele predecesorului său. Într-un interviu, avocatul Brian Hook, reprezentant special al SUA pentru Iran și consilier principal pentru politici al secretarul de stat Mike Pompeo, a declarat: „Dacă Ghaani urmează aceeași cale a uciderii de americani, atunci el va avea aceeași soartă”.

Și totuși ... doar înțelepciunea va putea curma lanțul răzbunărilor. Înțelepciunea va salva lumea!

Vicu MERLAN

După 1989, prin redeschiderea frontierelor pentru toți românii, asistăm la o emigrare masivă, în căutarea unui trai mai bun, a mii și chiar milioane de români. Mirajul Occidentului, dar și curiozitatea de a vedea ce este dincolo de Cortina de Fier, i-a determinat pe numeroși români să-și părăsească obârșia spre a-și satisface curiozitatea sau chiar situația materială.

Cele mai mari emigrări s-au făcut după 2007, spre țările Europei, atât la muncă cât și în scop turistic. Traiul confortabil, nu neapărat mai bun, i-au atras magnetic pe mulți concetățenii, determinându-i pe unii chiar să rămână definitiv pe acele teritorii. Pentru cei care s-au stabilit, obținerea unui număr (echivalentul unei pseudocetățenii) sau chiar a cetățeniei aceluși stat, le-au permis să penetreze piața locurilor de muncă, cu un grad mai ușor de pericolozitate. Aceasta în cazurile cele mai fericite, însă munca grea, istovitoare, uneori degradantă, alături de alți pălmași străini: negrii, arabi, asiatici etc, o duc românii. Chiar și în rândul imigranților din acele țări, românul este discriminat cu bună știință, fiind

plătit, în ciuda acestui fapt, mai puțin decât ceilalți și cu mult mai puțin față de cetățenii acelor țări. După 2007, o emigrare masivă s-a făcut la muncile sezoniere, în special de forța de muncă tânără din România. Încet, dar sigur, satele din România sunt depopulate, rămânând pe timpul sezonului agricol (fără forță de muncă vitală) doar bătrânii, copiii și prăpădiții satului.

Bruma de profit, pentru cei care au familii sau sunt chibzuiți, în urma celor 3-6 luni de muncă de pălmaș, este investită în construcții de case, achiziționarea unei bucate de pământ, mașini, obiecte ce asigură un confort minim fiecăruia.

Fiindcă în România, cu un salariu de bugetar, nu-ți poți permite cele necesare unui trai decent, decât cu un sacrificiu financiar major, în cazul în care nu prea ai copii, m-am hotărât încă din 2004, dar mai ales după 2007, să iau drumul bejănăriei spre unele state dezvoltate ale Europei: Germania, Suedia, Finlanda, Norvegia și Franța.

Lucrând în aceste țări, pe sezoane, dar nu în ani succesivi, în regiuni diferite ale Europei (nordul, sudul și centrul continentului) în medii diferite, cu grupe de oameni diferiți, am putut analiza, radiografia, atitudinea și felul de a fi al pălmașului român.

Prin urmare, cu mintea limpede, am tras mai multe concluzii, ce sunt evidente la majoritatea celor care vin și pleacă din și înspre țările dezvoltate. Am luat ca studiu de caz două țări dezvoltate ale Europei: Franța și Suedia. Patronatul din cele două țări este oarecum diferit față de alte țări, spre exemplu Spania, Italia sau Anglia, unde sunt la muncă mulți români. Patronatul și sindicatele din Franța înclină spre o anumită afinitate cu cele din Italia și Spania, iar cel suedez cu state precum Anglia și Germania.

Din discuțiile cu cei care au lucrat în Italia și Spania, prin comparație cu Franța, locurile de muncă sunt ceva mai bine plătite, dar românii, ca în toate locurile, sunt marginalizați și chiar discriminați, chiar dacă nu este vizibil aceasta la prima vedere. De exemplu, atunci când am muncit la altoit pomi fructiferi în Franța, în apropiere de Marsillia, arabii, care erau angajați, nu sezonieri, efectuau un număr mai mic de operațiuni de altoire și pregătire pentru altoire, deci un consum mai mic de energie decât români, deși numărul de

ore era același, însă salariul cu cel puțin 1/3 mai mare, chiar dacă noi lucram, de cele mai multe ori câte două - trei ore peste program și jumătate de zi sâmbăta. Un alt exemplu: în Suedia, la plantat brazi și pini, unde locurile cele mai grele de plantat (cu pietre, mlaștini, teren abrupt și la mare depărtare, unde trebuia să cari în spate, la o distanță de peste 1,5 km o greutate de peste 50 kg, pe vânt, ploaie sau soare intens și apoi să revii cu altele etc), erau destinate predilect pâlmașului român. Aceasta în condițiile în care ceilalți plantatori (suedezi sau africani) aveau terenuri cvasiplane, nisipoase, cu pietre puține, în apropiere de drumuri etc.

La această corvoadă se adăuga mulțime insectelor: țânțari sau găze-vampir, ce făceau imposibilă plantarea, fără mască de protecție penru întreaga față și chiar vremea ploioasă (uneori ploua neconținut, zi de zi, săptămâni la rând, mai ales dimineața până la prânz). Chiar dacă aveam avantajul, de a nu mai fi insecte, în timpul ploilor munca se îngreuna datorită hainelor impermeabile sufocante (la temperaturi uneori de peste 200 C) a greutateii plantelor îmbibate cu apă, a mlaștinii și solului alunecos. Pe lângă acestea se aduna greaua adaptare a organismului la mediul nordic, datorită zilei continue, fără întuneric, fiind obligați să punem în ferestre, pături închise, spre a nu pătrunde lumina de afară, pentru a putea dormi câteva ore noaptea.

Dar, spre a umple paharul la stresul depărtării de cei dragi, la dorul de glie, apare un alt factor, greu de suportat, cel uman. Mulți compatrioții, cu o empatie erodată și cu un egou foarte puternic, semianalfabeți, mulță provenind din familii dezmembrate cu o educație precară, pătrunși de spiritul manelelor țigănești, din dorința morbidă de a fi măcar aici mici șefuleți, în ochi patronului străin devin zeloși, vărsându-și veninul ignoranței pe concetățenii lor. Atitudinea lor obedientă și slugarnică, îmi amintea de slugile executante ale comunismului, alcătuite din văcarii și ciobanii satelor ce erau promovații la rang de primar, securist sau milițian, care, prin zelul lor bolnăvicios, își torturau proprii învățători, preoți sau chiar rudele apropiate.

Analogia e doar de atitudine, deoarece în orice moment puteai renunța la slujbă, întorcându-te în țară. De cele mai multe ori aceasta nu se petrecea din mai multe motive: prețul mare al

transportului, datoriile față de cămătarii de la bănci, traiul cu un salariu pe care-l lungea-i de la o lună la alta etc, astfel încât, de voie de nevoie, trebuia să suporti acestea cu un oarecare demnitate. De cele mai multe ori se adăuga, datorită concetățenilor ignoranți și fără bun simț, intoxicarea zi de zi cu manele și fum de țigară. Dependența lor față de aceste droguri moderne (alcool, tutun, cafea și sucuri), le storcea peste jumătate din bruma de câștig pe care o dobândeau prin munca prestată. De exemplu, la sfârșit de săptămână (de sâmbăta la amiază până duminica seara), preferau să se îmbuibe cu alcool și tutun, să asculte la volum maxim manele, să trândăvească la TV sau pe facebook. Puțini dintre ei au preferat să meargă cu mine, să vizităm cetăți, muzee, castele, dar niciunul nu s-a deranjat, atât în Franța cât și în Suedia, să urce pe înălțimile cu ghețari sau fiordurile din Munții Scandinaviei, sau pe cotele medii ale Alpilor Francezi. De asemenea, nu au dorit să viziteze orașele renumite ale Franței (Marsillia, Lion, Paris etc) sau ale Suediei și Norvegiei (Stockholm, Narvik (Parisul Nordului), Galivare etc), pe motiv că sunt cheltuieli suplimentari mari. Însă, la un calcul simplu, elementar, am constatat, că aceștia cheltuiau la sfârșitul săptămânii, mai mulți bani la cazare, pe alcool sau alte droguri moderne, decât cheltuiau personal pe hrană sau transportul dintr-un loc în altul.

Pe ansamblu, am constatat, în ciuda faptului că românul este marginalizat ca națiune, de către celelalte state ale Europei, acesta și din cauza atitudinii obediente a politicianilor corupți din sistem, de oportuniștii individuali, că o mare majoritate a concetățenilor noștri se complac într-o ignoranță crasă, accentuându-și sărăcia și degradarea fizică, prin consumul regulat de produse ce-i prejudiciază sănătatea fizică și mintală. Acest fapt este vizibil și în țară, dar la un număr mai mic de cetățeni.

În ultima vreme, acest fenomen al obedienței și nepăsării de sine și semenii săi, se întrevide vizibil prin atitudinea voită, ignorantă, de acceptare, a unor măsuri ale politicianilor corupți și servili, de a se lăsa manipulați și a accepta restrângerea drepturilor fundamentale, privind siguranța și integritatea fizică, restrângeri care contravin Constituției României și Legilor Drepturilor Omului.

ARTUR GABRIEL SILVESTRI - MISIUNE ȘI VOCAȚIE ÎNTRU CUVÂNT ȘI ȚARĂ

**Gheorghe Constantin
NISTOROIU**

Continuare din numărul trecut

Ierarhia Sinodului Bisericii naționale a devenit ecumenică, superbogată, de sine stătătoare, stat în stat sau mai corect spus Stat deasupra Statului ori, după împrejurări, vasala Statului ateu. N-o mai interesează de mult turma prigonică, pe care după ce exploatat-o, a trădat-o lăsând-o pradă satrapilor politruci. O interesează, pădurile, apele, aurul, argintul, munții, palatele, limuzinele de lux, exorbitante venituri, marile corporații, Sfintele Moaște, viața princiară de pe acest pământ, căci Sus nu se știe...

România Tainică, spirituală s-a înălțat din zorii Creației pe temelia unui Destin religios și istoric.

România de suprafață este fundamentată doar pe opțiunile protocoalelor politico-oculte din afară și din lăuntru, dar și pe interesele propriilor guvernanți care pregătesc calea globalizării.

Prin globalizare, popoarele care au fost axa Națiunilor lor, ajung populații, turme, cirezi, gloabe de tras, de muls, de bici, de folosință, de împilat, de abator, de consum, de busculadă, de vot, unde ierarhia Bisericii presupus naționale a trădat, intelectualitatea majoritară s-a vândut, poporul s-a dezintegrat, iar populația rumegătoare a orice s-a năpustit în cadența turmei susținând interesul Oculței, al apatrizilor, alegându-și liderul după chipul și asemănarea lor.

România de suprafață este susținută de sforile politice, trase de PĂPUȘARUL mării Oculțe. Într-o Românie de suprafață, unde huno-ungro-maghiarii au politic quinta royală, „emanații” îmbujorați full de popi, iar plisnoții cacialmaua, singura salvare a Ființei naționale a poporului ei este înrolarea lui sub sceptrul Crucii, sub stindardul naționalismului creștin-ortodox.

Doctrina politică a României de suprafață este: „se

poate și așa”, deci „se poate orișice”. Doctrina politică a plisnoților este anticreștină și antiromânească. Plisnoții se folosesc de trecut pentru a-ți fura prezentul și a-ți ipoteca viitorul.

O radiografie pertinentă le-o face slavistul, cei drept cu grave lacune în cunoaștere Ortodoxiei, parlamentarul, doctor Nicolae Bacalbașa, „Ăia (tătuții lor, adică) îi băgau să putrezească în pușcării, le scoteau dinții cu cisma, montau experimentul Pitești, îi lăseau fără serviciu, îi trimeteau la Bicaz, Bărăgan sau Canal, scormoneau viața lor și a neamurilor și îi înlănțuiau în dosare restrictive amputându-i social, le ardeau sau confiscau bibliotecile.

Ăștia, adică voi..., cei mutați în casele celor dați afară de acolo, ocupanți ai posturilor celor eliminați pentru care nu erați pregătiți, nici capabil intelectual, intrați cu dosar la facultate, ocupând locurile unora care nu aveau dreptul să învețe carte mai sus (de exemplu copiii de preot sau de deținut politic).” (Nicolae Bacalbașa, Frica, Greața, Fofilarea. Colecția Opera Omnia – Publicistică și eseu contemporan, Ed. Tipo Moldova, Iași-2014, p. 17) Printre Grâul și Vița de vie, izvor de cult al pâinii și al vinului, cuminecare pentru poporul României Tainice, au răsărit buruienile, turița și cucuta înăbușind creștinismul ortodox vlahoromân. „În timp ce Petre Țuțea, Noica, Gheorghe Brătianu și atâția alții putrezeau prin pușcării – și câte ar fi putut face pentru luminarea neamului în acest răstimp – valurile de mediocritate, de nulități, invadau locul lăsat de cei ucși, izgoniți, prigoniți.” (ibid., p. 18)

Sub epoca Cortinei roșii, esența României Tainice era ermetic închisă în temnițe, penitenciare, decimată, ucisă, prigonică, altă parte rămasă „afară” fiind permanent terorizată, persecutată și continuu supravegheată. După lovitura de stat organizată de Păpușarii oculței și sforile progeniturilor activist-proletare s-a cocoțat pe stat o Românie de suprafață dintre foști, adică „Ăia” și odraslele foștilor, „Ăștia”.

Căderea liberă în neant, în prăpastie, în haos, în derizoriu, în mistificare, în mojie se continuă. Nici creștin, nici ateu sau și una și alta, defulat și refulat, fără rost, dar anost, un ins neformat dar reformat, reactualizându-și permanent ridiculizarea, nebăștinaș, trufaș și laș, plin de împăunare fără asumare, simplu, nestufos, confortabil de stupid, înfipt în ifose, îngâmfare și persiflare grandomană, încet în gândire și molcom în vorbire, neavând textul își susține pretextul într-un trucat context, simultaneitate tulbure care în vârtejul alunecărilor socio-economico-politice își exercită hinterlandul puterii, pășind legănat, sfidător, batjocoritor pas cu pas între xenofobie și mizantropie, călcând apăsător pe neînțeleș și imprezibil printre ambiguitatea mulțimii emoționate,

→ Continuare în pag. 19

Durer, între măsură și exces

Octavian PALER

De ce ne regăsim în **Melancholia** lui Dürer atât de mult încât vorbim mereu despre ea? E una din acele opere emblematice despre care s-a spus totul și nimic. Și la care simțim mereu nevoia să ne întoarcem pentru a le înțelege sau, poate, pentru a ne înțelege pe noi.

Ne gândim, fără voie, la perfecțiune, la acel ceva inaccesibil..., la care omul n-a renunțat niciodată. Simțim că totul e aici, în **Melancholia** lui Dürer. Uneltele care ne înconjoară și aripile care ne lipsesc. Întrebarea și tăcerea care urmează. Ceea ce avem și îndoiala. Setea care ne arde și teama că nu ne-o vom potoli niciodată. Un ideal pe care nici nu-l putem atinge și nici nu-l putem abandona.

Melancholia, zicea Victor Hugo, e fericirea de a fi trist. Melancholia, pare să ne sugereze Dürer, e neputința de a renunța...

Artistul a avut totdeauna un adversar mai dificil decât nepăsarea altora și mai îndărătnic decât materia cu care se lupta. Pe sine însuși.

Deoarece vine aproape totdeauna o clipă când el

nu poate evita întrebarea: "La urma urmei, pentru ce?"

În **Melancholia**, balanța stă dreaptă, iar din clepsidră, nisipul s-a scurs pe jumătate. Cât nisip a curs, atâta a rămas. Ceea ce ne împiedică să ne dăm seama dacă privirea femeii se îndreaptă spre trecut sau spre viitor.

Totuși, care e înțelesul **Melancholiei** lui Dürer? Apare o senzație curioasă, și anume că tabloul exprimă, cu exactitate și finețe de giuvaergiu, un scop care ne scapă. El ne spune aparent totul..., și tocmai astfel ascunde ce are de spus. Nimic nu este neglijat, nimic nu este doar sugerat. În gravură, până și cutele rochiei sunt cu grijă urmărite. Totul e precis. Categorie. Concret. Cizelat. Dar cu această avalanșă de obiecte familiare se petrece un fenomen ciudat. În clipa când sunt toate împreună nu le mai înțelegem prea bine sensul. Rostul lor e oare să ascundă zădărnicia aripilor? Tabloul nu aruncă în umbră nimic. El dă, ca de obicei, tuturor lucrurilor aceeași atenție. Dar luminează detaliile pentru a rămâne secret. Și tocmai din meticulozitate, se naște un paradox: cu cât obiectele din fața noastră sunt mai numeroase și mai precise, cu atât ideea care le reunește e mai cețoasă.

Albrecht Dürer - Melancholia I (1514)

→ Continuare din pag. 18

pendulând astfel între goticul aparenței, al confuziei și barocul zavistiei. Altfel spus, după doctorul Bacalbașa, „O față ce nu sclipește de inteligență, dar lucește a prosperitate ca un pantof bine lustruit.” (ibid., p. 205)

Trinitatea exercitării puterii sale să-se-ști-e stă sub sceptrul lui IN : IN-SINUEAZĂ, IN-CITĂ, IN-STIGĂ. Personajul în speță, penalul-vânător de penali este chiar un IN-S sociabil, biologic și reciclabil. În România de suprafață toate instituțiile statului plutesc în derivă, împinse de „Ăștia”, de plisnoți transtiseni, ducându-se pe apa învolburată a sâmbetei...

Acum, România se află perpetuu când dedesupt, când de suprafață, când dedesupt, când de... Acum este vizată spre pieire însăși întocmirea acestui popor străvechi cu limba sa, credința sa, religia sa, tradiția sa, datinile sale, cultura sa, spiritualitatea sa, omenia sa, jertfa sa, iubirea sa, adevărul său, frumusețea sa, viața sa, ființa sa, veșnicia sa, taina sa, miracolul său divin, menirea sa hristică, biserica sa hristic-ortodoxă. Acum nu se mai scrie „istorie autentică”, cultură creștină, spiritualitate ortodoxă unde să se poată „refugia” la

vreme de prigoană ființa națională. Acum și Biserica națională stă cu brațele încrucișate, cu pântecele apăsător de privilegii princiar. Ierarhii B.O.R. nu mai slujesc prin ÎMPĂRTĂȘIRE cu HRISTOS, cu Neamul, cu poporul, cu Țara, ci prin ÎNCĂRDĂȘIRE cu emanații loviturii de stat, ai României de suprafață. Acum președenția României de suprafață este o veritabilă show – business sub blazonul destul de confortabil și răspicat „If you like it”, „Cum vă place”, ori „Dacă așa vă place”.

Luând atitudine ca Fiu slujitor, slăvitor al României Tainice prin cuvânt, scris, instituție împotriva României de suprafață, Artur Gabriel Silvestri a îmbrăcat ca și înaintașii săi Cămașa lui Hristos. Sfântul Apostol Andrei – Ocrotitorul și Înceștinătorul Daciei Tainice ni i-a dăruit pe Andrei Șaguna, Andrei Mureșanu, Andrei Scrima, Andrei Ciurunga, Andrei Vartic ș.a. Vârcolacii, plisnoții transtiseni ai României de suprafață ni i-au luat în ajunul și noaptea Sfântului Andrei pe Codreanu, părintele protosinghel Arsenie Boca, Artur Gabriel Silvestri. DOAMNE, dă-ne iarăși pîinea noastră cea spre ființă - ROMÂNIA TAINICĂ!

COLAJ LIRIC

Poezia Săptămânii ITHACA

Germain Droogenbroodt

APRILIE

*Și... a sosit aprilie
cu toată a sa lumină
de primăvară.*

*Zâmbind precum floarea gătită
în razele de soare,
culori și armonie.*

*Aprilie trecător...
ca floarea de cireș,
ca zbaterea aripii de colibri.*

*Născutu-m-am și eu în raza lui
cu ploii curgându-mi printre ochi;
la căpătâi cu luna ursitoare.*

INÉS BLANCO, LUNA DE ABRI,
Columbia
Traducere: Germain Droogenbroodt și
Gabriela Căluțiu Sonnenberg

MARTOR UNIC

lui Rashid

*Nu-i tot noianul de scrisori de amor
din cufărul de catifea cu amintiri;
nici brațul plin de fructe și de flori
cu care-mi vii acasă de cu seară;
și nici acea brătară din aur de 18
carate*

*cadoul tău la aniversarea căsătoriei
noastre;
ci martor unic al neprihănitei noastre
iubiri
e coșul acesta spălăcit, plin cu
gunoaie, pe care,
în fiecare seară, îl duci patru etaje,
neluând în seamă
mâina istovită ce ți-o întind noapte de
noapte!*

FARIDEH HASSANZADEH-MOSTAFI,
Iran
Traducere: Germain Droogenbroodt și
Gabriela Căluțiu Sonnenberg

DELIRANT

*Va da de mine noaptea la mijloc de
poem.
Voi fi calm,
dar cu furie de poet strânsă în mine,
delirând pe deasupra puterii rațiunii,
căutând leac pentru această lume
bolnavă.*

*Păsări din noaptea minții
vor scrie tot ce eu nu apuc să prind cu
gândul.*

*Pe creier să-mi apese gigantica
povară a fiarelor uitării.*

*Oare am să mai duc dorul vreunei
certitudini,
sau măcar lipsa vreunei îndoieli,
n-o să mai am nevoie să aflu
ce o să fie cu ziua de mâine?*

*Acum
plantez
o vorbă
de verde oxigen.*

FERNANDO ALONSO, Uruguay (1975)
Traducere: Germain Droogenbroodt și
Gabriela Căluțiu Sonnenberg

RĂZBOIUL MERGE MAI DEPARTE

Și merge mai departe războiul

*ni se prezintă iar și iar
atât de uzitata tragedie
în care actori necunoscuți
joacă roluri majore*

nu Oscaruri

*ci numai
foame
și schilodire
chinuri
și moarte.*

THURÍÐUR GUÐMUNSDÓTTIR,
Islanda (1939)
Traducere: Germain Droogenbroodt și
Gabriela Căluțiu Sonnenberg

Poezii

Ion Iancu VALE

Ca un izvor poetul

*lăcrimează un înger
sechestrat sub o stâncă
și osteniți drumeții
îngenunchează în fața lui
frângând grumazul
lung al setei*

Rara avis, cuvântule, te caut

*Înverziture, înfloritule, neofilitule
Nu te lepăda de mine, cuvântule
Cum nu mă voi lepăda nici eu
De țara mea, de neamul meu, de
numele meu
Și de pământul acesta reavăn și greu
Pe care mă fac cruce cu fața în jos
Pentru a avea mereu un suflet
frumos
Și pentru a-l simți în pielea cu porii
deschiși
Cum simți până la os cărbunii
aprinși
Auritule, oțeliture, plumbuitule
Nu mă ocoli, cuvântule
Fă-mă glonț, fă-mă sabie, fă-mă bici
Să nu-mi fie milă, să nu-mi fie silă
De inevitabile însângerări
Să nu am nici în vis, în piept
remușcări
Pune-mi șaua și frâul tău fermecat
Să-ți fiu telegar docil și învățat
Să te port până la marginea
neuitării, mereu
Ca pe un viteaz, ca pe un rege, ca pe
un zeu*

Copacul

*Îi creștea ploaia pe cap
ca o iarbă neatinsă de coasă
i se zbătea privirea
peste revărsări de mâl
simțea scoaba vântului
până dincolo de coajă
și mirosul de năpârcă
venind din culcători
auzea scâncetele puilor
ce piereau în leagăne
căci se murea cu sârg
până și în bârlogul urșilor
se mai lumina din când în când
dar tot a potop
și iar crăpa cerul ca o piele sub bici
iar el se ruga, se ruga*

*nu mă trăzni, Doamne, nu mă trăzni
nu vezi ce de cuiburi
sunt în frunzișul meu*

Execuția

*înarmat cu una
din cele mai moderne arme
s-a hotărât odată
să comită o execuție în masă
se aflau în fața zidului
câte o părticică din părinții lui
din nevasta lui, din frații lui
și toți copiii lui înfrunțiți
câte o părticică din prietenii lui
și toți dușmanii întregi
își reglă arma pe foc automat
și începu să secere*

*deodată îl fulgeră un gând
„dacă în fața ucigătorului tir
s-o fi gășind și vreo părticică din
mine”
aruncă arma și întrebă țipat
„e cineva rănit acolo”*

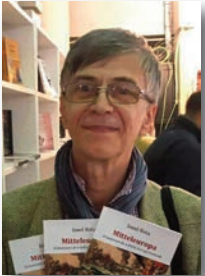
Zvonuri

*zice lumea că m-am sălbăticit
că las deseori furtuna
să-mi intre nestingherită pe poartă
dar ce ați vrea
în loc să deschid poarta, s-o sar
sau să fac de pază înarmat cu un par
se spune că din ce în ce mă înrăiesc
că țin sub pernă veșnic un cuțit
pe care îl ascut noaptea
la un polizor ceresc
cu ce-aș putea tăia, însă, anumite
file
din cărțile de basme
ca să n-am în somn
neguri și fantasme
se anunță chiar că am înnebunit
cică aș fi fost zărit
lustruind asfaltul în oraș
cu o bonetă de doc
furată unui ostaș
cine ar putea altcumva să facă
dacă tocmai pe acolo
iubita lui trebuie să treacă*

„Amfiteatru” nr.1
(24 ianuarie 1986)

Irina Lucia Mihalca – Poezia

Ionel BOTA

Revanșa eului liric marchează, dincolo de fardarea unei realități careia i se explorează marota identității, o încremenire în semn. În semnul duratei, mai cu seamă, fiindcă retragerile nu diseminează nostalgii, cum destui cred și din păcate cred că așa trebuie să se exprime în scrisul literar, ci ascund posibile deschideri simbolice.

La Irina Lucia Mihalca, lumina e zidire lirică, majestate ființială, punct și contrapunct.

Asemeni dansului fotogramelor pe ecranul-iluzie freudian, totul alunecă într-un parcurs ascendent, viziunile sunt ficțiuni, fascinație și deopotrivă experimentări. Dar sinele pozitiv e și în esența lucrurilor, ele se pot reinventa, memoria ne conține, perversă e numai minciuna realității. Poezia aceasta încalcă, am zice că programat, scenariul spectacolului din real, pune voalul pudibonderiei acolo unde nu mai este nevoie decât de depășirea mesageriei idealităților, ea, idealitatea inspiră un alt miracol („Străbați furtuna deșertului în căutarea celei care/ți-a răscolit visele noapte de noapte,/cascadă curgând/în carnația coapselor/răsucite din unda de dragoste.”), poveste de dragoste fără sfârșit.

Blazonul acestei poezii pare să fie iubirea, viața e o simplă diatribă, doar dragostea e frisonul fonognomic. Nu există rateuri în acest imagism de efecte, trama ideatică fiind și ea un proiect vizionar. Demitizările, mereu surprinzând incasant zona acestor confesiuni abisale despre „construcția” universului din sentimente și emoții, aur ființial, soare și surâs, sunt parte dintr-un discurs interogativ bine pus la punct. Reveriile convertesc meditația în vis frenetic, eul evocă, uneori emoțional-sarcastic, până și memoria puberă, filiera clasicizantă e însă foarte bine voalată și modernitatea acestei lirici arată o prospețime de invidiat între candidații de promoție la un podium al celor mai buni dintre cei mai buni.

Autoarea este protagonista unui metadiscurs, iar metaforizarea e mai degrabă concentraționară. Inconfundabilă, însă, pare poetica subsumabilă, stilul pulsează aluvionări de imaginar, asimilări în interiorul discursului. Totul înseamnă un elaborat anti-utopic,

polifoniile consacra un happening de răscumpărări ale ființei în relația cu universalul.

Modalitatea aceasta lirică descinde din expresionismul interbelic, dar ținuta de-acum arată o componentă dialogică foarte clară. Policromia discursivă arată în Irina Lucia Mihalca o poetă imprezvizibilă și de aceea foarte originală doar că re-vizitarea melancoliilor nu e o simplă reverență grației, ci un debușeu al explorărilor sentimentului. Lirică a armoniilor celeste și a vulturilor hymnice ale elementelor (și elementarului), poezia aceasta vine să sugereze puternic o gnoză, a reveriilor calme, cuminiți, jurnal afectiv de liniște interioară, de ceremonial inițiativ al cuvintelor debransate de la colocvialul esenței, înluminând pedestalul timpului, durabilul. Infinitatea lumilor posibile se „cântărește”, ar zice eul liric, prin poem. Întors spre sine, eul se (auto)extrage din propria singurătate, este un eu multiplicându-și esența. Fiindcă numai dintr-un unu apocrif, (d)enuțul limitelor își are începutul, precum orice ieșire din labirint nu face decât descarcerează utopia, o șterge cu aceeași grație de iluzoriu și, mise en abîme, purifică discursul, înlătură primejdiile debransării de la ispitirile modernismului liric.

Iată de ce, bunăoară, distingem în insolitul scenariu al poeziei Irinei Lucia Mihalca, și paragrafe în care inocularea perfidă a melancoliei între anti-teze nu e decât o gesticulație de frondă puțin relaxativă și fără exces convențional. Asta nu înseamnă că atipicul e aici autentic; dimpotrivă, lirica nu este una computațională, cum o întâlnim la colegele promoției sale, iar imagismul coerențelor nu este siluit în vreun fel de edulcorări de sezon. Poezia aceasta are un corpus al ei bine articulat, seamănă cu o poveste care nu se mai termină, dar o poveste frumoasă.

Marja de manevră a eului e aceeași insolită, ca un „secret” al experienței, peste idealurile ființei, studiul gesturilor prin edificarea versului fiind resortul unei de-codificări în simbolistica realului. Miraje pot fi, deci, viața și dragostea, dar lirismul vibrant e argumentul pretextual, focalizează vulnerabilul, redistribuie uimiri și impresii, erudiție și grație, metafore și „diviziuni” ale imaginarului precum așteptarea, stare de bază. Avem o poetă interesantă și acesta e un lucru foarte important dacă mai vrem să credem în destinul poeziei noastre.

APOCALIPSA - CA UN AUTOBUZ ÎNDELUNG AȘTEPTAT ...

Kosta VIANU

Printr-un fericit joc al întâmplării, am regăsit, în mica bibliotecă înjghebată la locuința mea de vară, o carte-miracol, trimisă mie de bunul Adrian Botez, prin anul 2019 - an în care e și apărută, la editura râmniceană RAFET- un volum de poezii mai aparte : "Autobuzul întârziat". Spun "mai aparte", întrucât, față de stilul curat-academic al fostelor volume de poezie, citite de mine, ale acestui autor (pe nedrept văduvit de o critică nepărtinitoare și dreaptă !), în noul volum găsim un fel de declarație de intenții, destul de bizară, în poezia asumată, ca argument al volumului, "Sunt mort de foame - de atâta sete". Parcă batjocorind, CU INTENȚIE, ceea ce vrea să spună, autorul descrie, în acest poem introductiv, o lume dezbatută de orice normalitate, în care foamea se preface-n sete - dorința de a adormi, "în perete" ! - ca o nepotrivity năcă : DIZARMONIA ABSOLUTĂ A LUMII CONTEMPORANE îl bântuie abitur, pe autor - iar clipele din ceas se prefac în picături enervante de ploaie. Numai cine nu-i știe autorului o latură surprinzător-ludică - nu pricepe ce va urma. Fiindcă în substanța cărții se așează, în cele din urmă, imaginea clară a intenției auctoriale : descrierea, cu lux de amănunte, A UNUI UNIVERS ÎN CARE ROSTUL FIRII A DISPĂRUT CU TOTUL, fapt care nu prefigurează "alta", decât o APOCALIPSA : așteptată, iminentă, previzibilă. Dacă, în această poezie introductivă, autorul parcă ia în derâdere rostul artei, al poeziei ca frumos artistic, de esență divină (identificându-și datoria de a scrie cu activitatea de a "face totul praf - ici - în Cetatea": "...boala-mi poate s-o lua de Dumnezeu - în van: /El m-o chema și-ăstăan - cu Nume Mistic/s-o fac și-acum pe ...<<factorul artistic>>.../...în timp ce dracului-i șoptesc - de zor - urgențe.../vezi? - asta-nseamnă să lucrezi cu-esențe... /...până acum - tot ce privirea-mi linge/horcăia slut - se năruia - ...se stinge.../de ce să-mi întrerup activitatea / de-a face totul praf - ici - în Cetatea?") - în volum, totul capătă, dintr-odată, SENS, zugrăveala nu se mai ia pe pensulă, în bătaie de joc, imaginea

devine limpede, NĂRUIREA, ca semn al sfârșitului definitiv, e privită ca la teatru, cu luciditate scârbit-sastisită, aproape dușmănoasă. Spun asta, deoarece, dacă apocalipsa (nu doar moartea punctual-individualist-egoistă a Poetului, cum ar putea înțelege unii) e un autobuz care întârzie nepermis de mult ! La JUDECATA DE APOI, previzibilă și predictibilă, autorul, cu o îndrăzneală fantastică, îl cheamă pe însuși CREATORUL, ca să dea seamă de strâmbătatea și nedreptățile nenumărate, petrecute în istoria istovită, de până la ceasul final:

"...vei răspunde - cu toată asprimea și/gravitatea - de milioanele de/catastrofe - de toate/strâmbătățile și/ nedreptățile cosmice - înfiorătoare/ monstruoase nedreptăți..."

Lumea e privită ca un partener, al cărui contract divin cu Hristos a fost desfăcut, lumea a rămas "de căruță", adică fără urma vreunei speranțe de bine, omenirea întregă e "o ceată - rătăcită - de strigoii", drumurile care i se întind înaintea nu mai pot fi alese. Concluzia - înfricoșător-vestitoare ! - este că : "...suntem un Joc: de mult am fost jucați...". Ce să mai sperăm într-o asemenea lume destrămată, delabrată, aflată în deplină cale către extincție? Integrarea finală în absolut, un rai prefigurată de autor, așa de frumos și firesc, în SIMBOLURI NORDICE, vikinge, așadar curate, nepervertite, având virtutea vechimii, izbăvitoare de lepra "noului": "...credințe și păduri veghează maluri/ eu sunt doar Pasărea-Cometă dintre valuri/ aștept ca unda să devin-oglinză/ atunci mă simt - la Dumnezeu - în tindă.../ ...Marile Lacuri - vikinge altare/ pe care ard războinice-amintiri amare..."

Celelalte poezii din volum, ale căror titluri ar putea - ele singure - să dea mărturie despre ce vrea, cu tristă încrâncenare scrâșnită, să spună autorul, sunt în același ton. Amar, deziluzionat, dezabuzat, de spectator la marea disoluție a rostului lumii, a substanței înseși a Creației: "M-am răspândit și nu pot să m-adun", "Tot năpârlesc de rost și sărbătoare", "Vremuri tulburi", "Jigodii trag în dinți mormanul de cadavre" etc. - ...asta, ca să nu pomenesc decât câteva, care mi se par ilustrative.

Rar de tot, ca o speranță firavă de revenire la un fel de normalitate, din anumite poeme răzbat unele urme de joacă șugubeață, de luare în răspăr chiar a temelor celor mai grave: "Moartea-i o chestie de bucătărie" ar fi una dintre ele. Aici apare, parcă, o speranță... - precum că totul a fost doar o sinistră

→ Continuare în pag. 25

ORIGINALITATE ȘI FARMEC ÎN ARTA CERAMISTEI MARGA GRAUENFELS

Roni CĂCIULARU

Marga Grauenfels are un zâmbet cald și râde ca un copil fericit. Seninătatea privirilor și întreaga ei ființă emană atmosfera unui joc. Dar asta e la prima vedere. În esență, vorbim de un om cu un tumult sufletesc de o rară bogăție, iar în interiorul apelor ce par limpezi, pot apărea vârtejuri teribile și contorsionări care scot la suprafață, după un serios proces de creație, opere de artă, concretizate în minunate și unice imagini din ceramică originală.

În atelierul ei, lângă peretele cu fotografii de câini, cai, urși, pisici, dar și cu unele crochiuri de idei, unele notații scurte - inspirații de moment, lângă masa de lucru, alături de caietul de desene și schițe, lângă rafturile cu pigmenți, care într-un târziu devin glazură fermecată, care cântă pe lutul ars și solidificat la 1200 de grade, mai sunt, firește, roata olarului, valțul mecanic, cuptorul electric, și o nevăzută sursă de muzică. Artista îndrăgește fado-ul portughez sau, pentru oarecare variație, ascultă, acolo, în atelierul ei, blues... Tot acolo, sunt clipe de muncă și taină, ueori vorbește cu caii sau cu peștii, le spune minciuni frumoase, pe care le crede și ea însăși, e o atmosferă aparte, de tensiune și concentrare vecină cu transcendentalitatea, apoi, când obiectul artei sale, în sfârșit, în sfârșit, este gata, reapare zâmbetul acela de copil fericit. Nu e o poză! E bucuria împlinirii! Marga Grauenfels vrăjitoarește aici pământul, apa și focul, le mângâie și le face să vorbească frumos, către cine știe să privească cu sufletul. La ușa cuptorului chipul ei străluminat sentâlnește mereu cu sine însuși. Și după trude și nemulțumiri, iată, ajunge să -și vadă rodul clipelor sale magice!

Dar ce căutăm noi aici, unde, scuzați, nu ne fierbe oala?! O vizită pe strada Șabazi, la nr. 31, din pitorescul cartier televivian Neve Tedeck, poate fi mult mai concludentă. Zis și făcut! Era seară, eram obosit de alte peregrinări, dar când am pășit pe această străduță-ulicioară, devenisem un altul, și m-am trezit într-un basm frumos și-am fost fascinat de curățenia și unicitatea locului, cu farmec de istorie, cu vibrație de lume modernă și civilizată, cu vitrine strălucitoare, ca din vremea copilăriei mele citadine, cu buticuri având tot felul de lucruri expuse

spre admirație și vânzare; nu, nu eram aici, eram undeva, în străinătate, turist pe melegurile unei lumi superioare și fermecate. Lampadarele străzii dădeau strălucite trotuarelor înguste, dar și străzii, pe care, din când în când, rar, trecea, fără viteză, în sens unic, câte-o limuzină...

O-ncăpere mică, cu etaj, generos luminată, expunând obiecte de artă din ceramică. Mici sau un pic mai mari, adevărate bijuterii. Este „Galeria Schlouche 30”, nume păstrat datorită înaltei tradiții pozitive, creată încă de când, cu ani în urmă, grupul cooperatist al celor 11 ceramiști de vârf în ceramica modernă israeliană, prezenți acum aici, și-a avut locul în apropiere de școala de balet „Suzane Dalal”. Era un focar de cultură acolo, se făceau expoziții de mare valoare. Acum, pe Shabazi, locul e mai mic, dar valoarea artei expuse e la fel de mare! Ba, poate, chiar mai mult!

Era miercuri seara, în câteva cofetării și cârciumioare din apropiere erau niște eleganți domni și doamne, fiecare magazin, populat cu discreție, își primea sau conducea vizitatorii. La „Schlouche” o-ntâlnim pe Marga Grauenfels, ca de obicei - amabilă, atentă. E ziua când e rândul ei să officieze rolul de gazdă. Privim, cu preferință, exponatele domniei sale. Ne încântă ochiul și inima figurinele, micile statuiete simbolice, talgerele - farfurii, care nu-s niciuna nici alta, e greu să exprimi faptul că deodată ai înaintea ta marea Mediterană, cu coloritul specific apelor sale, sau litoralul telavivian cu nuanțele lui de nisip și soare, apoi niște alte obiecte care emană umor și, uneori, ironie. Iată, de pildă, o replică a Calului Troian, a cărui spinare parcă ar fi acum a unui camion, iar din el se disting doi simbolici soldați, înarmați fiecare cu câte-o pușcă. Războaie au fost și sunt încă, la fel de ridicole și tragice... Și totul, pornind de la un cal din ceramică verde... Simboluri, metafore, inteligență, expresivitate, gânduri și sentimente încorporate în imagini plastice originale.

Extrag dintr-o discuție cu Marga Grauenfels: „*Dintre toate artele plastice am ales ceramica, pentru că am simțit că este o vocație, că pot stăpâni fazele creației și tehnologia. Desigur, toate acestea având la bază studiile de la Tenion (Interior design). M-am specializat în ceramică și sculptură. Strădania mea - și faptul că sunt atât de solicitată, în țară și peste hotare, îmi confirmăm că am reușit! - a fost să-mi creez un univers personal, prin care să exprim anumite gânduri și simțăminte, trecute prini filtrul înțelegerii mele despre viață și lume. Expun aici și la Muzeul Eretz Israel. Gama tematică este fără limite și mă simt bine că mi-am creat singură hotarele libertății mele de creație. Mă inspir din istorie și din viața de fiecare zi. Arta indigenă a culturilor matriarhale a proslăvit femeia și nașterea. Tatăl meu a fost doctor obstetrician și a adus pe lume mii de copii. Veți vedea în mai multe din lucrările mele simbolurile fertilității. Proslăvesc femeia, viața, dar și memoria părintelui meu. Mă preocupă idolii*

arhaici, care revin și printre cei creați de mine, cu modificări și sugestii actuale. De fapt, eu cred că exprim ideea unui pod temporal și de continuitate între arta meșterilor antici, care au trăit în regiune și prezența noastră pe aceste meleaguri. Astfel de gânduri am și când fac și statuete cu idoli, influențată fiind de culturi ancestrale. Idoli mei simboizează misterul și unitatea vieții în natură. Dar trăiesc și creez azi, în lumea noastră și a mea! De-a lungul unei cariere de 43 de ani am dat naștere unei sumedenii de obiecte funcționale și decorative: lămpi, cahle, bijuterii, iudaica, sculpturi, oglinzi, vase, căni, tăvi, seturi de cafea... Totodată, creez serii de vase funcționale, inspirate și ornate cu motive care reflectă frumusețea și specificul peisajului nostru mediteranian. Vedeti? Folosesc motive florale din această parte a lumii, curmalul, palmierul, culorile mării și verdele măslinilor... Sunt adesea prezente, în ceramica mea, animalele. Apar mereu figurile de pisici, pești, cai, tauri... Și de asemenea, îmi place să înglobez în ceramica mea, unele obiecte găsite, fibre textile, scoarță de copaci, păstăile unor pomi tropicali, plută, lemn, metale – le armonizez și le dau glasul meu, anulându-l sau modelându-l pe al lor. În viață totul are legătură cu tot. În funcție de cum vrei și poți să vezi. Și-n funcție, desigur, de destin! Fac lucruri care să placă și să exprime universul meu interior. Iar oamenii mă caută și eu mă bucur că-și doresc creațiile mele. Ce poate fi mai mult și mai bine?!”

O seară împreună cu cramica Margăi Grauenfels, străluminată de întreaga atmosferă a artei sale, dar și de farmecul cochetei Galeriei de pe strada Shabazi, în contextul străduței aceleia de basm și fericire, cu amăgire

→ Continuare din pag. 23

glumă : ”...o lume tristă – vinovată și zurlie/ flămândă – însetată – cafenie/dulăi astrali o mușcă de... fundiță/talcioacul blestemat – cu mama – criță...” Din când în când, acest gust al ”jocului gratuit”, de-a ”râsu-plânsu”, se preface, în mod ciudat, în imprecuație misogin-jucăușă, cu aspect de luare în răspăr a datelor arhiștiute, ale Creației, din povestea biblică:”...îmbătrânit-am – lefter – în Cetate/și am băgat de seamă-o posibilitate:/ să ne-nmulțim prin sciziparitate/ nu să robim la mofturi mii – fardate”...

Aluzia la o așa zisă ”neseriozitate” a genului feminin e întărită încă de la începutul poeziei ”nu-i iad – nu-i rai – Femeia nu-i din coastă/ci e un cerc-cătușă – pentru Adam...”

În rest, dulci ecouri ale versului folcloric, înnobilat de curățenia și valorile poeziei culte, cu care ne-a obișnuit autorul, grea de sensuri și de semne, unele mistic-lămuritoare, vin să însenineze, parcă, amurgul acestui volum, lucid până la aciditatea imprecuației, asumat-critic, vitriolant chiar: versuri ca acelea din ”Descântec pentru primirea morții”, ”S-a dus tinerețea mea”, ”Va veni la voi bătrâna” - sau ”Paște”

unei lumi curate, frumoase și pline de înțeleșuri nobile, poate fi un regal cu totul unic!

Două vorbe, despre arta fascinantă a acestei ceramiste, pe care o-nâlneșit ilustrată destul de concludent și în frumoase pagini de Internet. Destul să-i scrii numele. Destul să ai un pic de descihdere spre respirația universului prin ceramica de care vorbim. Recunosc, m-a captivat o statueta teribil de simplă. Un cap de femeie, de fapt un oval-placat, cu câteva trăsături incizate, susținut de un suport tot cu forme ovale. Simplu. Dar această simplificare geometrică este filozofia artei dușă, după aprecierea mea, pe cele mai înalte culmi. Este sinteza unei gândiri esențiale. Este rodul sintetizării și abstractizării estetice, pe care o dă la iveală creația unui mare artist. Este concentrarea simbolică a mesajului aristic. Cu greu m-am desprins de această extraordinară realizare a Margăi Grauenfels! Dar, de fapt numeroase sunt piesele de aici care te țintuiesc locului, încântându-te sau făcându-te să crezi, că-ți spun ceva: un mare secret, sau o glumă bună. Gama de exprimare a ceramicii grauensfeliene este largă și expresivă. Culorile, glazurile, formele decorative, simbolurile, întrepătrunderile grafice, dialogurile materialelor între ele, alcătuiesc împreună un limbaj aparte, adesea unic, vibrant și expresiv.

Meșteșug și ardoare, pasiune și o profundă meditație asupra lumii, un univers uneori mărunț și casnic (aparent), alteori grandios prin semnificații și cu valențe estetice originale, te cuceresc și te fac să vrei să fii lângă respirația tandră sau veslă, chiar umoristică, a ceramicii aceste mari Doamne, de pe strada Shabazi sau de la Muzeul Israelului.

ori ”Cuvântul păstorului-scriitor” fac să tresară, plăcut, inima și gândul cititorului.

Nu voi face, așa cum nu am făcut niciodată, o lucrare de diplomă, din această scurtă recenzie. Rostul ei este să incite la lectură pe cititorul avizat, ca și pe acela care descoperă, pentru prima dată, un poet matur, lucid, încărcat, la modul real, de toate durerile acestei lumi, de toată zgura existențială a unei vieți nedrepte cu el. Adrian Botez merită un loc ales în Panteonul Poeziei, dacă un asemenea Panteon mai există, sau își mai are rostul, într-un veac care pare să fie ultimul, pentru această lume deșelată, destrăbălată, nesinceră și lipsită de orice urmă de credință, de normalitate și de bun-simț. Rostul Poeziei pare să se fi pierdut, odată cu gustul și deprinderea lecturii, care odinioară erau drumuri sigure, către împlinirea unui om civilizat. Așa cum remarcă autorul, pieirea acestei lumi e aproape.

Haideți să-i dăm acestui veac șansa literaturii de bună calitate, cumpărând și citind o carte deosebită, pe care chiar merită să o citiți, voi, iubitori împătimiți ai literaturii ! Și, desigur, nu doar dumneavoastră, dacă se înțelege clar ce vreau să exprim...

POEZII

Alensis De NOBILIS

Lumina

Lumina se ridică-n sine trează,
Pojghița de pe rază o strângea;
Îmbrățișări din piept o-nmlădiază,
S-ar lua în brațe, lumii să se dea.

Alunecând ca-n valsuri palatine,
Și-a scos vederea moale ca din sân
Să vadă-n firi, în ape și destine
Cristal divin sau falsul lui păgân.

Argintul o privea ca pe-o pepiță,
Părea ivită clipei într-o doară;
Avea în loc de trupul gol o vară
Ce-ai fi crezut că e din rai venită.

Lucea pe pieptu-i lunecarea ludă
Ar fi pofțit să iasă-un pic din fire,
Din raza sa de falduri de privire,
Însă-i era rușine că-i prea nudă.

Cu fruntea pipăia cum de pe sine
Fotonii-n stropi de ochi s-ar destrăma
Și i-ar fi luat în gene, i-ar mai ține,
Dar ochii lumii curg din geana sa....

Un Infinit gelos, ca un bandit

Ți-adulmec puful înflorit din vin
Și te desfac în umeziri solare;
Sunt un bondar astral ce casă n-are
Și-ți curge-n buze din polenul fin.

Știi, galaxii mi te-au adus, mătuși
Ce te-au scăldat în aburi de culoare,
Să ningi în mine fulgi de-nfiorare,
Să ne jucăm până cădem răpuși.

Sunt Al, lumino, fiu născut de mit,
Pe lujerii iubirii sunt chiar agă,
Privește-mi ochii de abis, te roagă
Să te visezi în mine, mag, tu, magă.

Însă din hău, în noi, înfîge-al său cuțit
Un Infinit gelos, ca un bandit.

Pelerin fără ochi

Hop în ding de clopot, bat fiorii cuie,
Ard litanii nalte zori pe ciot de turlă,
Călători prin sine duc pe cap cucuie
Înnodând în vânturi fire de șopârlă.

Ancore cu lanțuri de temeri în moaște
Prind cu apucarea în iviri o șoaptă;
Din ninsori, abisul fruntea zilei paște,
Proiectând în iriși flori de cataractă.

Pulberi de memorii cern fărăme lucii,
Ca și cum ființa are fulgi să toarcă,
Arhitecți măsoară gândul ca năucii,
De la capăt poate vor să se întoarcă.

Trupurile-n lucruri par că-s hialine,
Sinele tresare fin din strop în strop,
Lumenii culorii duc, pe șei, coline
Zărilor golașe, ca-ntr-un fel de troc.

Pe la mese albe beau tăceri tămâie,
Pictori de fantasmă toarnă vin în
ceară,
Numai fericirea, cam bătrână, suie
Fardurile-n cușcă. Ar pleca să
moară...

Letopiseț

Tu-mi împleteai privirile-n andrele,
Eu zugrăveam fiori c-un trafalet;
Purtai ascuns un filament secret
Care te ține sclava mea, ma belle.

Te împungeam cu nesfârșirea-n ac
Să coasem palme, inimi între ele,
Loveai cu sfârșul tâmplele de stele
De după tivuri, pe furiș, pac-pac.

Ți-am adunat suspinul făr' de preț
Să-l beau pe șolduri, mugur de
ninsoare,

Văzduhul tremura de-ngrijorare
De te iubesc sau doar îți gust din floare.

La caii mării jar am dat – nutreț
Și te-am deschis din nou: letopiseț.

Călător în clipă

Înjunghiam fantasmă cu ochi de
malahit,
Ea, tâmpla întrebării, cu spinii m-a
învins,
Dar de sub tivul zării înaltul s-a ivit,
În lojele nirvanei cu adieri m-a-mpins.

Pagoda, tulburării, de-ai cugetat să-i
dai,
Trofee din extaze pe care urc spre sori,
Cristale cer șoptite foneme fără grai,
Doar marginile vremii iau, abajur,
culori.

Liane de gânduri învârt în jur lasouri
Cu rugi și anateme rostite din sargase,
Îngheață respirații în mirii din tablouri
Pe care îi pictează abisuri
preafrumoase.

Teluric și eteric se prind în sunet valma
Cu ondulări de forme ce nu încap în
pliu,
Atârnă, orizonturi, de gene, prea
sfoase,
De parcă ies din muguri în lume prea
târziu.

Întinderi nepătrunse torc vânturile
smulse,
Acoperă pe creștet din val în val fiorii;
Din ochiul clipei oarbe cad secundare
plânse
Și-n treacăt le așază drept gene
călătorii.

O ZI ANIVERSARĂ

Livia Ciupercă

În amintirea lui
Octavian Paler

(Lisa-Făgăraș, 2 iulie 1926 –
7 mai 2007, București)

Personajele: El, Ea, Maestrul - În parc, într-o zi frumoasă de vară.

El: Nu cred să existe vreo persoană care să nu fie încântată a rememora fapte și întâmplări, firesc, personale, fără însă a și mărturisi dacă acelea au fost – ori nu, experiențe dure.

Ea: În lumea literaților, cu foarte mici excepții, aceștia nu doresc dialog sincer... cu foaia de hârtie.

El (arătând volumul): Mai mult, răsfoind acest volum, Deșertul pentru totdeauna, descopăr un Octavian Paler mult schimbat. Este 2 iulie. Ziua lui de naștere. Al 74-lea an aniversar. Dar, la acel moment, domnia sa nu dorește să vorbească despre aniversare, toasturi, vizite, petreceri.

Ea: Bănuiesc, nici nu dorește să-și amintească de Hermann Hesse sau Ștefan Fay, născuți în aceeași zi cu el?!

El: Nimic din toate acestea. Discreție totală!

Ea: Octavian Paler se dorește „onest”. Termenul îi aparține. Reflectă asupra vârstei, dar citându-l pe Marc Aureliu. Distant și impersonal: „Ai colindat mările și ai ajuns în port. / „Trebuie să fii gata să debarci”.

El: Sofisticat argument – pentru fiecare dintre noi. Indiferent de vârstă. Suntem pregătiți să „debarcăm”?

Ea: Octavian Paler este drastic cu sine însuși. Nu glumește. Și numai privindu-l, îți dă fiori.

El: Ei, dar astăzi, adică, mereu un „astăzi”, zi aniversară!... Imposibil să nu se comporte sărbătorește. Face referire doar la prima parte a dictonului marcaurelian. Până la 74 de ani a „traversat doar niște bălți”, lăsând în urmă-i „prea multe lucruri nefăcute, făcute pe jumătate sau făcute rău”.

Ea: Iată-ne martorii unui adevărat proces de conștiință. Ce înseamnă autoexigența!

El: Câți dintre noi procedăm, precum Octavian Paler?!

Ea: Și cum a rămas un inadaptat, acest moment 74, se vrea mângâiat de imagini ale copilăriei.

El: Răscolitoare, nu răstălmăcitoare. Amintiri învăluite-n aroma unui timp de poveste. Da, da. Dar de poveste adevărată... „Pluteau în aer arome grele de nuci bătuți cu prăjinile”, „noaptea, ceru-i spuzit de stele”, mirosul ploii în pădure... O lumea apusă...

Ea: Și totuși, feerică...

El: Știi că și-ar fi dorit să exploreze Polul Nord, să refacă traseul lui Don Quijote?...

Ea: În vis?!..

El: Hm! E drept, a studiat cu pasiune civilizația greacă, antichitatea romană, evul mediu, Renașterea... dar... nu s-a specializat în niciun astfel de domeniu.

Ea: Recunoaște, cu regret, că i-a lipsit una dintre calitățile ardelenilor – disciplina.

El: A înlocuit-o, cu fervoare în dezordine?! Nu cred.

Ea: I s-a propus un post de asistent la catedra de Estetică,

dar a preferat Gazetăria.

El: Și nu pare deloc satisfăcut de tot ce-a realizat până la momentul 74?

Ea: Autoexigența, bat-o vina!...

El: Să repeți, intermitent, „N-am devenit specialist în nimic”! E cam mult, (după o mică pauză) nu crezi?

Ea: În schimb, a făcut „eforturi” ca să fie „dur”. Știi cum? Infiltrându-se hoțeste în grădina lui Bacchus.

El: Doar pentru a-și ascunde „complexele”.

Ea: Deh, „bravade” ale studenției, pe care, firesc, le va încadra în categoria „puerile”.

El: Scuturarea se va fi produs lent. Important este că are capacitatea de autoanaliză. Citez! (lectură) „În loc să-mi luminez micul meu bârlog, m-am ghemuit în el” / „am crezut că o slăbiciune asumată fortifică”.

Ea: Șlefuirea a fost – și rămâne – un exercițiu de durată.

El: Mda, glăsuiește maestrul (schimbă tonul) „Se zice că omul îmbătrânește când îmbătrânesc pasiunile sale”.

Ea: Să fi generat vreun strict precept adolescentin?!

El: Mai știi?!

Ea: Nimic nu mă mai miră în ceea ce-l privește!

El: O decizie „eroică” care va îmbogăți „micul său ghetou sufletesc”. Precum o întâlnire cu „eroii” (1841) lui Thomas Carlyle.

Ea: Da, da. Din acel moment, fără vreo rigoare metodică, adolescentul Octavian Paler se va rupe de realitatea timpului trăit (războiul), „înghițind pagină după pagină”!

El: Literatura – balsam binefăcător!

Ea: Închipuiește-ți! Va citi zi și noapte. Cu nesăț.

El: Și uite-așa, „lumea” reprezentărilor lui Schopenhauer va deveni „model de gândire”, de înălțare prin „dezabuzare”.

Ea: Au fost experiențe pe care un adolescent al zilelor noastre...

El (întrerupându-l): Adolescentul Octavian Paler a fost un tip special.

Ea: O treaptă. Ascendentă.

El: În fapt, transformările se produc... pe toate planurile.

Ea: Da, da. Ai dreptate! Totul pare de nerecunoscut. Nici satul lui natal, Lisa, nu mai este ce era în deceniul patru al secolului al XX-lea, nici Liceul „Spiru Haret” din București nu mai are vreun director sau profesor, precum „unchiul George”. Ce să mai vorbim de generația mileniului al treilea?!

El: Complicat. „O lume din alte secole”. Hm! Liceul cu „blazon aristocratic”. În copilăria sa, „lumea se schimba într-un ritm mai lent”!

Ea: Oarecum dezamăgit, cu o tonalitate a vocii muiată în faldurile retorismului, Octavian Paler concluzionează, dezarmant, citez, „probabil, am făcut parte din ultima generație de reprezentanți ai Evului Mediu rural de la noi. Ghinionul meu este că am avut frâne multe prea bune”!

El: Astăzi, când știm prea bine, cu durere, câte infirmități ne înconjoară, parcă am dori – o mică parte dintre noi – revenirea la acel stil de viață, dar, din păcate, nu se mai poate. Ce păcat, nu se mai poate!

Maestrul intră în scenă. Se îndreaptă spre un șezlong, plasat în partea opusă a scenei și răsfoiește o carte. Cei doi își continuă conversația, ca și cum nu ar fi trecut nimeni pe lângă ei.

Ea: De aceea le și rememorează. Pentru a rămâne cu mintea trează spre acele clipe fierbinți.

El. Și nici nu ar trebui să ne mire. În fond, fiecare etapă a vieții are ceva special. În adolescență, prin eschibitii și teribilisme, iar spre maturitatea deplină, în cazul său, un ochi critic, de o duritate vecină cu absurdul.

Maestrul (îngândurat, cu ochii în cartea pe care o tot cântărește cu privirea): Mereu, un nemulțumit. Da, da, mereu în conflict cu mine însumi!

Ea (fără să realizeze prezența Maestrului): Așa-i firea omenească?

Maestrul (mereu, absent): „Iubim... ceea ce ne lipsește”.

El (către ea): Să fie nostalgia a ceea ce a lăsat în urmă?

Maestrul (privind în jur, îi vede pe cei doi, întrebător): Posibil, „sufletul meu e plin și azi de aromele copilăriei”!...

Ea (îndreptându-se către Maestru, adresându-i-se): E posibil, Maestre, ca depărtarea de cei dragi, să se fi transformat într-un gol ontologic?

Maestrul (cu un gest plin de subînțeles): Să știi că ai dreptate. Nu de puține ori am simțit că sunt un „dezrădăcinat autentic”.

EL (apropiindu-se): Nici n-am dreptul a vă contrazice. Sunt diferențe capitale între viața la oraș și aceea din mijlocul satului dvs., Lisa.

Maestrul: „Un singur cântat de cocoș... și... ruinează toată experiența mea de intelectual”.

Ea: Interesant! Noi, care am crescut la oraș... nu prea avem bucuria, decât extrem de rar, să auzim cântecul vreunui cocoș...

El: Nu prea înțelegem.

Maestrul: Viața în lumea satului își are farmecul ei. Nici nu se compară... cu artificialitatea unei urbe...

Ea: Am putea înțelege, dacă am experimenta, comparativ.

El: Iată o temă de meditație!

Ea: Nu de meditație, ci de aplicație.

El: În adevăr!

Maestrul (rămas tot în lumea lui interioară): Gându-mi zburătăcește spre profesiunile lui Barbu Delavrancea. Orice-am zice și orice-am face, rămânem „un popor de țărani”.

El: E drept, ne cizelăm – prin școli înalte, dar în intimitate...

Maestrul (aceeași atitudine): „Mă cred în afara timpului”.

Ea: Cum să ne explicăm aceasta?

Maestrul (parcă trezit din vis): Cum? Ce-ai zis, copilă?

Ea: Cum este să te simți „în afara timpului”?

Maestrul: Simplu. „Închiderea în sine duce la descoperirea de sine”.

El (îi așează, protector, perna de la spate): La vârsta noastră, Maestre, noi suntem flămânzi de cunoaștere. Imaginația noastră se vrea hrănită, explorând exteriorul!

Maestrul: În toată viața mea... am visat doar uși închise..

Ea (îi așează, pe picioare, pledul care se află pe spatele șezlongului): De aici vi se trage și izolarea.

Maestrul: Mda, am fost un hedonist, în felul meu!...

El: Gena, Maestre, gena!

Maestrul: Nici nu mă mai mir. Fiecare cu-ale lui metehne!

Ea: Metehne?!

Maestrul: Gata, nu mă mai corcoliți atât. Sunt încă viguros!

El: Doriți puțină mișcare?

Maestrul: Ai ghicit. Ar fi momentul să vă imit, să explorez... (râzând) exteriorul!... (Cei doi îl ajută să se ridice. Tustrei se-ndreaptă, încet, spre centrul scenei).

Ea: Să mergem prin grădină... să admirăm florile...

Maestrul: O, Doamne!... (Privind în jur, neînțeles) De fapt, cine sunteți? Unde suntem?

El: Sunteți cu noi, Maestre, în București...

Ea: Dorim nespuse...

Maestrul (întrerupând-o): Ei bine, știți ce mi-aș dori eu, copiii?

El: V-ascultăm!

Ea: Vă îndeplinim orice dorință!

Maestrul (mângâind-o pe creștet): Ce copilă ești! Ceea ce doresc eu... acum... o... imposibil!

El: Spuneți!

Maestrul: Aș vrea să revin în satul unde m-am născut...

Ehee!... Ia, stați, dar voi ați auzit vreodată de Lisa?...

Ea: Ce nume frumos!

Maestrul: Ei, Lisa nu-i o domnișoară. Lisa-i – un sat de graniță... ei, ei!... demult!...

El: Actualmente?...

Maestrul (dă din mână): Mama a trecut munții, pe poteci numai de ea știute, a ajuns la București, s-a angajat slujnică, pentru a-și încropi ceva bani de zestre.

Ea: De la ea ați moștenit acea stare de introvertire, de tănuire a gândului ce nu se merită rostit?!

Maestrul: Ce știți voi? Mi se tot repeta că mo-de-lul (pronunțat rar, apăsător, cu subînțeles) a fost tatăl meu... hm!... (ca un ecou) „Are cap bun, ca taică-su”!...

El: Firesc!...

Maestrul: Copil fiind, tata rostea „Crezul” la Biserică, ba, la un moment dat, a memorat și „Cartea neamurilor”, spre admirația sătenilor.

Ea: Vrednic om!

Maestrul: Tata... a fost... epitrop (Copiii, admirativ). Copilăria sa a fost fermecată de aventurile lui Alexandru Macedon.

El: O, Alexandru cel Mare, cuceritorul Orientului!

Maestrul (pe același ton): Ce știți, voi, dragilor! Lumea începea și se sfârșea cu Lisa.

Ea: Singurul univers: Lisa.

Maestrul: Oamenii munceau din greu, pe bani puțini, și la bătrânețe, ridurile îi făceau să semene cu pământul pe care-l lucraseră.

El: Făgărașul – un spațiu de basm, rămas necunoscut.

Maestrul: Anii s-au călătorit. Lisa a rămas departe, departe...

Ea: Dar, Maestre, acei ani s-au adâncit... se adâncesc...

El: Așa ne explicăm legătura afectivă cu lumea copilăriei...

Maestrul: O, da. Ai intuit. Perfect. Calea Secii – Calea Victoriei. Le simt atât de-aproape! Un traiect firesc: Calea Secii – Calea Victoriei – Calea Secii!

El și Ea (repetând, ca un ecou): Calea Secii – Calea Victoriei – Calea Secii!

Maestrul: Vorba lui Marc Aureliu... Am colindat mările și am ajuns în port. Trebuie să fiu gata să debarc!... Nu?!

El: Toate... la timpul hărăzit!...

Ea (privindu-l): În acest moment, Maestre, ochii maturului de astăzi îmbrățișează... pe cei ai copilăriei... cu recunoștință!...

Maestrul: A trăi în prezent...

El: A simți prezentul înseamnă, deopotrivă, a îmbrățișa realitatea.

Ea: Conștientizând menirea.

Maestrul: Da, dragilor, să trăim dimpreună cu acest prezent primit – ca un dar de mare preț, cu folos și cu rodnicie.

Peste îmbrățișarea lor, coboară, lin, cortina.

Elena Armenescu - Theodor Damian: Insomnia cuvintelor

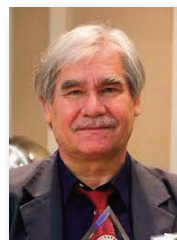

Mihai NEAGU BASARAB

Este vorba despre o ediție bilingvă de poezie tradusă în limba albaneză de către Baki Ymeri și tipărită de editura Amanda Edit în 2019, în cadrul Bibliotecii „Albanezul”. Autoarea și autorul poeziilor sunt personalități reprezentative ale liricii românești, fiecare cu o activitate prodigioasă și în alte domenii de afirmare profesională. Elena Armenescu este și o distinsă doctoriță cu rezultate remarcabile în domenii medicale deosebite: cardiologie infantilă, acupunctură, ozonoterapie, iar părintele Theodor Damian combină activitatea duhovnicească și erudiția teologică valorificată atât în țară, cât și în Statele Unite, unde, în calitate de protopop a editat buletinul săptămânal al bisericii „Sf. Apostoli Petru și Pavel” din New York. Prima poezie a Elenei Armenescu din acest volum, deja am reprodus-o în recenzia precedentă, astfel încât o prezentăm în continuare pe cea de a doua poezie de aici, intitulată „Poetul: Niciodată, lumina nu a pătruns/ Multiplicată/ În grădinile Semiramidei/ Ca în sufletul poetului.../ Mistuitoare flacăra/ Înzăpezită/ Într-o petală de dor/ Insulă cu zare de murmur/ Cântec și vuiet astral,/ Care se apără/ Cu bumeranguri de lumină,/ Miez de întrupare/ Sub cerul dragostei,/ Țipăt drapat/ În tainice verbe mirate/ Mag ce aprinde furtuni stelare/ Știe să vindece frângerea/ Cu foșnet înflorit.” „Fluid tainic” este în același timp rugăciune către Tatăl Ceresc și poezie de dragoste, în ciuda faptului că, de regulă, poeta separă destul de strict cele două domenii lirice.

Urmează mai multe poeme: „Parabolă”, „Ferestrele somnului”, chiar „Vitta implissima”, în care poeta suferă neștiind ce caută, sau își ascunde sieși ceea ce ar vrea să afle, pe drumul spre inaccesibil sau spre un astru ascuns într-un presimțit vis al ei. Iată primele trei versuri din „Veghe protectoare: Hienă flămândă/ suferința mă adulmecă,/ m-ar mușca//”. Au fost selecționate în această plachetă de versuri poezii compuse în vers alb, dar de o virtuozitate imagistică absolut remarcabilă. Există o muzicalitate, o armonie, o îndrăzneală totuși savant ezitantă cum n-am mai întâlnit decât în volumele antologice ale poetei. Iată încă o poezie emblematică pentru stadiul înalt al creației la care a ajuns poeta: „Traducătorul limbajului sacru: Artistul refugiat/ în grădinile raiului/ contemplă iedera porții// vigoarea și fragilitatea/ trăinicia formei/ arhetipul/ au pus stăpânire

de dinți/ înfipti în pradă/ peste ochiul lui/ transfigurate toate sunt/ din plămada dintâi// cuvântul/ cântul/ culoarea/ piatra/ toate stârnite, strunite, clădite// dărâmate, rezidite/ de mîntea, ochiul și mâna lui/ a artistului/ autoexilat.” Poezia „Ce aștept” și mai multe din cele următoare au rimă, măsurând ambițiile clasicizante ale Elenei Armenescu, ca, de pildă „Cântecul iubirii”, în care poeta aude venind din ea cântec de vioară; „Cel mai sălbatec vuiet e în noi, delirant/ Ne-nalță și ne pierde miraculos, în neant”. Poeta se înfruptă cu nemărginirea, în sângele tânăr îi dansează dimineți. În dialog cu magicianul, simte cum „Granițele trupurilor se topesc amețitoare”. Și ultimele două versuri merită a fi reținute: „Din vecii vecilor și peste veacuri încă/ Doar când ești vioară, iubirea-n tine cântă!” În a doua parte a ciclului de poezii inclus aici, dialogul cu Dumnezeu are în vedere împliniri și neîmpliniri ale iubirii. Astfel de poeme sunt: „Mereu cu fața la cer”, „Rugă de mulțumire”, „Solilocvii”, „Contopire”, „Înzeire”. În această ultimă poezie citată aici, dragostea este un izvor nesecat și fascinant de suferință. Iubitul este perceput uneori și ca un zeu păgân, ca în prima strofă din „Vraja nopții: Magnificule, ți s-a prins luna/ În plete, în gene, străluce-n iris/ Și indiscretă se cațără nebuna/ Pe crestele de gânduri, de vis”. Oricâtă suferință ar produce, „Iubirea e un dar” din divin har, după cum mărturisește autoarea în ultimul vers al poeziei aici numite. În „Destăinuire”, poeta evocă amintirea primului iubit: „Un tânăr cu brațele pline cu visuri/ Care mă-mbia pe cărări împărătești.” În final, îl zărește seara la geam sub forma unui înger al Poeziei, „dulce povară/ De alungat amarul din inima albastră.” Și ultima poezie a grupajului este tot o rugă către Dumnezeu, intitulată „Sunt cupa din mâinile Tale”. Și aici, poeta își exprimă setea de viață, dorința de a trăi și de a medita, de a compune în continuare versuri. Din păcate, nu putem evalua calitatea traducerilor în albaneză, dar ilustrațiile reprezentate de fotografii alternând cu desene merită o evidențiere aparte.

La părintele Theodor Damian înclinația spre poezia religioasă este încă mai legitimă. Chiar prima poezie din cele cu care e prezent în această plachetă se intitulează „Între un pustiu și o femeie”, personajul principal fiind Maria Egipteanca.

Urmează „Mă dor tălpile de cât drum” care merită integral citată: „Sunt un călător ciudat/ în această lume/ merg în spațiu pe un drum/ ce mersul mi-l creează/ dar pe care același mers/ mi-l strânge din urmă./ Mă dor tălpile/ de cât drum se strânge sub ele/ mă doare inima/ de câți nu pot să meargă/ pe urmele mele. Mă dor ochii de scrutat/ drumul dezghemuit în fața mea/ uneori am impresia că merg/ cu urma-mi înainte/ lăsând înaintea în urmă/ uneori mă simt/ ca un cioban lângă oi/ când moartea dă târcoale/ la turmă,” În poezia „Nu contează

→ Continuare în pag. 31

TU PE CE FRECVENȚĂ EȘTI?

**(Patru bărbați
și o femeie)**

Ilica ANTON

Natalia Micalona este pseudonimul scriitoarei Lia Teodora Ianto, licențiată în psihologie și posesoarea unui master în Psihologia clinică și Psihoterapiei. Preocupările sale poetice încep prin publicarea, la 21 ani, a întâiului volum, intitulat Glasul inimii (2009), urmat apoi de Suflete pereche (2011), Îngerul albastru (2013), Iluzie (2014), Cuvinte simple (2014), Eternul între file (2016), Visul (2019) și, acum Transplant (2022). Opt volume în 13 ani e un ritm bun, specific celor care scriu poezia, respirând emotivitatea la fiecare pas.

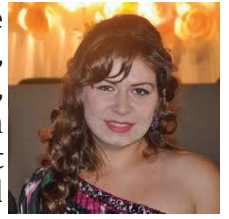
Pentru volumul Transplant, Femeia este asistată de patru bărbați. Prefața este elaborată de poetul Daniel MARIAN, coperta de artistul plastic Doru PĂCURAR, tehnoredactarea aparține lui Marius SOCACI, iar îndrumarea aparține poetului Ioan MATIUȚ. Titlul Transplant, un cuvânt medical, nu zorește nicio noimă poetică, fiind consonantic și total dezarmonizat. Doar autoarea (și "asistenții") ar putea explica opțiunea pentru un asemenea titlu enervant și depoetizat. În prefața, intitulată Reclădirile formei prin frământarea substanței, Daniel Marian punctează, de asemenea în limbajul specific: "Natalia Micalona recurge la Transplant ca ultimă instanță pentru un anotimp al regăsirii de sine", scriind despre "renașterea prielnică, când se limpezește cerul inimii și se tratează rănila cu fire de busuioc". Prefațatorul își argumentează opiniile printr-o selecție elevată, resimțindu-se acordat pe frecvența Nataliei Micalona, înzestrată cu "prospețimea și noblețea sufletească, transpuse într-o gândire profundă, nedisimulată". Remarcă "expozele lirice de o colosală finețe", precum și "ancorarea în realitate cu tot suavul împărtășirii extatice".

*

În volumele anterioare ale Nataliei Micalona, senzualitatea și inocența mărturisirilor sentimentale

construiesc un fel de "mașină de fabricat zei" (după H. Bergson, preluat de psihologul S. Moscovici), iar "zeul" e vreun alfa care i-a împărtășit surâsul și i-a stimulat imaginația. Liricele sale au ecoul unui ton liber și dezinvolt, cu o metafizică dăruită sufletului, încălzit la o iubire devotată și o dragoste pătimașă, care n-au sens fără a fi mărturisită în cuvinte și printre cuvinte. Fiecare volum are propria sa poveste și propriul său personaj, fiind o emanație a sentimentelor nestrinite, eliberate fără emfază retorică și fără vreo cenzură de domnișoară pudică. Biografia erotică a femeii se reconstituie prin lectura volumelor de poezie. Sunt impulsurile proaspete ale simțurilor, purtând cu sine gustul pielii ademenitor și chemările nestăvilite ale coronamentului afectiv "transplantat" dintr-unul în altul. Se regăsește în fiecare volum un EL, așezat în scenariu trăite, visate, dorite, închipuite, astfel că, așa cum identificăm în "transplant", perechea suportă un amestec de corporalitate, un transplant de inimi, sentimente, suflet, iubire și dragoste. Fiecare dă și fiecare primește, fiecare "se transplantează" în celălalt. Dar vine vremea ursuză a înlocuirii contactului senzual cu cel virtual, devenit imaginație, vis, dorință și închipuire. Adică lirism și mărturisire poetică.

Volumul "Transplant" are 247 de lirice, izvorâte din clipele lui "a fost odată", cu multiplele sale momente de nostalgie și cu dorința de a re-coase rănila despărțirii. Suferința mascată este întreținută, prin cuvinte, zorite de incandescențe lirice ("căci nicio suferință nu-i prea mare ca să nu se transforme în cântare", poetiza L. Bлага): "Poezia este/ un descântec/ din viitor/ o hartă către suflet"// (*). Pesemne, secvența erotică a femeii - poet este consemnată alături de un alt poet sau împreună: "Am scris câteva/ poezii împreună/ pentru totdeauna"// (**). Liricele sunt mărturii ale jocului sentimental, având, după cum afirmam, o intensă candoare erotică și o puternică senzualitate epidermică. Într-o asemenea vrajă, toate se amestecă într-un florilegiu, încât nici EA și nici EL nu mai încearcă să se identifice decât într-o unitate mistică: "Vreau să experimentez iubirea/ eliberarea fluturului din coconul/ pieptului tău" (8). Apoi: "Nu am nume,/ nu am scop,/ la tine în brațe/ timpul se odihnește/ prin mine/ sădind iubire./ (14). Sau: "Mâna ta și a mea/ cruce/ se cunună/ spre iertare./ (30). În același stil, stimulentele lirice prind viață în cuvinte înflăcărare, ce se încropesc în declarații de iubire, având înfățișare expresivă aleasă, pozitivă, "îmbrăcată în cămașa lui parfumată" și în senzații proaspete de

curcubeie liniștitoare: "Clipa/ o inimă/ prin care bate/ necuprinsul.// (52).

Fericirea înlănțuiește distanța dintre îndrăgostiți, ocupând golul configurat prin plecare: "Ceva în mine tremură, nu te mai am; sunt fericită. Albastrul norilor dizolvă timpul între noi e totul fără a fi absolut nimic" (parafrazare 71). Un excelent text poetic este cel de la numărul 84: "Zâmbetul ei/ mi-a pus gratii/ pe iubire./ Am plecat/ pe jos/ din inimă./ Mesajul/ ultima lacrimă/ s-a scuturat/ în somn.//

Unele creații lirice pot fi așezate în rândul întâi al valorizărilor, indicând o schimbare prin maturizare, esențializare și discurs stilistic măreț. În acest volum - un remarcabil progres stilistic față de anterioarele -, Natalia Micalona nu descrie comportamente și evită irigarea construcțiilor sentimentale deduse din situații concrete, particularizate în gesturi. Conștiința sa, asistată de psihologic, evită hăituiala labirintului mintal, folosind limbajul liniștitor, care, deși învolburat de gânduri, ajunge refugiu în compoziții poetice de altar (nu de nișă): "În palmele tale/ poezia mea plânge/ se mântuiește./ Îmbrac inima în tricoul tău/ să te țin în brațe/ pe suflet.// (173)

Vocea sa, pregătită să dezvăluie singurătatea în doi, se înșurubează cu zgârcenie în vocabule, multiplicându-le sensurile și conferind acestora vigoare, sugestivitate și o stimulative putere de seducție lirică. Niciun cuvânt în plus, niciun semn de punctuație, nicio preocupare pentru clasicitatea formei. A isprăvit cu versificarea alcătuită din limbajul supus rațiunii, convenției, ordinii, măsurii. Volum unitar, poeziile sunt excepțional de atent cernute prin sита modernității. E un alt fel de limbaj (menit parcă să se hrănească pe sine), o altă frazare,

o altă simfonie a vocalelor; o sintaxă flexibilă și figurație discretă, ce adeseori atinge alegoriile fisurate, spre a face lor suprarealității. Dar această formă torturată de înflorire a unei tristeți eclatante, fără imagini decorative, adâncește ridurile unei poezii a trăirilor personale, fără resurse de măreție.

Natalia Micalona elaborează într-un stil șlefuit până la strălucirea cea de pe urmă a diamantului. Toate textele par așezate într-o expoziție de sentimente date cu înălțitor, demne de eleganță și fastuozitate, sacrificând tot ceea ce adorase mai înainte. Volumul se îmbăiază într-un "lirism fără uniformă", fără canoane, fără recuzite explicative, dar purtător de emoții adevărate și posesor discret al trăsăturilor unei pasiuni, fără plictisul înșiruirilor de adjective. Poeta (o putem numi astfel, după atâtea volume și cu o primire bogată în presă) s-a așezat într-un ton nou, modern, detașat de actualitate, cu o elegantă și matură mână a emoțiilor tandre, dar și al disprețului față de invidia fetișcanelor ce râvnesc la această etichetă. I s-ar putea reproșa cantonarea în propria carapace sentimentală, ignorând cu totul zvârcolirile celorlalți și ale realității. Lumea sa este irigată de un Eu și numai de Sine.

Femeia - poet își consumă cu grație partea sa de fericire și de glorie prin intermediul limbajului "transplantat" într-un alt limbaj masculin (masculinizat). A rezultat o poezie sănătoasă, străbătută de întrebări insidioase ale curioșilor, unii cu gusturi suficient de modeste ca să nu li se observe invidia. Natalia Micalona este înzestrată cu talent adevărat și proaspăt, armonizat discursului liric domestic și orânduit într-un volum aerat și frumos, zămislit din elanuri de îndrăgostit.

→ Continuare din pag. 29

cine câștigă" se au în vedere savanții, cărora părintele Theodor nu le acordă mai mult credit decât merită. „Istoria între sfere curgând" e un mic poem în care elemente de geografie devin pretext pentru evidențierea unor adevăruri evanghelice. Și partea finală din „Stânjenel arzând" navighează între filozofie lirică și teologie: „Toate încep cu ochiul acela/ lacom și crud/ care aduce lucrurile de la neființă la ființă/ privind/ Big-Bang-ul, ochiul și floarea/ marele sunet, lumina și arta/ de aceea spunea Meister Eckhart/ că omul este un fenomen acustic/ totul este acustic/ și totul este lumină, lumină/ lacomă și crudă/ arta, joc de sunet și lumină/ o frumusețe eternă/ stânjenel arzând/ întru toate câte au fost/ și or să mai vină." Urmează mai multe poeme cu titlurile alcătuite din mai multe versuri: „Sunt eu însumi doar/ într-o clipă a unui anotimp", „Ea! Liberă plutea peste grădini/ înnoptate/ limpede", „mereu suind/pe o cruce a tuturor înnoptărilor/ acolo", „mirosul greu al hălcilor/ de suflet/ înghețat", din care vom cita un fragment și pentru a

videnția o inovație grafică a autorului care, în aceste poezii, se exprimă astfel: „prin vecernii misterioase/ ... eram abia la începutul lungilor ore și nopți ale iernii/ ... iar păsări de alben și negru/ tot întindeau lințolii în spațiul/ de peste amurg..."

Dincolo de inovația grafică, există în aceste poeme o mare tensiune interioară, uneori reținută, alteori descătușată, pe care o putem resimți și din titlurile acestor exuberante lirice. Ultima poezie este intitulată „cumplita foame a cuvintelor/ foamea care". Dincolo de varianta albaneză, ici-acolo apar câte două, trei versuri în engleză sau în franceză, preluate tot așa în traducerea lui Baki Ymeri, ca și când pe autor o singură limbă nu l-ar mai putea încapa. În încheierea acestei plachete bilingve de versuri, părintele Theodor prezintă modul în care l-a cunoscut pe traducător, acesta din urmă bucurându-se de o prezentare mai sistematică în textul care încheie această carte, intitulat „Bucureștiul interbelic ilustrat în istoria unei familii albano-române", de Tiberius Puiu.

Sevă de vară - aer de vacanță

Gruia COJOCARU

*Oamenii te iartă dacă faci crime.
Dar nu te iartă dacă ești fericit -*
Constantin Noica

*Nu vă străduiți să mă iertați ori să mă
urâți – vă asigur că argumentele lipsesc!*

La mijloc de vară, fără mari regrete, am valorificat șansa de a evada din tiparul zilelor câteva săptămâni. Mediterana era la fel de proaspătă, apetisantă și ispititoare ca în urmă cu trei ani, când o devorasem întâia oară. M-a primit calm în vârtejul voluptății, fără nazuri inutile, ca o metresă pe care, oricât de creativ ai fi, n-o mai poți surprinde cu nimic. Emoția ta? Zero pentru ea! Am reușit doar să-i mulțumesc că m-a înghițit în pânțele, cu o toleranță egală cu cea în care erau topiți soldații în camerele succulente ale bordelurilor militare. Nicio tresărire, nici un rid săpat de unduirea valurilor. Cu cât îi sorbeam mai adânc seva, cu atât mai nepăsătoare mi se oferea. Abandonul simplu, fără sentiment ori artificii de duduie ieftină mă strivea, îmi descompunea sălbatic lăuntru.

Ore în șir de înot, uneori pe rute interzise – destinate bărcilor, iahturilor și vapoarelor, într-un golf flancat de stânci muntoase – căutam să-i descifrez taina, voluptatea. Mici succese în explorare am identificat doar prin contactul cu meduzele roșii, care, prin arsura lăsată pe piele, mi-au amintit de prețul vieții. Ghinion, când țărma abia se mai zărea. Noroc de adrenalină, că altfel marea mi-ar fi dezvăluit coasa călugăriei.

M-am întors, constatând zâmbind că fratele huliganului din Huliganii lui Eliade nu s-a înecat în nisipul clepsidrei.

Pe țarm, în insulă, la nici zece pași o grămadă de germani, englezi, olandezi și francezi se soreau în piscină. Duiosă imagine! Dar, Doamne, cât îi mai pizmuiam acu' vreo două decenii, la Marea Neagră, pe cei care aveau acces la albastrul piscinei. Îi priveam de la distanță cu o invidie grea, dureroasă. În timp am înțeles că a refuza marea pentru o piscină – oricât ar fi fost de curată și generoasă în dimensiuni – reprezintă una dintre expresiile cretinismului dezvoltat la țarm de mare. (Îi exclud, firește, pe cei foarte în vârstă ori cu dificultăți locomotorii, al căror efort de a prinde un apus de soare la mare e deja un fapt extraordinar, care luminează sacru bucuria de a trăi!).

Parcurgând știrile online găseam informații despre românii ghiftuiți cu bere pe malul mărilor lumii, precum și despre occidentalii defilând prin vârtejul apelor mai ceva ca David Popovici – superstarul natației mondiale. Nu-i chiar așa, se uzează prea mult c-am fi cheflii Europei, de parc-am fi pasageri solitari pe pluta lui Bahus. Priveam însă uluit cum o serie de oameni, iberici și nemți cu precădere, intrați bine în zona senectuții, înotau în stiluri diferite cu o lejeritate dezarmantă. Aveau ceva din magia delfinilor, dar erau rari, din ce în ce mai rari. Mai des îi puteai întâlni pe bicicletă ori alergând în parcuri La mare însă turiștii de oriunde pe planetă sunt prieteni cu șezlongul.

Gloata aștepta masa... Eiii, n-aș zice că mie mi-era chiar indiferentă, în fapt nu-ți faci concediul în regim de all inclusive ca să-ți mesteci în gol saliva, în vreme ce vecinul se poate delecta cu fructe de mare. Dar, ca omul de la țară dus arareori la oraș, mă poziționam strategic la masă, astfel încât să-mi fie comod să spionez discret farfuriile celorlalți. E interesant să vezi ce gusturi culinare au semenii tăi din Europa, Asia și America de Sud – mulți brazilieni – când oferta era generoasă, de la bucătăria mediteraneană și asiatică, până la cea de tip fast food. Era reconfortant să-i vezi pe vecinii din Vest cum luptau pe platourile gemând de cartofi prăjiți, mezeluri și pulpă de porc la tavă, toate băltind într-un sos unsuros lăptos, unde făina albă și zahărul făceau echipă într-un demers caloric redutabil. Și, când lupta era în toi veneau îngropate în margarină și zahăr prăjiturile. Vai, erau atât de lipicioase încât musai trebuia să-ți speli degetele în cavitatea bucală pentru a face loc altor delicatose cu mai multă glazură. Horizontul era biruit apoi de înghețată – în boluri spațioase, umplute temeinic, ca niște cazemate reci, inexpugnabile. Și multe, extrem de multe sucuri duduiau neconținut în dozator, precum tractoarele pe ogoare.

Erau la discreție felii de pepene roșu și galben, kiwi, portocale, mango, grepfrut, banane, mere, prune, struguri, smochine – ei, și?! N-au decât să le mănânce săracii! era mesajul nerostit al majorității. Mâncarea de tip fast food devenise o realitate, un mod natural de ființare al trăitorului de pe Terra, definind astfel amprenta civilizației americane (și) pe țărâm european. Trist? Nu, de ce-ar fi?! Și aici, la fel ca în amor, e o chestiune de alegere personală. N-ai ce face când foamea sapă în măruntaie fără milă, iar tu ai doar gunoi alb la îndemână. N-ai de ales, te ospătezi cu gunoi, binecuvântându-l pe cel ce ți l-a oferit. Dar când oferta e diversificată... mă abțin să intru serios într-o lecție de nutriție.

În rest, bucurie de nedescris pe fețele tuturor. Chiar și negrul, care lustruia iahtul lui Rafael Nadal – pe lângă care-am înotat într-o dimineață de iulie – părea fericit. Împărtășeam aceeași fericire, desigur, și totuși, dac-ar fi fost posibil aș fi părăsit raiul care mă devora în schimbul unei zile din lașul meu de odinioară.

"Execuție" și "monolog bifurcat"

Ion PACHIA-TATOMIRESCU

În vreme ce face al 88-lea „ocol al Soarelui”, reprezentantul de seamă al Generației Resurecției și a Paradoxismului / The Generation of the Resurrection and the Paradoxism (generație de are drept „nucleu” promoția de aur a celor născuți în anul 1933 : Ion Băieșu / 2 ianuarie 1933, Anghel Dumbrăveanu / 21 noiembrie 1933, Grigore Hagi / 27 septembrie 1933, Eugen Simion / 25 mai 1933 , Nichita Stănescu / 31 martie 1933, Romulus Vulpescu / 5 aprilie 1933, Horia Zilieru / 21 mai 1933 ș. a.), d-l prof. univ. dr. Florea Firan (n. 4 octombrie 1933) impresionează Distinsul Receptor de Cultură / Literatură din întreaga Românie a anului 2021, ori chiar din întregul spațiu spiritual valahofon de pe planeta noastră aflată sub „măștile anti-Covid-19”, nu numai prin „enciclopedism cantemirian”, ci și prin admirabila organizare, prin inconfundabil-memorabila strategie a dezbaterilor de la Craiova, de sub genericul Presa culturală între tradiție și reformare, evident, în cadrul generos al Colocviilor „Scrisul Românesc”, ediția a XVI-a, din toamna acestui an : «Pornim de la considerentul că fără o presă culturală puternică și valoroasă, ancorată pe realitățile vieții sociale, politice și culturale, nu se poate vorbi de o cultură modernă și de o adevărată viață culturală. Rolul principal al presei este cel informativ, dar presa culturală are și un mare rol formativ privind limba, istoria, identitatea națională, valori civice, culturale și artistice [...]. Prima gazetă, intitulată Noutățile din Anvers, a apărut în Olanda, în 1605, la început fiind un fel de buletin comercial care conținea comentarii socio-politice și știri externe [...]» (Florea Firan, Presa culturală între tradiție și reformare, în mensualul Scrisul Românesc, ISSN 1583-9125, Craiova, anul al XIX-lea, nr.11 / 219, noiembrie, 2021, p. 1 ; infra, sigla : FirP).

Distinsul Receptor (siglă, infra : D. R.) : Domnul prof. univ. dr. Fl. Firan precizează în studiul din care ați citat (supra) și faptul că primul periodic în limba noastră pelasgă > valahă (dacoromână) este Fama Lipschii pentru Dacia și a apărut săptămânal, la Leipzig-Germania, între

19 mai și 30 noiembrie 1827, grație boierului din Pelasgime > Valahime, Dinicu Golescu (1777 – 1830), și, deopotrivă, grație celor doi tineri compatrioți, I. M. C. Rosetti și Anastasie Lascăr, aflați pe-atunci în Saxonia / Germania ca studenți mediciniști.

Ion Pachia-Tatomirescu (siglă, infra : I. P.-T.) : Văd că ai citit cu atenție deosebită studiul firanian, unde, în complementaritatea celor semnalate mai sus (și în kogălniceanul spirit pașoptist de peste „o duzină de ani și două luni”, întâlnit în revista „Dacia Literară”), se mai precizează și câteva puncte de articol-program al efemerului periodic : «În Înștiințare, I. M. C. Rosetti își exprima încrederea „în progres, în emanciparea neamului prin educație și cultură, precum și dragostea pentru patrie și popor” ; în nr. 3 al publicației, redactorii propun un proiect de reformă a ortografiei românești și recomandă alfabetul latin...» (FirP, 2).

D. R. : Cu / fără „circuit în veac”, și acest articol-program e valabil pentru „o eternitate de anotimpuri” : emanciparea Neamului Pelasg > Valah (Dacoromân), progres, dragoste de Dacie- Patrie (nicidecum de vreo „dan-alexo-dacopatie” !), dragoste de propriul Popor Pelasg > Valah etc. ; și mai îngăduiți-mi, Maestre, să constat că și pe segmentul temporal 1827 – 1840, toponimul Dacia, desemnându-ne multimilenara Patrie, persista în conștiința Pelasgimii > Valahimii de peste 1721 de ani, în ciuda ordinului dat de împăratul Traian (53 – 117 d. H.), acela „de a fi rasă – de pe hărți, de pe întreaga față a pământului – această țară a nemuritorilor noștri strămoși-eroi”, desigur, dincoace de „încheierea” celui deal doilea război purtat împotriva regelui Decebal (87 – 106), în vara anului 106 d. H., la căderea capitalei, Sarmisegetusa, în cângile / chingile Imperiului Roman... Și, mai ales, persista (la Leipzig, Iași etc.) Dacia din memoria Pelasgimii > Valahimii cu știința cogaionică de a produce nemuritori, în ciuda faptului că și în secolul al XIX-lea, ca și astăzi, se afla – „sfărtecată” – între roțile dințate ale celor trei euro-imperii, „îmbinate” (evmezic, „fără măști”, acum „sub măști”) la Carpați / Dunăre...

I. P.-T. : Tocmai în astfel de puncte de articol-program se vede vigoarea, temeinicia, tradiția presei culturale, reformate și reformatoare într-o înnobilitare și afirmare de conștiință națională ; și aici trebuie să ne reamintim ce spunea Tudor Arghezi (1880 – 1967), „testamentară”, în orizontul anului 1965 : cu cât ești – ca „ens / ins de geniu”, ori ca popor – mai profund-național, cu atât ești mai universal...!

D. R. : Vectorizată pe acest filon aurifer al presei din mai tot spațiul spiritual al Pelasgimii > Valahimii contemporane se relevă și mai vechea Dvs. lucrare, Pagini de istorie literară valahă de mâine, vol. IV (Timișoara, Waldpress, ISBN 978-606-614-091-1 / ISBN 978-606-

614-168-0, 2018), chiar în macrosecțiunea Pagini pentru un „Dicționar al presei valahe de mâine“ (pp. 281 – 679), unde cercetați „micromonografic“ zeci de periodice (inclusiv „Scrisul Românesc“ din Bănie) : Actualitatea irl[andeză], Agero, Albina românească, Anuarul de martie, Apă vie, Apozitia, Arca, Armonii Culturale, Așii Români, Banchetul, Berzobis, Cafeneaua literară, Caietele Dacoromâniei, Caietele / Les Cahiers / Notebooks „Tristan Tzara“, Carmina Balcanica, dar și Cenaclul de la Păltiniș, Cenăzeanul, Cetatea culturală, Climate literare, Clio, Comterra, Constelații diamantine, Contraatac, Convergențe Românești – Romanian Convergences – Convergences Roumaines – Rumänische Konvergenzen, Convorbiri literare, Cugetul, Dacoromânia, Destine Literare, Dreptul la timp, Familia (din Petrovăsâla- Serbia), Flacăra, Gândirea, Getica, Haiku, Jurnal liber, Lamura, Libertatea, Limba română, Luceafărul, Lumina, Lumină Lină / Gracious Light, Luptătorul bănățean, Millennium, Miorița, Miorița USA, Mozaicul, Neamul Românesc Literar, Negru pe alb, Noua Provincia Corvina, Noul Literator, Oglinda literară, Orient Latin, Orion, Orizont, Poezia, Radix, Ramuri, Regatul Cuvântului, Renașterea bănățeană, Renașterea Daciei, Renașterea Libertății, Revista română de istorie a presei, România literară, Rostirea Românească, Sæculum, Scara, Scrisul Românesc, Sfârșit de mileniu, Steaua, Symposium, Tibiscus, Tim' 17, Transilvania, Țara Mehedințului, Vatra veche, Viața Românească, Zborlu a nostru / Unser Wort și Zodii în cumpănă.

I. P.-T. : Văd că le-ai inventariat pe toate ; dar abordarea noastră de-aici nu este exhaustivă, simțindu-se, poate, în primul rând, absența unor periodice de-s mereu „reînviată“ prin anotimpuri efervescent-culturale ale Valahimii ca Dacia literară, Familia etc., ori, în secundul rând, cum altele, tot așa de importante „pe la anii lor de apogeu“ : Argeș, Cronica, Tomis, Tribuna etc., spre a nu mai aminti ziarele cu nenumărate pagini închinare artelor : Curierul Românesc, România Liberă, Scânteia etc.

D. R. : Maestre, am observat că la fiecare periodic (din „dicționarul“ Dvs. amintit mai sus) ați evidențiat frumoase „articole-program“ și ați accentuat, la mai toate, „bunele realizări“, subînțelegându-se drept „cale de urmat“ ; dar cred că ar fi fost bine și să sancționați / amendați prompt, la un număr notabil dintre aceste periodice, nu numai faptul că au publicat „cu greșeli“, dar și faptul că „parcă programatic / premeditat“ au cultivat, între altele, și o absurdă „nonliteratură ucigătoare de catharsis“, ori, cum și mai exact i-ați spus, un aberant excrementism presar și cărtăresc – în accepțiunea „de carte“, „de editură“, nicidecum „cărturăresc“ –, excrementism (de litere de tipar) de-a sărit prompt din perimetrele revistelor în ogrăzile editurilor, sufocând, poate, pentru o alarmant-

indefinită vreme, rafinatul, bunul public iubitor de literă-lumină tipărită, format în licee și universități prin deceniile de după anul 1966, „an al lichidării analfabetismului în România“, ori îndepărtând acest ideal receptor, cam de prin anii 1990 – 1995, și de „clasicele“ – nu de „internetizatele“ – chioșcuri ale mass-mediei, și de librării, și de marile / micile biblioteci (inclusiv cele școlare) etc. Maladii ale textului formativ / informativ, beletristic, științifico-tehnic, juridic, publicistic – „autorlăcitate“, „plagiatorită“, „manelism-mită“, „cacofonită“, „pleonasmită“ etc. – fac ravagii în mass-media contemporană. Nemaexistând în literatura valahă „mari critici / esteticieni“ de talia lui Mihail Kogălniceanu (1817 – 1891), Titu Maiorescu (1840 – 1917), Eugen Lovinescu (1881 – 1946), George Călinescu (1889 – 1965), Tudor Vianu (1897 – 1964), Șerban Cioculescu (1902 – 1988), Vladimir Streinu (1902 – 1970), Adrian Marino (1921 – 2005) ș. a., odată cu „căderea în manelism“ a culturii / politicii din România, odată cu ivirea feodelor universitare și a fabricilor de diplome de licență în mai toate domeniile, a uzinelor de doctoranzi etc., și-au făcut apariția și „feude mass-media“, „reviste / ziare de găști, de partide politice, de triburi-media“ etc. Maestre, nu vi se par imperioase o ecografie și o veridică deontologie în domeniul literelor din „Dacia noastră cea de toate eternitățile“...?!?

I. P.-T. : Eu – cel aflat la încheierea celui de-al 75-lea ocol al Soarelui“, cel de mai poate purta pe umeri o „mitralieră de cuvinte de cobalt“, „cel de mai poate suplini o academie, ori un institut“ –, desigur, nu am puterea / investitura de a substitui nici toate academiile din spațiul spiritual valahofon, nici măcar vreun Institut Cultural Român din cele ce s-au roit pe planetă în ultimele trei decenii, nici institute lingvistice, nici facultăți de filologie, de teologie etc. Și nu înțeleg de ce mă confunzi în acest debut de pandemică iarnă 2021 – 2022 cu droaia de „personalități decidente“ din România de după Revoluția Valahă Anticomunistă din Decembrie 1989, ba chiar cu mulțimea de instituții (inclusiv cea parlamentară) din „statul nostru paralel / zigzagat“, de nu respectă Constituția, de nu aplică prompt legile clare din Codul civil / penal, din Dreptul internațional etc., încurajând astfel apariția corupției cancerigen-cuprinzătoare de sisteme – de sănătate, de învățământ, de justiție etc. –, făcând să prolifereze „mafiile“ și cele de sub „prefixoidul neo-“ – neofascismul / neohitlerismul, neostalinismul (neopaukerismul / neoproletcultismul), neomarxismul etc. –, ori scursorile imperiilor ivite cum „ciupercile după ploaie“, hoardele „aruncătoare cu noroi, cu pietre“, în tot ceea ce s-a realizat mai valoros-național / universal din toate domeniile artelor și științelor vlăstărite multimilenar în spațiul spiritual valahofon.

NOTE DE LECTURĂ DESPRE „VINE SENINUL” VOL. II DE GABRIELA CĂLUȚIU- SONNENBERG

Elena BUICĂ

Lectura scrierilor Gabrielei Căluțiu-Sonnenberg este o plăcere deosebită; o bucurie izvorâtă, înainte de orice, din inteligența unui scris rafinat și bine inspirat. Economistă de profesie, cu doctorat luat cu brio, Gabriela Căluțiu-

Sonnenberg a purtat, în adâncul ființei sale, dragostea de literatură pe care a sorbit-o din atmosfera casei emanată de ambii părinți, dăruiți limbii române ca profesori. Gabriela Căluțiu -Sonnenberg face parte dintr-un neam cu o largă acoladă a deschiderii gândului și a împlinirii faptelor.

De când am cunoscut-o, mi s-a părut că pe chipul ei era dăltuit un destin, creația literară, chiar dacă pe atunci nu-mi închipuiam cum s-ar putea înfăptui. Dar s-a dovedit adevărul vorbeii înțelepte din bătrâni, „ce ți-e scris, în frunte-i pus”, și se împlinește așa cum este destinul hărăzit de forțe mai presus de zona noastră pământeană. Părerea aceasta, a predispoziției pentru scris, am găsit-o acum, cu deosebită satisfacție, relatată de autoare în povestirea „Rețeta prescrisă” care deschide acest volum. Numai așa îmi explic că și-a dovedit în timp plăcerea de a scrie eseuri în care ne transmite o informație, o noutate, o problemă pusă în dezbatere publică asupra căreia își îndreaptă puterea farurilor gândurilor sale.

Scrisul i-a oferit o „șlefuire” a gândului, un altfel de mic univers al lumii în care trăiește ca într-un zbor înalt al creației. E o voce originală, autentică, are un discurs complex, adesea de meditație profundă, înfrumusețat de oralități sprintare. Își cântărește cu atenție resursele lucidității și ale siguranței de sine, deși se consideră întotdeauna nemulțumită de forma finală a acestora.

Acestea pun în lumină cultura sa și o anumită ascutime și subtilitate a inteligenței. Nu de puține ori trebuie să faci câte un popas pentru a medita asupra raționamentelor expuse sau să revii asupra frazei.

Referitor la modul său de creație, autoarea ne spune într-un interviu publicat pe internet: „E un act de așternere spontană de idei, o acțiune care mă absoarbe complet. Când sunt la tastatură, nu se poate vorbi cu mine: nu aud nici măcar dacă sună telefonul. E o stare aproape febrilă. Ulterior, las să treacă ceva timp peste ce am scris și revin asupra textului de nenumărate ori. Îl prelucrez mult, tai și adaug, ba chiar, uneori, îl citesc cu voce tare, ca să văd cum sună, dacă e melodic sau sacadat, dacă e dur sau moale. Practic nu sunt niciodată mulțumită cu rezultatul final. Mereu mi se pare că aş putea să înnobilez textul și mai bine”.

Dar, în profunzime, cititorul vede iscusința și siguranța cu care strunește cuvintele în frază, căci creația sa expresiv stilizată, lasă impresia de spontaneitate, stârnește fascinația, așa cum se simte la toate persoanele care stăpânesc bine mai multe limbi de largă circulație. Ca tot omul poliglot, Gabriela Căluțiu-Sonnenberg stăpânește bine subtilitățile cuvântului și arta așezării lui în vecinătatea cea mai potrivită a celorlalte cuvinte surori. Proza sa îmbină în chip armonios emoția cu profunzimea și raționalul, emană un ton de magie și, nu de puține ori, un joc subtil ludic. I-am admirat întotdeauna dibăcia cu care folosește un „eu” omniprezent și confesiv. Având vocația prieteniei, scrisul său se adresează cititorului ca unui prieten pe care îl are în față.

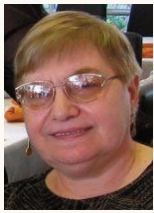
Vorbind despre scrierile sale din acest volum, ele sunt o alcătuire de proză scurtă, ca și cele din primul volum apărut în ianuarie 2007, lucrări publicate în rubrica permanentă „positive attitude”, pe care o deține de aproape 20 de ani în revista de cultură „Observatorul” din Toronto-Canada, condusă cu înțelepciune de directorul ei, Dumitru Puiu Popescu. Ca întotdeauna, sunt scrieri cu miez, scrieri care așază literatura la locul ei, după atâtea încercări prin toată lumea de a primeni în fel și chip această artă a cuvântului. Toate lucrările sale stârnesc interesul și satisfacția cititorului prin jocul spontan al ideilor, prin lumea interioară a textului.

Tema acestor lucrări ne plimbă prin neașteptate locuri sau situații, parcă intenționat autoarea vrea să ne amintească de unitatea în diversitate. Dau culoare și plăcută surpriză prezentarea inedită a unor obiceiuri, mentalități, subtilitățile unor direcții ale evoluției pe Terra sau al specificului dezvoltării țărilor care au tangență cu viața sa. Ne duce de multe ori prin țara natală „căci în România încă mai

→ Continuare în pag. 36

Cine sunt eu?

Din antologia aforismului românesc (2)

Beatrice VAISMAN

M-am născut pe 6 aprilie la Făgăraș. Am „trecut” prin Sibiu (școala primară și liceul), Târgu Mureș (facultatea de farmacie), Botoșani (repartizată ca farmacistă), iar din 1978, trăiesc în orașul Petah Tikva din Israel.

După ce am lucrat peste 40 de ani ca farmacistă, odată cu ieșirea la pensie, am început să-mi aștern unele gânduri pe hârtie, de fapt pe ecranul calculatorului, și să le public într-o serie de prezentări PPS intitulate „De-ale mele”, care pot fi văzute și pe YouTube.

Mai pe scurt: / Eu nu sunt vreo scriitoare,/ Nici măcar recitatoare,/ Ci sunt doar o babă care,/ În loc să dea mult din gură,/ Dă din degete pe tastatură.

Aforismul propriu preferat:

În ultima vreme, e normal să fii modern, dar nu mai e modern să fii normal.

* Încearcă să te vezi cu ochii altora și roagă-te să nu ai surprize.

* Tot omul e sănătos, nevinovat și deștept, până la proba contrară.

* Cel mai interpretabil răspuns este... tăcerea.

* E simplu să fii mai mare peste cei mai mici. Mai greu e să fii responsabil peste iresponsabili.

* Sunt realistă: nu caut potcoave de cai... verzi pe pereți.

* A fi laconic înseamnă a vorbi puțin, dar a spune multe.

* Să vezi și să nu crezi, dar mai ales să nu ai nevoie.

* Românii au un simț al umorului atât de dezvoltat, încât nu l-au terminat pe Ceaușescu până când nu au epuizat bancurile despre el.

* Dacă aș putea sta de vorbă cu creatorul speciei umane, i-aș da câteva indicații prețioase pentru îmbunătățirea produsului.

* La bătrânețe, optimistul devine copilăros, iar pesimistul devine prăpăstios.

* Clipa în care realizezi că ai mai mult trecut decât viitor este ultima în care mai poți învăța să trăiești prezentul.

→ Continuare din pag. 35

experimentez febra cotidianului spumos, a orientării din mers și a continuei tatonări de alternative”, îi admiră și îi urmărește ritmul pașilor evoluției pe toate planurile. Pasul schimbărilor în bine stârnește un „Hmmm, de lins degetele și de reflectat, mai ales pentru cei care încă nu sunt convingși că țara a progresat de la comuniști încoace.” (România educată)

E fascinant modul cum coboară autoarea în adâncul semnificațiilor. Un cuvânt, un licăr de viață sau al unei fapte, un gest ceva mai deosebit ori te miri cealtceva stârnesc năstrușnicia ori, din contra, ceva care poate sta liniștit în șirul celor trecute repede cu vederea, în paginile Gabrielei Căluțiu Sonnenberg, prinde viață pe neașteptate și toate se întorc pe-o parte și pe alta, se învârtesc, se perpelesc și, din fărâma de viață ce era în ele la început, apare o altă lume, cu alte înțelesuri peste care nu poți să treci ușor.

Uneori chiar face deschiderea eseului cu o știre șocantă pe care o pune în dezbatere: „Citesc într-o revistă din Spania despre un kit de supraviețuire destinat cultivării cărnii de om pornind de la celulele epiteliale proprii. Setul conține instrucțiuni, ustensile și recipiente pentru cultivarea probelor recoltate din peretele interior al obrazului. Le putem automultiplica după dorință, alimentându-le in vitro cu sânge cu termen de valabilitate expirat, reciclat de prin spitale” (Omul cultivat).

Scrisul său ne destinde cu o predispoziție ludică, spontană, cu rostogoliri de cuvinte foarte plăcute și

productive, inteligent numite de autoare „fente lingvistice”: „Îmbibați cu sete de putere, țurțurii unor posibile conflicte armate atârnă amenințător de pe la streșinile celor mai solide case, inclusiv de fațada edificiului celui mai bătrân și «înțelept» continent” (Delicatețe amară).

În acest eseu, autoarea, cu un zâmbet discret, ne îndeamnă să reflectăm la răsturnările de valori întâlnite în viața noastră, așa cum a fost salamul de soia blestemat pe vremea comunismului, care a devenit mai târziu un aliment valoros, ori stridii care au fost considerate ucigătoare, acum sunt delicatețuri de mare preț la restaurantele de mare lux. O astfel de răsturnare este posibilă privind Covidul: „... nu știm în ce măsură pilulele amare ale anilor covidieni se vor transforma în dulci delicatose ale viitorului omenirii. Este posibil ca, într-o bună zi, să ne felicităm pentru una sau alta. Nu avem de unde ști care dintre actualele noastre «reprogramări», fie ele genetice sau informatice, ne vor îndulci traiul peste decenii și secole”.

Vorbind despre viitor, îi prevăd autoarei o perspectivă luminoasă a creațiilor sale. Știm că o operă poate să treacă proba timpului când îți rămâne în memorie și te cheamă să revii asupra lecturii ei, așa cum se întâmplă cu aceste scrieri care te răscolesc prin idei, prin viraje neașteptate, prin noutățile ieșite de pe „magistrală”, aflate din presă și pe care încearcă să le așeze la locul cuvenit.

INTROSPECȚII ȘAU CALEA CĂTRE VOCEA SUFLETULUI

Geo CĂLUGĂRU

Recentul volum de poezii „Introspecții”, apărut la Editura Ghepardul, al distinsei scriitoare Georgeta Blendea Zamfir, cuprinde poeme în limba română și franceză, traducere realizată, cu acuratețe de

Ovidiu Atanasiu. Coperta și ilustrația cărții s-au realizat după fascinantele picturi ale cunoscutei și apreciatei artiste Ramona Pinteș, fiica autoarei acestui volum de excepție.

Preocupată constant de studierea și, prin aceasta a descoperit deosebita importanță a spațiului carpato-danubiano-pontic pentru istoria omenirii. A avut șansa ca, în calitate de Președintă a Academiei Daco-Române, Filiala Brașov să fie invitată la Congrese internaționale, pe teme specifice și, prin lucrările susținute, bine documentate, a ajuns să fie remarcată de importante personalități.

Astfel, din anul 2014, doamna Georgeta Blendea Zamfir trimite, în fiecare an, câte o carte, la dosarul personal, întocmit pentru candidatura sa la Premiul Nobel pentru literatură al Academiei Nobel din Capitala Suediei. Menționăm faptul că, Academia Nobel a trimis o scrisoare Academiei Daco-Române, în vederea nominalizării candidatului său pentru literatură iar acesta a decis, să fie Domnia Sa.

La Târgul de carte desfășurat la Londra i-a fost remarcată cartea „Orizont psihanalitic în romanul „Ion” de Liviu Rebreanu pentru originalitatea abordării”. Romanul, „Mirobolantele iubiri”, editat în S.U.A. de American Academic Press a fost trimis pentru vânzare la Amazon.

Volumul cel mai important și care a impus-o, la nivel național pe distinsa scriitoare Georgeta Zamfir este „Zamolxis”. Acesta s-a bucurat de înalte aprecieri a două personalități foarte cunoscute: Constantin Noica și Mihai Antonescu din care citez:

Constantin Noica: „Aveți condei, aveți o frază măiastră, cu un suflu de primăvară, nu vă potriviți la valeții culturii ci, doar la zei. Scrieți cărți frumoase, așa cum puteți!”

Mihai Antonescu: „Zamolxis este o carte pentru inițiați.”

La lansarea acestei cărți în Brașov, o mare parte dintre scriitorii și criticii brașoveni au scris despre carte și eveniment. Din arhiva familiei, pe care își dorește s-o nemurească, autoarea ilustrează prin cele două imagini, mamă și fiică „Filonul principal al vieții- iubirea” și nu una oarecare ci, cea mai trainică.

Citind câteva din cărțile sale, admirându-i bogăția de subiecte, toate pornind de la „Filonul principal” și revenind la el, cu experiența inefabilă, afirm, fără echivoc că, pentru autoarea, la care mă refer, însăși rațiunea de a fi, este IUBIREA, care îi este filonul principal, deopotrivă și creației sale literare atât de profunde și bogate în semnificații.

Georgeta Blendea Zamfir află și totodată constată că, în capacitatea de a te dăruia, cu o iubire totală Universului, căruia ca atom conștient, îi aparții, ești răsplătită pe măsură, și, generoasă, ceea ce descoperi, nu e o soluție doar pentru tine ci, pentru toți, pe care îi numim prin sintagma „apropoale noastre”. Fiind și comportându-se astfel: „Nici vaetul, nici melancolia nu ne împresoară,/ De vorbă stăm din zori până-n seară/ Nu mai e eminesciană trăirea,/ Soarta ne-a dat în iubire, împlinirea.” (REVENIREA, p11).

Unul din elementele ce fac să dăruiască iubirea, este simțirea. Prin ea, iubirea este, nu doar posibilă ci și reală, împlinitoare. Ea se aprinde și devine „foc neatins”, cu virtuți captivante: „Ca o noapte catifelată, glasul tău/ Cade râu reavăn pe sufletul meu/”. Aplecându-se asupra-și și observându-se spre a-și analiza propriile trăiri, autoarea transferă această cale, metodă de autocunoaștere și analiză a vieții psihice proprii, din sfera unei științe-psihologia, numită introspecție în cea a artei literare, poezia. Grație harului divin prin care proiectează forța magică a slovei, care nu doar numește ci și face să existe însăși „filonul principal al vieții- IUBIREA”, pe care te face doar s-o descoperi, ci și s-o trăiești ca supremă împlinire umană încât, am înțeles gustul miraculos întreprins de scriitoarea Georgeta Blendea Zamfir, temeritate pe care i-o prețuiesc, mai cu seamă că sunt conștient, cât de dificil se poate înfăptui.

Introspecând aria horoscopului, cuprinzător al celor douăsprezece zodii, autoarea se oprește, probabil asupra propriei Zodii-Vărsătorul, în relație cu cea care o precede-Capricornul, oferind cititorului rezultatele strădaniei sale. Zodie de aer, Vărsătorul este predestinat să posede „energia dragostei toată”, cu implicare totală „patimă înfiorată”. Zodia cu care e în legătură-Capricornul-este una de pământ, caracterizată prin preponderența rațiunii și, ca urmare „nu face în brațele mării iubiri escală”. În îngemănarea lor se află normalitatea, trăirea iubirii, întemeiată pe fidelitate, credință, înțelegere. (Horoscop 3, p. 13)

În lăuntru nostru, în confruntare cu ceea ce este în afara noastră, cu greu supraviețuiește ceva inefabil din lumea adorată și cântată de Eminescu „Lume ce gândea în basme și vorbea în poezii” (Venere și Madonă- Eminescu)

Nu doar vreau să cred, ci chiar cred că, în lăuntru ființei noastre, ca poziționare, în spațiul eteric, există până la un timp, reazămul nostru în confruntările, de obicei,

contondente, cu universul din afară. Prin urmare, din acel univers și timp, rămas în trecut, când aveam energia de a ne bucura de „învolburarea, unui vârtej de zăpadă,/ Cu fulgi hexagonali pe a sufletului în ființa mea invadată, (care nu mai poate reacționa ca atunci)/ De îndoiala iernii mirobolante de astă dată./ Ce se petrece acum e ciudat, fiindcă ceea ce mă bucura cândva „Mirific ochii cerului albastru/ Simți opusul trăirii de altădată, încât „Au înghețat inima ta ca un astru”/

Mirarea; acea uimire care te ispitește, să mergi mai departe pe calea cunoașterii, nu mai are consistență „curge” sub râul indiferent-viața, care și-a pierdut rostul. „Fusesei geniul meu mult pertinent; adică, domnule „Univers interior; la care, în clipe de deznădejde, mă întorceam la tine, nu mai ești, te-am pierdut.

O introspecție exprimată literar, aproape poetic, o realitate sumbră, care ne-a înspăimântat și continuă s-o facă, virusul „Covid 19” e o reușită parțială de a ne elibera de spaimă, într-o lume în care, o parte nu știe cum să scape de spaimă și o alta deasă să perpetueze spaima, aducătoare, unora de uriașe profituri bănești.

Bine informată dar și mai bine intenționată, autoarea lovește ca o remarcabilă floretistă, în locurile, unde-s probabilități, pentru a ne ajuta să ne întărim, în dorința și voința noastră de a atenua spaima, până la, a ne elibera de ea, și care, devenită psihoză, a făcut și continuă să facă rău.

Unele adevăruri sunt exprimate aproape aforistic: „Restricțiile monstruase/ Anihilează libertatea/ Sentimentul, suprem normalitatea./ Dovadă existentă este că acum/ După sărbători când oamenii au sfidat/ Covidul și s-au adunat,/ Numărul covidului a scăzut... / Frica e boală esențial psihică,/ Oamenii sunt ținuți fără opreliște în frică groaznică/ Cu măști./ Covidul nu e molipsitor, sunteți proști; Frica scade imunitatea/ oamenii mor de frică,.../ Nu mor de covid,/ Dezhumările o dovedesc din plin,/ Dacă mor vreo doi pe zi/ 2 la câte un județ... Poezia se încheie cu un avertisment: „Mai nesănătoase sunt măștile care/ Opresc creierul, plămânil cu alimentare,/ Iar vaccinul netestat poate purta boli grave,/ Pe banii noștri călcăm din eroare” (Covid 19 este o pdihoză, p. 15)

Demnă de reținut, probabil a fost verificată de autoare, sintagma: TE IUBESC „Sintagma aceasta imprimă emoții energetice celor/ care o folosesc”. Omniprezența și omnipotența este inspirat exprimată și se referă la soare: „E soare, e orice anotimp regesc al mamei GEEA/ când îmi zâmbești,/ Simțirea întreagă e în iubire; stropul plăcerii în care/ se oprește suflarea universului.” Fericită exprimarea unui moment astral pe care îl trăiește bărbatul îndrăgostit „Cu tine în brațe privesc cerul albastru, ochiul/ nemuritor al Gerarului.” (TE IUBESC, p. 19)

E foarte emoționantă și convingătoare exprimarea găsită pentru gestul de a te mira: „Mirarea e în mine ca o pară/ Nu te înțeleg deloc în seară,/ Trăsături irecognoscibile mă apasă,/ Mai bine stau cu minte acasă”. Tot în această poezie întâlnim un convingător elogiu amintirii ca apă vie în stare să învie din uitare evenimente plăcute, ființe iubite etc. Îmi culeg puteri din amintiri,/ Pe soclu să le așez vestigei” (Ziua 6, p. 20)

Cea mai de dorit nuntire dintre dor și iubire o obsedează pe poetă și-i intuiește o expresie menită neuitării: ”Dorul meu, fir intens,/ Ca o planetă în mers,/ Printre galaxii de sentimente/ în inima cu trăirii ardente. Ce minunat este când

se întâlnesc, știut fiind. Izvor cu sclipiri de soare/ Iubirea nu e o întâmplătoare,/ Ea mișcă planetele în mers/ Stea mândră în univers” (Ziua 8, p. 21)

Miezul zilei ca și al vieții omului, exprimă apogeul manifestării multiple a bucuriei vieții căreia poeta Georgeta Blendea Zamfir îi găsește splendide echivalente verbale pe măsura măreției și intensității: ... „Așteptarea îmbrățișării mă poartă în zor,/ Ca izvorul tășnind aprig din dor./ Aducerea simțirii pe fulgi albi,/ Iarna regina o cuprinde în sălbi./ De aur ale amintirile toate,/ Suntem cuprinși în eternitate.” (AMIAZA, p. 22)

Tuturor celor care se vor apleca cu mare atenție, cu mintea și inima pregătite să simtă și să înțeleagă toată bogăția și diversitatea sa care le-o împărtășește creția poetică dăruită de această minunată risipitoare de frumuseți, Georgeta Blendea Zamfir, li se va dăruia bucuria că „sunt minunat cuprinși în eternitate.

Voi ilustra prin titlurile poeziilor asupra cărora nu m-am oprit în comentariul meu pentru a sublinia bogăția și diversitatea subiectelor abordate, apelând cu temeritate dar perfect justificat la traducere lor din spațiul introspecției științifice în cel al poeziei, apreciată, justificat, drept regină cum veți sesiza, deosebit de oportună, datorată iscusinței artistice și intuiției, care i-a oferit autoarei deschiderea către această fericită soluție.

Prin urmare, vă veți întâlni cu următoarele titluri, care, sigur vă vor atrage atenția asupra timpului pe care l-am trăit, îl mai trăim și-l vor trăi urmașii noștri, născuți și nenăscuți, încă: „Furtună de nisip”; „Inovația sinistră”; „Tatăl meu”; „Castelul, soarele, libertatea”, „Dorința 7”; „Dimineața 7”; „Noapte 1”; „Revenire”; „Introversiune”; „Încălzirea globală”; „Păsările 1”; „Cultura Ancestrală”; „Amiaza”; „Paște fericit”; „Primăvară târzie”; „Dragoste de seară”; „Fibre”; „Mama”; „Unirea de la 1600”; „Intrinsec”; „Celții din spațiul nostru au migrat în spațiul Britanic”; „Ancestralitate”; „Perla residence”; „Garifița sângerie”; „Arborii”; „Păsările”; „Sânzienele”; „Personalitatea umană”; „Dimineața”; „Dorul”.

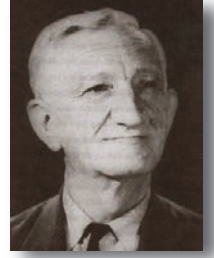
Stâlpii de rezistență, care au determinat-o pe distinsa scriitoare Georgeta Blendea Zamfir să-și asume, un alt fel de „urcuș de golgotă”, imperios reclamat de acest timp, pe care-l parcurgem în prezent sunt: DORUL, IUBIREA, ARBORII ȘI PĂSĂRILE”. Iubirea sa pentru culori a căpătat desăvârșirea împlinirii prin fiica sa, pictorița Ramona Pinteș, după picturile căreia s-a realizat ilustrația cărții care, cu siguranță, ne va bucura. De la poetul, născut în localitatea, ce cuprinde în numele său cuvântul lacrimă, ușor modificat LANCRĂM, Lucian Blaga a asimilat în profunzime alăturarea „Verde crud” simbol al primăverii vieții.

În final voi transcrie poezia „URCUȘ DE GOLGOTE”, pe care i-o dedic, convins că i se potrivește ca o mânășă îmblănită. „Pentru ca locuibil infernul să fie/ Trebuie-au să se nască în lume poezii/ Uimirea lor-candoare de copil, azurie/ Luându-și limpezimea din roua dimineții,/ Asalt le e gândul de spații stelare,/ Răsărituri de soare din a lumii începuturi-/ Odihnă, nicipând, el, poetul nu are;/ Mireasmă-i țesută din zboruri de fluturi,/ Albastră măiastră, grăunte de lut-/ Nicipând bănuir-n Cuvânt-Început-/ E glas de tăcere-grai omniprezent-/ Secunda ce ține vecia, atent.../ Când cerul ne frânge și lutul ne doare,/ urcuș de golgotă-i poetul, și zare...”

POEME

Elena OPREA Muzeul Ceasului „Nicolae Simache”

Istoricului N.I. Simache

Aud ceasuri bătând
Inimi de slove și carte
Cascade de focuri în noapte,
Ceasuri străvechi- lumânări gradate,
Nisiparnițe, cadrane solare
Ce urcă prin veacuri;
Șuvoaie de ape
Renăscute în vatră.
Pendule stil din bronz și argint,
Ceasornicul Regelui Carol,
Al lui Cuza, Kogălniceanu,
Alecsandri și Hașdeu,
Coșbuc, Aman și Xenopol
S-au strâns laolaltă
Stele de suflet și artă,
Ceasuri transilvănene,
Ceas de masă monumental
Cu element decorativ:
"Crucea cavalerilor de Malta"
Ceasul lui Sadoveanu, Istrati,
Ceasuri monumentale de postament
Stil Ludovic al XIV-lea
Rococo și Baroc
Venite prin vremi trecătoare,
Prin raze de aur și soare.
Ceasuri decorative, pendule masive;
Ceas de perete de bronz,
Simbol al Zeului Cronos,
Poposit în casa lui Cezar Boliac,
Ceasuri sonore cu pitpalac și cuc,
Ceasuri astronomice, monumentale,
Ceasuri de buzunar,
Lucrate cu măiestrie și har.
Ceasuri de epoci
Pe câmpii revărsate
Ca podoabe de țară și vatră.
Ceasuri vii de istorie rară
Adunate prin secolii
Din vremi legendare.
Ceasuri- tablou monumentale
Cu străluciri ancestrale,
Boboci de floare aprinsă
Pe zarea de apă cuprinsă.

Ceasuri de armonie și șoapte
În infinitul de noapte,
Ceasuri sonore, ceasuri cu apă
Sfințită în noaptea de Paște.
Ceasuri de Istorie- Artă:

Aș vrea o clipă

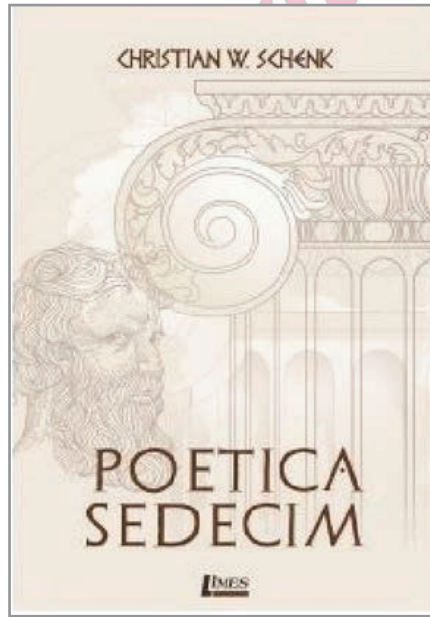
Aș vrea o clipă de iubire,
Să treacă peste vid și nori,
Să se pietrifice în mine
Într-un ocean adânc de flori.
Să fiu un Zmeu legat cu hamul,
Să nu pot trece peste vânt,
O umbră doar de fericire
Să prind din umbra de sărut.
S-aprind în cer un foc de paie,
Să-ntorc iubirea înapoi,
Tăceri ascunse-n tâmpla minții,
Îmbrățișarea de săruturi
Un țarm de spume pe nisipuri,
Un zbor de pescăruș în zori.
Să prind nemărginirea clipei
Întoarsă prin topiri de guri,
Să dau alt sens iubirii,
Să curgă prin veșminte,
Doar clipe de extazuri,
Nebune de cuvinte.

Fereastra de maghiran

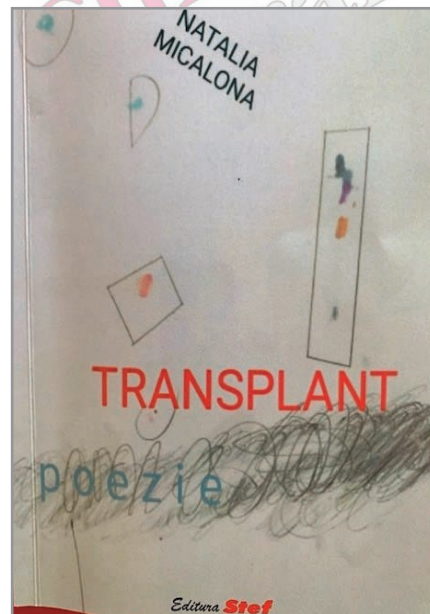
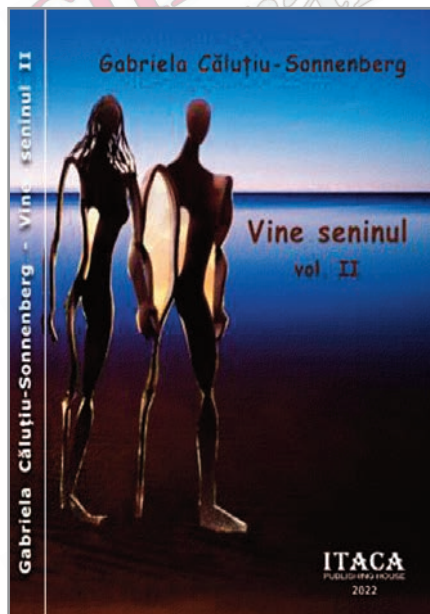
Sorb reverii de maghiran
Ce-nvăluie terasa casei
De clinchet cu alinări de șoapte,
Ca flori gingașe de cireși,
Ca fulgi de nea în lume șterși.
În mine se strecoară
Duhuri cu doruri pribegii,
De brazi și de stejari de oaste,
De frasini ce adie-n noapte,
Ca rugă într-un timp hain.

Bunica bea dintr-o carafă
Vinul cel vechi de amintiri,
Lângă bunicul care cântă
Din fluierul ascuns în scrin,
Lumina galbenă de lampă
Colindă boltă de pictură
Răsfrântă-n insula din munți.

Climate literare

Cărți din biblioteca revistei Climate literare

Cogito

„Pentru ca un popor să se poată schimba, trebuie adus la limita supraviețuirii.” - Frank Herbert

Contact: Tel. 0722 702578 ; e-mail: ioniancuvale@yahoo.com ;
web site: <http://climate.literare.ro>

